ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro základní vzdělávání

ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA

ZÁKLADNÍ ŠKOLA
OSTRAVA–STARÁ BĚLÁ

Verze č. 3 z 1. 9. 2013

Úprava pro školní rok 2013/2014

Motto

„Účelem vzdělávání není pouze vědět, ale především umět používat.“

Obsah

ÚVOD **6**

1. Identifikační údaje **7**

2. Charakteristika školy **8**
2.1. Historie školy 8
2.2. Úplnost a velikost školy, vybavení školy 8
2.3. Charakteristika pedagogického sboru 9
2.4. Charakteristika žáků 9
2.5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce, spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty 10
2.6. Školní družina 11

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu **12**
3.1. Zaměření školy 12
3.2. Výchovné a vzdělávací strategie 12
3.3. Klíčové kompetence 14
3.4. Školní družina 16
3.5. Zabezpečení výuky žáků se speciálními potřebami a výuky žáků mimořádně nadaných 16
3.6. Začlenění průřezových témat 18
Přehled průřezových témat ŠVP 19

4. Učební plán **23**
4.1. Učební plán pro 1. stupeň, 1. – 5. ročník 23
4.2. Učební plán pro 2. stupeň, 6. – 9. ročník 24
4.3. Poznámky k učebnímu plánu 25

5. Učební osnovy **26**
5.1. Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace 28
ANGLICKÝ JAZYK 28
Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň 28
CIZÍ JAZYK - ANGLICKÝ JAZYK 34
Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň 34
DALŠÍ CIZÍ JAZYK - NĚMECKÝ JAZYK 44
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 51
Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň 51
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 60
Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň 60
5.2. Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace 72
MATEMATIKA 72
Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň 72
MATEMATIKA 80
Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň 80
5.3. Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie 93
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE 93
Charakteristika vyučovacího předmětu 93
5.4. Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět 106
PRVOUKA 106
Charakteristika vyučovacího předmětu 106
PŘÍRODOVĚDA 117
Charakteristika vyučovacího předmětu 117
VLASTIVĚDA 126
Charakteristika vyučovacího předmětu 126
5.5. Vzdělávací oblast: Člověk a společnost 134
DĚJEPIS 136
Charakteristika vyučovacího předmětu 136

OBČANSKÁ VÝCHOVA 145
Charakteristika vyučovacího předmětu 145
5.6. Vzdělávací oblast: Člověk a příroda 159
FYZIKA 159
Charakteristika vyučovacího předmětu 159
CHEMIE 169
Charakteristika vyučovacího předmětu 169
PŘÍRODOPIS 179
Charakteristika vyučovacího předmětu 179
ZEMĚPIS 191
Charakteristika vyučovacího předmětu 191
5.7. Vzdělávací oblast: Umění a kultura 203
HUDEBNÍ VÝCHOVA 203
Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň 203
HUDEBNÍ VÝCHOVA 213
Charakteristika vyučovacího předmětu - 2. stupeň 213
VÝTVARNÁ VÝCHOVA 223
Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň 223
VÝTVARNÁ VÝCHOVA 229
Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň 229
5.8. Člověk a zdraví 238
TĚLESNÁ VÝCHOVA 241
Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň 241
TĚLESNÁ VÝCHOVA 257
Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň 257
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ 268
Charakteristika vyučovacího předmětu 268
5.9. Člověk a svět práce 277
PRACOVNÍ VÝCHOVA 277
Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň 277
PRACOVNÍ VÝCHOVA 285
Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň 285
5.10. Volitelné předměty 296
5.10.1. Volitelné předměty 1. – 5. ročník 296
Seminář z českého jazyka 296
Seminář z matematiky 296
Anglický jazyk 1. stupeň 297
Hudební činnosti 300
Výtvarné činnosti 302
Pohybové hry 304
5.10.2. Volitelné předměty 6. – 9. ročník 307
Svět médií 307
Ruský jazyk 312
Psaní na počítačové klávesnici 313
Sportovní hry 315
Informatika 317
Konverzace v anglickém jazyce 320
Seminář z českého jazyka 322
Seminář z matematiky 325
Seminář přírodních věd 327
Umění pro život 327
Technické kreslení 328

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy 329
6.1. Pravidla pro hodnocení žáků 329
6.1.1. Pravidla pro hodnocení skupinové práce 329
6.2. Hodnocení a klasifikace 330
6.2.1. V předmětech s převahou naukového zaměření 331

6.2.2. Ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření 332
6.3. Hodnocení a klasifikace žáků se spec. vzdělávacími potřebami 333
6.3.1. V předmětech s převahou naukového zaměření 333
6.3.2. Ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného působení 334
6.4. Celkové hodnocení 335
6.5. Způsob získávání podkladů pro hodnocení 335
6.6. Hodnocení práce v zájmových útvarech 336
6.7. Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR 336
6.8. Sebehodnocení 336
6.9. Hodnocení chování 337
6.10. Výstupní hodnocení 337
6.11. Slovní hodnocení 337
6.12. Komisionální přezkoušení 337
6.13. Opravná zkouška 338
6.14. Přezkoušení 338
6.15. Dodatečná zkouška 339
6.16. Postup do dalšího ročníku 339
6.17. Autoevaluace školy 339
6.17.1. Oblasti autoevaluace 339
6.17.2. Cíle a kritéria autoevaluace 340
6.17.3. Nástroje autoevaluace 340
6.17.4. Časové rozvržení autoevaluačních činností 340

Úvod

Změny ve vzdělávání pro XXI. století úzce souvisí se změnami ve společnosti. Vzdělávání je nutné přizpůsobit a zaměřit na osobnost dítěte. Společnost se výrazně globalizuje, neustále dochází k přílivu nových informací. S touto situací se musí každý občan vyrovnat, informace musí umět vyhledat a využívat. Takovému postoji je blízké tematizování obsahu vzdělávání, ne soustřeďování se jen úzce na izolované předměty.

1. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Název programu: **ŠKOLA – ZÁKLAD ŽIVOTA č. j. ZŠ 278/2007**

Název školy: Základní škola Ostrava–Stará Bělá
Adresa školy: Junácká 700, 724 00 Ostrava–Stará Bělá

Ředitelka školy: Mgr. Jana Poledníková
Kontakty:
Telefon: 596 769 203
Fax: 596 769 203
E-mail: poleja@zsjunacka.cz
Web: www.zsjunacka.cz

Zařazení do sítě:
IČO: 61 989 169
IZO: 102 520 151
RED-IZO 600 145 107

Zřizovatel školy: Statutární město Ostrava, městský obvod Stará Bělá
Junácká 127
724 00 Ostrava–Stará Bělá

Kontakty:
Telefon: 599 424 103
Web: www.starabela.cz
E-mail: posta@starabela.mmo.cz

~~ŠVP byl projednán Radou školy dne 31. května 2007~~

Platnost dokumentu: od 30. srpna 2007
Verze 2 k 1. 9. 2008
Verze 3 k 1. 9. 2014

razítko školy

…….
Mgr. Jana Poledníková
ředitelka školy

2. Charakteristika školy

2.1. Historie školy

Školní výuka ve Staré Bělé byla do roku 1961 uskutečňována v soustavě budov z roku 1870, její přístavbě z roku 1904 a v dřevěném barákovém provizoriu z roku 1948. Vyučování ve stávající základní škole bylo slavnostně zahájeno v září 1961. Základní škola je úplná škola, která sdružuje Školní jídelnu základní školy, Ostrava–Stará Bělá, Blanická 180/154, rozhodnutím zřizovatele od 1. ledna 2003 také Školní jídelnu při MŠ Ostrava–Stará Bělá, Mitrovická 70/811, Mateřskou školu Ostrava–Stará Bělá, Blanická 180/154 a Mateřskou školu Ostrava–Stará Bělá, Mitrovická 70/811, které se od 1. ledna 2007 opět na základě rozhodnutí zřizovatele oddělily.

2.2. Úplnost a velikost školy, vybavení školy

Základní škola Ostrava–Stará Bělá, Junácká 700 je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Na prvním stupni je zpravidla po dvou třídách v ročníku, na druhém stupni po dvou až třech paralelních třídách v ročníku. Kapacita školy je 550 žáků. K hlavní budově patří další budova, ve které je umístěna školní jídelna. Jedním ze zaměření školy je integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, průměrně je integrováno kolem 30 žáků.

Vybrané ukazatele				
Školní rok	**Počet tříd**	**Počet žáků**	**Počet oddělení školní družiny**	**Počet pedagogických pracovníků**
2004/2005	19	419	2	30
2005/2006	19	409	2	29
2006/2007	18	394	2	28

Spádovou oblastí školy je Stará Bělá, Nová Bělá a Proskovice, do školy dojíždějí i žáci z velkého ostravského sídliště Dubina a z městské části Hrabová, Zábřeh a Hrabůvka. Ve škole je odloučené pracoviště ZUŠ V. Petrželky Ostrava – Hrabůvka. Školní budova je umístěna v klidné části městského obvodu, okolí školy je plné zeleně s venkovskou atmosférou. Dostupnost školy městskou dopravou je velmi dobrá.

Výuka žáků základní školy probíhá v budově školy, která je pavilónového typu. V roce 2005 byla dokončena přístavba pavilonu B, vznikly tak nové učebny, počítačová, jazyková a dvě běžné učebny a kabinety.

Ve škole je 23 učeben pro jednotlivé třídy, v jedné ze tříd je zřízena odborná učebna přírodovědných předmětů a v další učebna hudební výchovy. Odborná učebna informatiky byla pořízena v rámci akce Internet do škol. Další počítačová učebna je v přístavbě pavilonu B a byla vybavena za finanční pomoci Sdružení rodičů při naší základní škole. Pro výuku pracovních

činností je využívána univerzální dílna v suterénu školy, žákovská kuchyň a pozemek v areálu školy. Ve škole je tělocvična s nářaďovnou, další výuka tělesné výchovy probíhá v místní Sokolovně. K rekreační činnosti, atletice a kopané slouží školní hřiště. Prostory v areálu školy jsou hojně využívány žáky školní družiny. Za vhodných klimatických podmínek je v rámci tělesné výchovy prováděna výuka lyžování na běžkách v areálu Bělského lesa. V pavilonu B je vestavěné pódium, na kterém probíhají různá kulturní vystoupení, koncerty a akce pro školu i veřejnost. V odpoledních hodinách probíhá v prostorách školy výuka žáků základní umělecké školy v oboru klavír, zpěv, housle a flétna. Na chodbách školy jsou odpočinkové kouty, stoly pro školní tenis, výstavky prací žáků a panel se školním časopisem Bělásek.

Běžné třídy jsou vybaveny standardním žákovským nábytkem, který bude postupně zcela vyměněn. Prioritou školy je dobudovat jazykovou učebnu, učebnu zeměpisu a výtvarné výchovy, odbornou učebnu přírodovědných předmětů vybavit laboratorními stoly a digestoří, dovybavit školu počítači a didaktickou technikou. V kabinetech školy postupně vyměnit zastaralý a nevyhovující nábytek a kabinety postupně doplňovat školními pomůckami. Mezi priority školy rovněž patří vybudování informačního centra s učitelskou, žákovskou knihovnou a počítači. Postupně zrekonstruovat sociální zařízení školy, žákovské šatny a dobudovat doskočiště na školním hřišti.

Zvelebovat a vylepšovat školu tak, aby úroveň materiálně-technických podmínek školy podporovala efektivitu vzdělávání a umožnila realizaci školního vzdělávacího programu.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor má 28 členů. Tvoří jej ředitelka, zástupkyně ředitelky, 26 učitelů včetně výchovného poradce a 3 vychovatelek školní družiny. Dvacet pět učitelů (tj. 89,3 %) je plně kvalifikováno. Jedna učitelka si v současné době doplňuje vzdělání. Sbor je smíšený s většinovou převahou žen, věkově je pestrý – od mladých spolupracovníků až po zkušené kolegy. Vyučující spolupracují s mateřskými školami, Základní školou v Proskovicích a Základní školou v Nové Bělé, jsou pořádány pravidelné schůzky.

Prioritou školy je vzdělávání a výchova žáků podle poznatků o psychosomatickém vývoji dětí a mládeže, velký důraz je kladen na individuální přístup k žákům s poruchami učení, na reedukační péči a na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Prioritními oblastmi dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků jsou psychologie, pedagogika, osobnostní a sociální výchova, moderní metody v didaktice předmětů a v neposlední řadě i práce s výpočetní a komunikační technikou. V uplynulých letech všichni pedagogové prošli úrovní Z ve školení práce na počítači v projektu PI SIPVZ a někteří úrovní P (úvodní modul, volitelné moduly: počítačová grafika a digitální fotografie, tvorba www stránek a publikování na webu). Cílem je rutinní práce na počítači, komunikace prostřednictvím elektronické pošty a využívání výpočetní, komunikační a prezentační techniky ve vhodných případech i ve výuce žáků. Na 1. stupni základní školy jsou pořádány ukázkové hodiny genetické metody čtení s porozuměním pro pracovníky pedagogicko-psychologických poraden. Samozřejmostí je zavádění nových vyučovacích metod do vyučovacího procesu a zařazování aktualit ze současného dění do výuky.

2.4. Charakteristika žáků

Kromě žáků ze Staré Bělé tvoří výraznou část žáci dojíždějící z Nové Bělé, Proskovic, žáci z velkého ostravského sídliště Dubina a městské části Hrabová. V posledních letech se ve škole

vzdělávají i děti cizích státních příslušníků. Dlouholeté zkušenosti jsou s integrací žáků se speciálními poruchami učení i žáků s jiným zdravotním postižením. Každý integrovaný žák má vypracován na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra vlastní individuální vzdělávací plán, který je pravidelně aktualizován a doplňován. Mezi žáky naší školy jsou i talentovaní žáci, hlavně na sport, výtvarnou výchovu, matematiku a hru na housle. Pro výrazně talentované žáky škola zpracovává individuální vzdělávací plán.

2.5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce, spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty

Aktivity a prezentace školy

Žáci základní školy se pravidelně zúčastňují a dobře se umísťují v soutěžích recitačních, literárních, výtvarných a sportovních, chemické a matematické olympiádě i Pythagoriádě. Pravidelně je pořádán Sportovní den školy a Dětský den ve spolupráci se zákonnými zástupci žáků, v prosinci žáci školy uskuteční vánoční koncerty pro žáky školy i pro rodičovskou veřejnost, v měsíci říjnu se provádí sběr kaštanů a žaludů ve spolupráci s místní mysliveckou společností. K tradicím školy rovněž patří loučení se žáky devátých tříd, vítání a následné stužkování prvňáčků. Škola se na veřejnosti prezentuje hlavně školním časopisem Bělásek.

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků a jinými subjekty

Zákonní zástupci žáků dostávají informace o výsledcích vzdělávání prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách, konzultačních dnech, případně osobně či telefonicky dle přání zákonných zástupců žáků. Pro zákonné zástupce žáků a veřejnost škola každoročně pořádá vánoční koncerty a Sportovní den.

Zákonní zástupci žáků jednotlivých tříd tvoří „Sdružení rodičů“, které se schází přibližně 4x za školní rok, popřípadě dle potřeby. „Sdružení rodičů“ je vedením školy informováno o činnosti školy, o výsledcích vzdělávání, záměrech a dalším rozvoji. Zákonní zástupci žáků se též vyjadřují k aktuálním problémům vzdělávání a výchovy žáků.

Na základě zákona č. 561/2004 Sb. § 167 a §168 zřizovatel k 1. září 2005 zřídil Školskou radu. Ve Školské radě zastupují školu dva členové zvolení pedagogickými pracovníky školy.

Základem vzdělávání a výchovy integrovaných žáků je úzká spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou Ostrava-Zábřeh. V případě integrovaných žáků se specifickými postiženími škola spolupracuje se Speciálně pedagogickým centrem pro tělesně postižené v Ostravě.

V oblasti environmentální výchovy, ochrany životního prostředí, vzdělávání a osvěty škola spolupracuje s Občanským sdružením VITA, v oblasti protidrogové prevence se sdruženími RENARKON a FAUST. Při tvorbě a zavádění ŠVP škola spolupracuje hlavně se ZŠ Nová Bělá a ZŠ Proskovice.

2.6. Školní družina

Školní družina je základním článkem zařízení výchovy mimo vyučování. Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Vhodné střídání práce a odpočinku přispívá k odstranění únavy z předchozí školní činnosti, učí je ušlechtilé zábavě, pomáhá uspokojovat a rozvíjet kulturní potřeby a rozmanité zájmy žáků. Její práce je rozdělena do dvou oddělení. Žáci 1. tříd tvoří jedno samostatné oddělení a žáci 2. a 3. tříd oddělení druhé.

Mimo činnosti výchovně vzdělávací plní ŠD funkci sociální, tzn. dohled nad žáky po určitou dobu před nebo po skončení vyučování. ŠD pracuje v kontextu dalších subjektů nabízejících aktivity mimo vyučování (zájmové kroužky, ZUŠ, apod.).

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Zaměření školy

Škola klade důraz na vyvážené a kvalitní vzdělávání, rozvíjení samostatného logického myšlení a schopnosti komunikace, uplatňování nových forem výuky – projektové vyučování, integraci žáků s diagnostikovanými specifickými poruchami učení, poskytuje prostor žákům nadaným a talentovaným.

Škola je zaměřena na:

- komplexní estetickou výchovu
- výuku cizích jazyků od 1. ročníku
- práci s výpočetní a komunikační technikou
- na ekologickou výchovu (OZO, ZOO, Lesní škola, VITA)
- přípravu žáků ke studiu na střední škole, která jim zajistí dobrou uplatnitelnost v životě
- chceme zavádět do výuky efektivní metody práce jako je skupinové a projektové vyučování, vést žáky k týmové práci, vzájemné pomoci a respektu,
- chceme učit žáky využívat informační technologie, používat výpočetní techniku ve všech předmětech,
- posílit výuku cizích jazyků s cílem kvalitní komunikace pro život v EU,
- preferovat estetickou výchovu, vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména školního řádu,
- pomáhat žákům poznávat jejich reálné možnosti, které spolu s vědomostmi a dovednostmi budou využívat při rozhodování o profesní orientaci,
- uplatňovat výchovu ke zdravému životnímu stylu, pokračovat ve spolupráci s OZO, Lesní školou, občanským sdružením VITA, Renarkonem, Faustem …,
- vytvářet podnětné podmínky pro talentované žáky a tím eliminovat jejich odchod na jiné školy, hlavně víceletá gymnázia,
- u žáků s poruchami učení, chování či jinak postižených uplatňovat speciální pedagogické zřetele, metody a postupy.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Cíle základního vzdělávání

Cíl	Co představuje v životě školy a žáka a ve výuce
1. Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• Vybírat a používat vhodné způsoby, metody a strategie pro aktivní a efektivní učení. • Vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je využívat v procesu učení i v praktickém životě. • Využívat informační a komunikační prostředky a technologie. • Tvořivost a prezentace vlastních výsledků.

Cíl	Co představuje v životě školy a žáka a ve výuce
	• Hodnotit žáka za to, co zvládá, ne za to, co neumí. • Práce v podnětném a motivujícím prostředí.
2. **Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů**	• Přechod od frontálního vyučování k aktivizujícím metodám, nepředkládat žákům poznatky v hotové podobě. • Rozvíjet logické myšlení a uvažování. • Přírodní a společenské jevy chápat v souvislostech. • Uplatňování mezipředmětových vztahů.
3. **Vést žáky všestranné, účinné a otevřené komunikaci**	• Formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu. • Obhajovat vlastní názor vhodnou a kultivovanou argumentací. • Práce v týmu. • Naslouchat jiným a snažit se jim porozumět.
4. **Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých**	• Stanovit jasná pravidla pro soužití ve škole – práva, povinnosti, sankce. • Spolupráce ve skupině při řešení úkolů a vytváření příjemné atmosféry v týmu. • Osobní odpovědnost za výsledky společné práce. • Spolupráce učitelů. • Spolupráce s rodiči a dalšími partnery.
5. **Připravovat žáky k** tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti	• Učit se samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí. • Schopnost empatie a respektování názorů ostatních. • Učit se jasně a věcně argumentovat. • Dodržování mravních hodnot a slušného chování.
6. **Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě**	• Učit ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě a ke kulturním a etickým hodnotám. • Orientace ve vlastním citovém životě a v citových vztazích. • Vést k uvědomění citové nevyzrálosti v období dospívání. • Řešení citových vztahů s pomocí dospělých.
7. **Učit žáky aktivně** rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný	• Vhodné prostředí a hygienické zázemí - funkčnost, estetičnost a bezpečnost. • Organizace denního režimu ve prospěch žáků.

Cíl	Co představuje v životě školy a žáka a ve výuce
	• Důsledná prevence šikany a násilí. • Vztahy ve škole - úcta, sounáležitost, uznání. • Dodržování dohodnutých pravidel s ohledem na své zdraví a zdraví jiných.
8. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi	• Chápání principu demokracie ve škole i ve společnosti. • Vnímat vlastní kulturní a historické tradice. • Solidarita s druhými. • Kritika negativních projevů ve škole i společnosti. • Integrace žáků vyžadujících speciální péči. • Vytváření podmínek pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí. • Ohleduplnost vůči starým a nemocným lidem
9. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci	• Uplatňování sebehodnocení žáků. • Harmonogram informační a poradenské činnosti v oblasti profesní orientace. • Osvojování základních pracovních dovedností a návyků. • Výstupní hodnocení žáků.

3.3. Klíčové kompetence

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Na utváření klíčových kompetencí se rovnoměrně podílejí všechny vzdělávací oblasti a tvoří základ pro celoživotní učení a orientaci v praktickém životě.

Kompetence k učení – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, plánuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu k celoživotnímu učení,
- vyhledává a třídí informace v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě,
- uvádí věci do souvislostí a vytváří si komplexnější pohled na přírodu, společenské a kulturní jevy,
- samostatně pozoruje, kriticky posuzuje výsledky pozorování a závěry z nich využívá v budoucnosti,
- poznává smysl a cíl učení, ke kterému si vytváří pozitivní vztah.

Kompetence k řešení problému – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání

- žák dokáže rozpoznat problémovou situaci ve škole i mimo ni, přemýšlí o příčinách a promýšlí způsob řešení,
- nenechá se odradit neúspěchem a vytrvale hledá konečné řešení problému,
- kriticky myslí, uvážlivě se rozhoduje a uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

Na konci základního vzdělávání

- žák vhodně komunikuje se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými,
- je schopen naslouchat druhým, vhodně reagovat a obhajovat svůj názor,
- využívá informační, komunikační prostředky a technologie.

Kompetence sociální a personální - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

Na konci základního vzdělávání

- žák je schopen spolupracovat ve skupině a respektovat práci vlastní i práci druhých,
- podílí se na vytváření pravidel týmové práce,
- přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů na základě ohleduplnosti a úcty,
- je schopen poskytnout pomoc nebo o ni požádat,
- ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské - připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

Na konci základního vzdělávání

- žák je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá hrubé zacházení a uvědomuje si povinnost postavit se proti násilí,
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu,
- chová se zodpovědně v krizových situacích, poskytne účinnou pomoc v situacích ohrožujících zdraví a život člověka,
- respektuje kulturní i historické tradice,
- chápe základní ekologické a environmentální problémy a podílí se na zkvalitnění životního prostředí.

Kompetence pracovní - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

Na základního vzdělávání

- žák dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti, dbá na bezpečné používání nástrojů a vybavení při práci,

- je schopen objektivního sebehodnocení a posouzení svých reálných možností při profesní orientaci,
- zapojí se v poznávacích exkurzích, zájmových aktivitách ve škole i mimo školu,
- vybírá si z nabídky volitelných předmětů.

3.4. Školní družina

Činnost školní družiny jako prvku zájmového vzdělávání je propojena ve velké míře s prací žáků při vyučování. Vychovatelky se seznámily s cíli školního vzdělávacího programu a aktivně se podílejí na jeho realizaci. Žáci školní družiny naplňují očekávané výstupy jednotlivých předmětů zvláště v oblasti Člověk a jeho svět. Vychovatelky své měsíční plány rozpracovávají do jednotlivých týdnů.

3.5. Zabezpečení výuky žáků se speciálními potřebami a výuky žáků mimořádně nadaných

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním

Žáci, u kterých se projevují příznaky některé z vývojových poruch učení, jsou posláni se souhlasem rodičů na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. Na základě vyšetření a doporučení poradny jsou tito žáci následně zařazováni do reedukační péče. V případě, že je poradnou diagnostikována vývojová porucha učení (dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie, dyspraxie), je na žádost zákonného zástupce žáka vypracován individuální vzdělávací plán, podle kterého se s žákem v průběhu školního roku pracuje. S těmito žáky pracuje speciálně vyškolený pedagog ve své pracovně, která je mimo běžnou třídu. Rozsah jednotlivé péče vychází z doporučení odborného pracoviště, z koncepce a podmínek školy. Speciální pedagog poskytuje poradenství zákonným zástupcům žáka a metodickou podporu pedagogickým pracovníkům. Při klasifikaci těchto žáků přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme s tolerancí.

Žákům se zdravotním znevýhodněním je vypracován individuální vzdělávací plán na základě doporučení lékaře.

Při výuce žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním kromě výše uvedených skutečností také

- usilujeme o vytvoření příznivého klimatu ve třídě, školním prostředí
- snažíme se motivovat, povzbuzovat, chválit
- neustále posilujeme míru získaných dovedností
- respektujeme osobní tempo žáků
- volíme odpovídající formy a metody práce
- v případě žáků s poruchami učení reedukujeme množství specifických chyb, cvičíme dle doporučení PPP psychomotorickou koordinaci, sluchovou analýzu a syntézu, zrakové vnímání, pravolevou orientaci apod.

Vzdělávání žáků s poruchami chování

Jedná se o žáky hyperaktivní, popřípadě s edukativními problémy, kteří nerespektují normy společenského chování, jsou nepřizpůsobiví, impulzivní a snadno unavitelní. Vzdělávání těchto žáků probíhá ve třídách na 1. a 2. stupni školy formou individuální integrace. Ve spolupráci a na doporučení pedagogicko-psychologické poradny se budou žáci vzdělávat podle individuálního vzdělávacího plánu.

Pedagogický pracovník stanoví pro tyto žáky přesná pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování. Zavést systém pochval a trestů.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Kromě výše uvedených obecných zásad uplatňovaných při výuce dětí se speciálními vzdělávacími potřebami respektujeme následující:

- pochází-li žák z odlišného jazykového prostředí, umožňujeme mu postupné osvojování českého jazyka
- zohledňujeme výukové obtíže vyplývající ze sociálního znevýhodnění
- uplatňujeme individuální přístup k žáku, kontrolujeme zpětné porozumění úkolu
- usilujeme o vytváření příznivého a přátelského klimatu v prostředí školy
- v případě žáků národnostních menšin a dětí z odlišného kulturně-jazykového prostředí posilujeme vědomí a pocit sounáležitosti k původnímu etniku a jeho kultuře např. doplňováním vzdělávacího obsahu předmětů o materiál týkající se historie, kultury a tradic jeho národa

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Naše škola vyhledává mimořádně nadané žáky a následně rozvíjí jejich talent. Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od pedagogických pracovníků náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech. Pro tyto žáky učitel připravuje takové pracovní činnosti, které rozvíjejí jejich nadání, umožňuje jim pracovat na počítači, vede je k práci s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, problémové úlohy, referáty,…). Při výuce tito žáci plní náročnější úkoly a jsou pověřováni vedením skupiny. Na žádost zákonných zástupců žáka a písemného doporučení školského poradenského zařízení vypracuje škola pro nadaného žáka individuální vzdělávací plán. Usměrňujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším.

3.6. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou realizována především formou integrace do normální výuky. Průřezové téma **Mediální výchova** je začleněno do 8. ročníku jako samostatný předmět **Svět médií**. Na 1. stupni je průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** běžnou součástí výuky. Charakteristika integrace je specifikována v učebních osnovách jednotlivých vyučovacích předmětů 1. stupně základní školy.

Průřezová témata volitelných předmětů rovněž nejsou začleněna do tabulky, jsou součástí charakteristiky jednotlivých předmětů.

Průřezová témata (zkratky)

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)
2. Výchova demokratického občana (VDO)
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
4. Multikulturní výchova (MK)
5. Environmentální výchova (EV)
6. Mediální výchova (MdV)

Samostatné projekty

1. stupeň

Osobnostní a sociální výchova

Děti dětem – Den dětí

Environmentální výchova
Den Země
Vánoční dílna
Papírová škola - OZO
Sběr kaštanů a žaludů
Svátky jara

2. stupeň

Osobnostní a sociální výchova
Děti dětem – Den dětí

Environmentální výchova
Den Země
Vánoční dílna
Papírová škola - OZO
Sběr kaštanů a žaludů
Svátky jara

Přehled průřezových témat ŠVP

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA									
Název tematického okruhu	**1. stupeň**					**2. stupeň**			
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
Osobnostní rozvoj	Č, M, Prv, Hv, Vv, Tv, Pv	Č, M, Prv, Hv, Vv, Tv, Pv	Č, M, Prv, Hv, Vv, Tv, Pv	Č, M, Pří, Vl, Hv, Vv, Tv	Č, M, Pří, Vl, Hv, Vv, Tv				
Rozvoj schopností poznávání					ICT	Ov, M, ICT, Vv, Hv, A, Č, Vz	Ov, M, ICT, Hv, Vz	M, ICT, Hv, Vz	M, ICT, Hv
Sebepoznání a sebepojetí						Ov, Vz	Č, Ov, Vz	Č, Ov, Př, Vz	
Seberegulace a sebeorganizace				Pv	Pv	Ov, Pv, Vz, F, A	Ov, Pv, F, Vz	Tv, F, Pv, Vz	F, Pv
Psychohygiena						Vz, A	Ov, Vz	Vz	
Kreativita				Pv	Pv, ICT	Vz, D, M, ICT, Hv, Pv, Vv	Ov, M, ICT, Pv, Vz	M, ICT, Pv, Vv, Vz	M, ICT, Pv
Sociální rozvoj	Č, M, Prv, Hv, Vv, Tv, Pv	Č, M, Prv, Hv, Vv, Tv, Pv	Č, M, Prv, Hv, Vv, Tv, Pv	Č, M, Pří, Vl, Hv, Vv, Tv	Č, M, Pří, Vl, Hv, Vv, Tv				
Poznávání lidí			A	A	A	Č, Vz, A	Č, Ov, Vz	Č, Ov, Vz	Ov
Mezilidské vztahy			A			Vz, Hv, Ov	Hv, Ov, Vz	Ov, Vz	Č, Ov
Komunikace			A	A	A	Č, Vz, F, ICT, Hv, A	Č, Ov, F, Hv, A, Vz	Č, Ov, ICT, Vz, Hv, A, F	Č, Ov, Hv, A, F, ICT
Kooperace a kompetice			A			Vz, Tv, M, Vv, A	M, Vv, Ov, Vz	M, Vz	Ov, M

Morální rozvoj	Č, M, Prv, Hv, Vv, Tv, Pv	Č, M, Prv, Hv, Vv, Tv, Pv	Č, M, Prv, Hv, Vv, Tv, Pv	Č, M, Pří, Vl, Hv, Vv, Tv	Č, M, Pří, Vl, Hv, Vv, Tv				
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti						Vz, M	M, Ov, Vz	M, Ov, Vz	M, Ov, Tv
Hodnoty, postoje, praktická etika						Vz	Vz	Ov, Vz	Ov

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA									
Název tematického okruhu	**1. stupeň**					**2. stupeň**			
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
Občanská společnost a škola	Prv, Pv	Prv	Prv	Vl, Pv	Vl, Pv	Ov, A	Ov	Ov	Ov
Občan, občanská společnost a stát				Vl	Vl	D	Ov	Z, Ov	Ov
Formy participace občanů v politickém životě							Ov	Vv, Z	Ov, Vv
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování							Ov	D, Z	D, Ov

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH									
Název tematického okruhu	**1. stupeň**					**2. stupeň**			
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
Evropa a svět nás zajímá	Prv		Vv, A		Pv, Vl	Č, Ov, Z, Vv, A	Č, Ov, Z, A	Č, Z	Č, Z, Př
Objevujeme Evropu a svět		Vv			Vl, Hv, Vv	ICT, Hv	Z, Hv	ICT, Hv, A, Z	Ov, Hv, A
Jsme Evropané	Vv				Vl, Č	D, Ov, Č	D, Z, Vv, Ov	Z	Z

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA									
Název tematického okruhu	**1. stupeň**					**2. stupeň**			
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
Kulturní diference	Prv	Hv, Prv, Vv		Vv, Hv	Vv, Hv,Vl	Č, Vz, Vv, A	A	Př	Č, Ov
Lidské vztahy		Prv, Tv	Prv, Pv	Vl, Vv, Hv, Tv, A, Pv	Vl, Vv, Hv, Tv, A, Pří, Pv	Vz, A	Č, Vz, A, Hv	Č, Př, Hv	Č, Hv
Etnický původ		Hv, Vv	Vv, Hv	Vl, Vv, Hv, Pří, Pv	Vv, Hv, Pří, Vl, Pv	D		Z	D
Multikulturalita			Č, A, Hv	Č	Č	D, Vv, Hv, Ov, Č	Vv, Hv	Vv, Hv, A	Č, Vv, Hv, A
Princip sociálního smíru a solidarity									Ov

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA									
Název tematického okruhu	**1. stupeň**					**2. stupeň**			
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
Ekosystémy		Prv	Prv	Pří	Pří	Př	Př	Př, Z	Př
Základní podmínky života		Prv, Pv	Prv	Pří	Pří	Př	Př	Př, Ch, Z	Př, Ch, F
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				Pří	Pří	D, Př	D, Př, Ov	D, Ch, Př, Z	Př, Ch, Vv, Ov
Vztah člověka k prostředí	Prv	Prv	Prv, Vv, Pv	Pří, Vv, Tv, Pv	Vv, Tv, Pří, Pv	Ov, Hv, Pv, Př	Tv, Ov, Hv, Pv, Př	Ch, Př, Vv, Hv, Pv, Z	Př, Ch, Hv, A, Pv

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA									
Název tematického okruhu	**1. stupeň**					**2. stupeň**			
	1. ročník	**2. ročník**	**3. ročník**	**4. ročník**	**5. ročník**	**6. ročník**	**7. ročník**	**8. ročník**	**9. ročník**
Tematické okruhy receptivních činností:									
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			Vv	Vv, Hv	Vv, Hv	Č, Vz	Č	Č, A	Č, A
interpretace vztahu mediálních sdělení a reality						Č		A	A
stavba mediálních sdělení								Vv	Č, Vv
vnímání autora mediálních sdělení		Vv	Vv						Č
fungování a vliv médií ve společnosti				Č, Vv, Hv	Č, Vv, Hv	Č, Vv	Č, Ov, Vv	Č, Ov, Hv	Č, Ov, Hv
Tematické okruhy produktivních činností:									
tvorba mediálního sdělení									Č
práce v realizačním týmu						Č	Č	Č	Č

4. Učební plán

4.1. Učební plán pro 1. stupeň, 1. – 5. ročník

Oblasti		Předměty	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.	součet ŠVP	součet RVP	disp. hodiny
Jazyk a jazyková komunikace	47	Český jazyk a lit.	8	8	8	8	8	**40**	35	5
		Cizí jazyk - A	-	-	3	3	3	**9**	9	0
Matematika a její aplikace	22	Matematika	5	5	5	5	5	**25**	20	5
Informační a komunikační technologie	1	Informační a komunikační technologie	-	-	-	-	1	**1**	1	0
Člověk a jeho svět	12	Prvouka	1	2	3	-	-	**6**	12	2
		Vlastivěda	-	-	-	2	2	**4**		
		Přírodověda	-	-	-	2	2	**4**		
Umění a kultura	12	Hudební výchova	1	1	1	1	1	**5**	12	0
		Výtvarná výchova	1	2	2	1	1	**7**		
Člověk a zdraví	10	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	**10**	10	0
Člověk a svět práce	5	Pracovní výchova	1	1	1	1	1	**5**	5	0
Volitelné	**2**		**1**	**1**	**0**	**0**	**0**	**2**	**0**	**2**
Celkem povinně hodin			**19+1**	**21+1**	**23+2**	**23+2**	**25+1**	**118**	**104**	**14**

Volitelné předměty

Předměty		1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.
Seminář z českého jazyka a matematiky	ČMs	-	-	-	-	-
Cizí jazyk	Av	1	1	-	-	-
Hudební činnosti	Hč	-	-	1	1	1
Výtvarné činnosti	Vč	-	-	1	1	1
Pohybové hry	Ph	-	-	1	1	1

Zájmové útvary

Předměty	1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	5. roč.
Náboženství (Na)	1	1	1	1	1
Keramika (K)	-	1	1	1	1
Zdravotní tělesná výchova (ZTV)	1	1	1	1	1

4.2. Učební plán pro 2. stupeň, 6. – 9. ročník

Oblasti		Předměty	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	součet ŠVP	součet RVP	disp. hodiny
Jazyk a jazyková komunikace	36	Český jazyk a lit.	4	4	5	5	**18**	15	3
		Cizí jazyk (A/R)	3	3	3	3	**12**	12	0
		Cizí jazyk (NJ)	0	2	2	2	**6**	6	6
Matematika a její aplikace	18	Matematika	4	4	5	5	**18**	15	3
Informační a komunikační technologie	4	Informační a komunikační technologie	1	1	1	1	**4**	1	3
Člověk a společnost	11	Dějepis	2	2	1	2	**7**	11	**0**
		Občanská výchova	1	1	1	1	**4**		
Člověk a příroda	25	Fyzika	2	2	2	1	**7**	21	4
		Chemie	-	-	2	2	**4**		
		Přírodopis	2	2	2	1	**7**		
		Zeměpis	2	2	1	2	**7**		
Umění a kultura	10	Hudební výchova	1	1	1	1	**4**	10	0
		Výtvarná výchova	2	2	1	1	**6**		
Člověk a zdraví	11	Tělesná výchova	2	2	2	2	**8**	10	1
		Výchova ke zdraví	1	1	1	-	**3**		
Člověk a svět práce	3	Pracovní výchova	1	0	1	1	**3**	3	0
Volitelné	4		1	1	1	1	**4**	0	4
Celkem povinně hodin			**28+1**	**29+1**	**31+1**	**30+1**	**122**	**104**	**18**

Volitelné předměty

Předměty		6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.	Součet
Svět médií	Sm	-	1	-	-	**1**
Psaní na počítačové klávesnici	PPK	-	1	-	-	**1**
Informatika	I	1	-	1	1	**3**
Konverzace v AJ	Ko	-	-	1	1	**3**
Seminář z českého jazyka	Čjs	-	-	-	1	**1**
Seminář matematika	Ms	-	-	-	1	**1**
Seminář přírodních věd	Přs	-	-	-	1	**1**
Umění pro život	Už	-	1	1	1	**3**
Technické kreslení	Tk	-	-	-	1	**1**
Sportovní hry	Sh	-	1	1	1	**3**

Zájmové útvary

Předměty	6. roč.	7. roč.	8. roč.	9. roč.
Mediální komunikace (časopis Bělásek) (Mk)	1	1	1	1
Náboženství (Na)	1	1	1	1
Zdravotní tělesná výchova (Ztv)	1	1	1	1
Sborový zpěv (Sz)	1	1	1	1

4.3. Poznámky k učebnímu plánu

Anglický jazyk patří na škole mezi profilové předměty, proto je zařazen jako volitelný předmět již v 1. a 2. ročníku s jednohodinovou dotací. Od 3. ročníku až po 9. ročník se anglický jazyk vyučuje jako povinný předmět s tříhodinovou dotací.

V 7. až 9. ročníku se zařazuje výuka dalšího cizího jazyka jako povinný předmět s dvouhodinovou dotací.

Z volné disponibilní časové dotace 14 hodin jsou na 1. stupni využity 2 hodiny pro volitelné vyučovací předměty, ostatními hodinami byl posílen český jazyk, matematika, prvouka a přírodověda.

Se zrušením volitelných předmětů ve 3. až 5. ročníku byla posílena ve 3. ročníku prvouka 1 hodinou a 1 hodinou matematika. Ve 4. ročníku se navýšila o 1 hodinu přírodověda a o 1 hodinu matematika. V 5. ročníku přibyla 1 hodina českého jazyka.

Na 2. stupni z 18 disponibilních hodin je 14 hodin použito na navýšení časové dotace v povinné části (3 hodiny v předmětu Český jazyk a literatura, 3 hodiny v předmětu Matematika, 4 hodiny ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda, 3 hodiny v předmětu Informační a komunikační technologie, 1 hodina v oblasti Člověk a zdraví), zbylé 4 hodiny jsou využity na volitelné vyučovací předměty. Navýšení hodinové dotace v povinných předmětech je využito pro realizaci průřezových témat a pro profilaci školy. Průřezová témata se realizují zejména formou třídních i celoškolních projektů, které jsou zmiňovány v kapitole Charakteristika školního vzdělávacího programu.

Vyučovací předmět **Informační a komunikační technologie** v 5. ročníku zahrnuje základy práce s počítačem povinně pro všechny žáky a povinně pokračuje na 2. stupni až do 9. ročníku.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vyučujeme těmto oborům – pěstitelské práce, práce s technickými materiály, design a konstruování, svět práce, příprava pokrmů, provoz a údržba domácnosti. Obor chovatelství je realizován v hodinách přírodopisu.

Výuka probíhá ve vyučovacích hodinách, některá témata jsou realizována formou projektů, exkurzí nebo výjezdů.

K povinným předmětům si žáci volí předepsaný počet hodin volitelných předmětů (v 1. a 2. ročníku 1 hodinu, v 6. až 9. ročníku po 1 hodině), navíc si dle svých možností a možností školy mohou zvolit zájmový útvar.

Změny rozpracované v RVP k 1. 9. 2013 týkající se těchto předmětů a oblastí:

- Cizí jazyk a Další cizí jazyk
- Matematika
- Finanční gramotnost
- Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí
- Dopravní výchova
- Zdraví (sexuální výchova, rodina, ochrana před nemocemi, aj.)
- Korupce
- Obrana vlasti

jsou zapracovány u charakteristik, výstupů a učiva příslušných předmětů.

5. Učební osnovy

5.1. Jazyk a jazyková komunikace

- Cizí jazyk - Anglický jazyk
- Další cizí jazyk
- Český jazyk
-

5.2. Matematika a její aplikace

- Matematika

5.3. Informační a komunikační technologie

- Informační a komunikační technologie

5.4. Člověk a jeho svět

- Prvouka
- Přírodověda
- Vlastivěda

5.5. Člověk a společnost

- Dějepis
- Občanská výchova

5.6. Člověk a příroda

- Fyzika
- Chemie
- Přírodopis
- Zeměpis

5.7. Umění a kultura

- Hudební výchova
- Výtvarná výchova

5.8. Člověk a zdraví

- Tělesná výchova
- Výchova ke zdraví

5.9. Člověk a svět práce

- Pracovní výchova

5.10. Volitelné předměty

5.10.1. Volitelné předměty 1. – 5. ročník

- Seminář z českého jazyka a matematiky
- Cizí jazyk – JA
- Hudební činnosti
- Základy informatiky
- Výtvarné činnosti
- Pohybové hry

5.10.2. Volitelné předměty 6. – 9. ročník

- Svět médií
- ~~Další cizí jazyk – RJ/NJ~~
- Psaní na počítačové klávesnici
- Sportovní hry
- Informatika
- Konverzace v AJ
- Seminář z českého jazyka
- Seminář z matematiky
- Seminář přírodních věd
- Umění pro život
- Technické kreslení

5.1. Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě.

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. Podle zvukové nahrávky napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Učí se jednoduché říkanky, písně a nacvičují jednoduché dialogy. Cílem předmětu anglický jazyk na 1. stupni je poskytnout žákům základy slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem.

Učebnice i pracovní sešity jsou koncipovány pro stávající časovou dotaci tří vyučovacích hodin týdně, od 3. do 5. ročníku. Učebnice obsahuje nejen přehledy gramatiky a slovník, ale i řadu textů z různých oblastí života dětí daného věku a seznamuje je s životem, zvyky a povinnostmi jejich vrstevníků v několika zemích všech světadílů.

Formy realizace:

Ve vyučovací hodině: kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz i na samostatnou práci žáků, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé zajímavé krátkodobé projekty.

Časová dotace:

3 hodiny týdně, od 3. do 5. ročníku.

Místo realizace:

v jazykových učebnách, v učebnách VT .

Dělení klasické: na skupiny v rámci ročníku.

Průřezová témata:

OSV (Poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice)
VMEGS (Evropa a svět nás zajímá)
MK (Lidské vztahy, Multikulturalita)

Vyučovací předmět: Cizí jazyk - Anglický jazyk
Ročník: 3.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3 4 5 6	- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovní spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	– zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov – slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem – tematické okruhy – domov, rodina, škola, lidské tělo, jídlo, oblékání, roční období, svátky, zvířata	**OSV** **Sociální rozvoj** *poznávání lidí* (vzájemné poznávání) *mezilidské vztahy* (empatie) *komunikace* (dialog) *kooperace a kompetice* (spolupráce) **VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (naši sousedé v Evropě) **MK** *multikulturalita* (jazyk jako nástroj dorozumění)	

Vyučovací předmět: Cizí jazyk - Anglický jazyk
Ročník: 4.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3 4 5 6 7 8 9	POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu MLUVENÍ - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	– zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov – slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem – tematické okruhy – domov, volný čas, lidské tělo, jídlo, bydliště, kalendářní rok, měsíce, dny v týdnu, hodiny, zvířata, příroda a počasí – mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	**OSV** **Sociální rozvoj** *poznávání lidí* (vnímání odlišností) *komunikace* (verbální x neverbální) **MK** *lidské vztahy* (tolerance)	

Vyučovací předmět: Cizí jazyk - Anglický jazyk
Ročník: 5.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
	POSLECH S POROZUMĚNÍM	– zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov – slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem – tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok, svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny, zvířata, příroda, počasí – mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	**OSV** **Sociální rozvoj** *poznávání lidí* (skupiny) *komunikace* (komunikace v různých situacích) **MK** *lidské vztahy* (vztahy mezi kulturami)	
1	- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností			
2	- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu			
3	- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu			
	MLUVENÍ			
4	- zapojí se do jednoduchých rozhovorů			
5	- -sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat			
6	- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá			
	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
7	- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům			
8	- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu			

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
	PRODUKTIVNÍ ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
9	- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu			
	PSANÍ			
10	- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života			
11	- vyplní osobní údaje do formuláře			

CIZÍ JAZYK - ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk

Vzdělávací obsah předmětu:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu,
- osvojení a kultivace potřebných jazykových znalostí a dovedností důležitých pro rozvoj komunikačních kompetencí ~~k aktivnímu využití a účinné komunikace~~ v cizím jazyce,
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce,
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí,
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a k práci s nimi,
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Formy realizace:

Vyučovací hodina - skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, procvičování gramatiky, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), soutěže, výukové programy na PC, krátkodobé projekty

Časová dotace:

3 hodiny týdně, od 6. do 9. ročníku.

Místo realizace:

v jazykových učebnách, v učebnách VT

Dělení:

na skupiny v rámci ročníku.

Průřezová témata:

OSV	Osobnostní a sociální výchova
VDO	Výchova demokratického občana
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
MK	Multikulturní výchova
EV	Environmentální výchova
MdV	(Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí takové strategie, které žákům umožní:

Kompetence k učení:

- pochopit důležitost schopnosti komunikovat v cizím jazyce ~~anglicky~~ pro další studium i praktický život,
- propojovat probraná témata a jazykové jevy,
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v cizím jazyce ~~angličtině~~.

Kompetence k řešení problémů:

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí,
- nebát se mluvit cizím jazykem ~~anglicky~~ s cizím člověkem,
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba.

Kompetence komunikativní:

- porozumět jednoduchému sdělení v cizím ~~anglickém~~ jazyce a reagovat na ně,
- umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky,
- využívat dovednosti osvojené v cizím ~~anglickém~~ jazyce k navázání kontaktu.

Kompetence sociální a personální:

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu,
- dodržovat v ~~anglicky mluvícím prostředí~~ zásady slušného chování,
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v cizím ~~anglickém~~ jazyce,
- spolupracovat v cizojazyčně ~~anglicky~~ hovořící skupině na jednoduchém úkolu.

Kompetence občanské:

- získat představu o zvycích ~~anglicky mluvících~~ zemí~~ch~~ a porovnávat je se zvyky našimi,
- umět porovnávat problémy týkající se životního prostředí.

Kompetence pracovní:

- samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem,
- využívat cizího ~~anglického~~ jazyka k získávání informací z různých oblastí.

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

OSV	rozvoj schopnosti poznávání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, komunikace, kooperace a kompetice,
VDO	občanská společnost a škola,
VMEGS	Evropa a svět nás zajímají, objevujeme Evropu a svět,
MK	kulturní diference, lidské vztahy, multikulturalita,
EV	vztah člověka k prostředí,
MdV	kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality.

Vyučovací předmět: Cizí jazyk - Anglický jazyk
Ročník: 6.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2	- Rozumí známým slovům a zcela základním frázím týkajícím se jeho osoby, rodiny a bezprostředního konkrétního okolí, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně - Rozumí obsahu přiměřeně obtížné promluvy či konverzace a postihne hlavní smysl jednoduchého sdělení týkajícího se známých témat	- Odpovědi na otázky, výběr z možností; vyhledávání známých slov a frází, dichotomické úlohy, zápis do formuláře či tabulky, označení pravdivého či nepravdivého výroku apod. - Pokyny učitele při organizaci výuky	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (cvičení dovedností, zapamatování dovedností pro učení a studium) *seberegulace a sebeorganizace* (organizace vlastního času, plánování učení a studia) *psychohygiena* (efektivní komunikace) **Sociální rozvoj** *poznávání lidí* (rozvoj pozornosti vůči odlišnostem) *komunikace* (dialog, komunikace v různých situacích) *kooperace a kompetice* (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci) **VDO** *občanská společnost a škola* (demokratické vztahy ve škole)	
3	- Klade jednoduché otázky a dokáže na podobné otázky odpovědět, pokud se týkají oblastí a věcí důvěrně známých	- Vyžádá jednoduchou informaci - dotaz na jméno, věk, volný čas, časové údaje, bydliště, rodinu apod.		
4 5	- Jednoduchými větami a frázemi mluví o své osobě a o probíraných tématech - Vypráví přiměřeně obtížný text, jednoduchý příběh nebo pohádku; popíše zvíře nebo věc	- Oslovení, pozdravy, představování, rodina, škola, volný čas, režim dne, zvířata, dovolená, popis přípravy jídla, v restauraci apod.		
6 7	- Rozumí krátkým a jednoduchým textům v učebnici a dalších doplňkových materiálech a vyhledává v nich informace, odpovídá na otázky - Rozumí významu klíčových slov a velmi jednoduchým větám v textu	- Vyhledávání známých výrazů v textech, synonyma, antonyma, určení správného pořadí vět či odstavců, dokončení vět, hledání nesprávně napsaných slov; práce se slovníkem		
8	- Vyplní základní osobní údaje ve formuláři týkající se jeho osoby	- Formulář s osobními údaji jako jsou např. jméno, věk, bydliště apod.		
9	- Napíše stručný a jednoduchý text související s tématy, která jsou mu blízká	- Pohlednice z prázdnin, dopis kamarádovi, moje škola, můj - dům (byt), režim dne, naše město apod., doplnění chybějících informací v textu; práce se slovníkem		

10	- Ovládá základní slovní zásobu týkající se probíraných témat v daném ročníku	- Pozdravy, roční období a měsíce, dovolená, dopravní prostředky, jídlo a nápoje, zeměpisné názvy, počasí, televize a film atd.	**VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice) **MK** *kulturní diference* (respektování zvláštností různých etnik) *lidské vztahy* (tolerantní vztahy a spolupráce s jinými lidmi, vztahy mezi kulturami)	
11	- Používá probrané gramatické jevy k realizaci svého komunikačního záměru	- Přítomný čas prostý, frekvenční příslovce, řadové číslovky, přítomný čas průběhový, minulý čas prostý, vazba „to be going to“ pro vyjádření budoucnosti, člen určitý a neurčitý, zájmena osobní, přivlastňovací, ukazovací, číslovky řadové, příslovce, psaní malých a velkých písmen		
12	- Má základní poznatky o zemích dané jazykové oblasti	- Život lidí ve Velké Británii – svátky, prázdniny, domácí mazlíčci, stravování, zeměpisné údaje, britský film; USA		

Pomůcky: audio a video technika - CD, výukové DVD, počítače - výukové programy, slovníky, mapy, encyklopedie, obrazový a kopírovaný materiál, časopisy, interaktivní tabule, Šablony vytvoření v rámci projektu EU

Vyučovací předmět: Cizí jazyk - Anglický jazyk
Ročník: 7.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2	- Rozumí frázím a nejběžnější slovní zásobě v poslechových textech vztahujících se k oblastem, které se jej bezprostředně týkají, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně - Dokáže pochopit obsah a smysl krátkých a jasných jednoduchých zpráv, informací a konverzace	- Přiřazování správných odpovědí, odpovědi na otázky, výběr z možností, určení správného pořadí vět či odstavců, shrnutí hlavních myšlenek	**OSV** **Sociální rozvoj** *komunikace* (dialog, komunikace v různých situacích) **VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (zážitky a zkušenosti z Evropy; naší sousedé v Evropě; zvyky a tradice národů Evropy) **MK** *kulturní diference* (poznávání vlastního kulturního zakotvení) *lidské vztahy* (tolerantní vztahy a spolupráce s jinými lidmi)	
3 4	- Zvládne velmi krátkou společenskou konverzaci v neformálních situacích; komunikuje v jednoduchých běžných situacích vyžadujících jednoduchou přímou výměnu informací - Používá osvojené fráze a věty, aby jednoduchým způsobem pohovořil o probíraných tématech	- Pozvání, představování, přivítání, nabídka pomoci, dotazy na cestu a popis cesty, zážitky, vyjadřování pocitů		
5	- Vypráví jednoduchým způsobem nějaký příběh týkající se jeho běžného života; popíše známá místa	- Moje rodina, má budoucnost, volný čas		
6 7	- Čte krátké a jednoduché texty; vyhledá konkrétní předvídatelné informace v jednoduchých každodenních materiálech, odpovídá na otázky - Rozumí krátkým a jednoduchým materiálům v učebnici, časopisech a dalších výukových materiálech	- Práce s různými druhy textů (např. dopis), vyhledávání anglických ekvivalentů, synonyma, antonyma, výběr z možností, hledání nesprávně napsaných slov, shrnutí hlavních myšlenek; práce se slovníkem		
8	- Napíše krátké a jednoduché zprávy a informace týkající se probíraných a osvojovaných témat	- Můj život, moje rodina a domov, má budoucnost, popis cesty apod., doplnění chybějících informací v textu; práce se slovníkem		

9	Ovládá slovní zásobu týkající se probíraných tematických okruhů v daném ročníku	- Rodina, vesmír, přírodní katastrofy, dům a byt, město, zážitky, pocity, zdravotní problémy, kultura, sport, zeměpisné údaje		
10	- Používá probrané gramatické jevy k realizaci svého komunikačního záměru	- Použití „will“ pro vyjádření budoucnosti, minulý čas průběhový, členy s názvy míst, předpřítomný čas, modály *should*, *must* a sloveso *have to*, pořadí rozvíjejících přídavných jmen, zájmena tázací a neurčitá a jejich složeniny, předložky místa a času, spojovací výrazy		
11	- Má základní poznatky o anglicky mluvících zemích	- Život ve Velké Británii - rodina, doprava, historie vzniku, Londýn, známé osobnosti, záchranný systém; New York		

Pomůcky: audio a video technika - CD, výukové DVD, počítače - výukové programy, slovníky, mapy, encyklopedie, obrazový a kopírovaný materiál, časopisy, interaktivní tabule, Šablony vytvoření v rámci projektu EU

Vyučovací předmět: Cizí jazyk - Anglický jazyk
Ročník: 8.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2	- Rozumí hlavním myšlenkám vysloveným spisovným jazykem o běžných tématech, se kterými se setkává v běžném životě - Rozumí smyslu a obsahu promluvy nebo konverzace týkající současných událostí nebo témat souvisejících s oblastmi osobního života nebo zájmů, pokud jsou vysloveny poměrně pomalu a zřetelně	Přiřazování správných odpovědí, odpovědi na otázky, výběr z možností, určení správného pořadí vět či odstavců, shrnutí hlavních myšlenek, rozlišení formálního a neformálního jazyka	**OSV** **Sociální rozvoj** *komunikace* (cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; technika řeči, výraz řeči) **VMEGS** *objevujeme Evropu a svět* (život Evropanů a styl života v evropských rodinách) **MK** *multikulturalita* (naslouchání druhým; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění) **MdV** *kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* (hodnotící prvky ve sdělení; rozdíl mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením) *interpretace vztahu mediálních sdělení a reality* (různé typy sdělení; opakované užívání prostředků)	
3	- Dokáže se bez přípravy zeptat a adekvátně reagovat v běžných neformálních situacích; zapojí se do hovoru o známých tématech	- Dialogy týkající se probíraných témat jako např. oblékání, stravovací návyky, nakupování, u lékaře apod.; vyjadřování obav a pocitů a reakce na ně;		
4	Jednoduchým způsobem spojuje fráze, aby popsal své zážitky a události; jednoduše a stručně vysvětlí své názory a plány	- Kultura, nejlepší přítel, sport a koníčky, zdravý životní styl, volný čas, problémy teenagerů apod.		
5	- Vypráví jednoduchý příběh nebo událost, přiblíží obsah knihy nebo filmu a vylíčí své reakce	- Oblíbená kniha, oblíbený film		
6 7	- Vyhledává požadované informace v jednoduchých každodenních materiálech, odpovídá na otázky - - Rozumí textům, které obsahují známou slovní zásobu často užívanou v každodenním životě; rozumí popisům událostí, pocitů a přáním	- Řešení úloh k textu (např. doplňování informací), odpovědi na otázky, rozlišení formálního a neformálního jazyka, zpracovávání nových informací, hledání nesprávně napsaných slov, shrnutí hlavních myšlenek; práce se slovníkem		

8	Napíše jednoduché souvislé texty na témata, která dobře zná nebo která jej osobně zajímají; napíše osobní dopisy popisující zážitky a dojmy	- Psaní dopisů, život kdysi a nyní, stravování a životní styl, vztahy mezi lidmi – kamarádství, problémy teenagerů, doplnění chybějících informací v textu; práce se slovníkem		
9	- Dokáže reagovat na jednoduché písemné sdělení týkající se známých témat a okruhů	- Odpověď na dopis nebo mail, inzerát k dopisování na internetu, psaní podle vzoru, volné psaní; práce se slovníkem		
10	- Ovládá slovní zásobu týkající se probíraných témat v daném ročníku	- Popis oblečení, nákupy a móda, části lidského těla, problémy a léčení, pocity a nálady, stravovací návyky, životní prostředí, problémy mládeže, nákupy a móda atd.		
11	Používá probrané gramatické jevy k realizaci svého komunikačního záměru	- Stavová slovesa, vazba „used to“, vztažné věty, použití „since“ vs. „for“, vazba sloves s infinitivem nebo –ing, trpný rod přítomný, minulý a budoucí, 1. kondicionál, zájmena vztažná, tvoření a stupňování příslovcí		
12	- Má základní poznatky o anglicky mluvících zemích	- Život ve Velké Británii – život teenagerů, sportovní události, historie, pomoc dobrovolníků; Austrálie		

Pomůcky: audio a video technika - CD, výukové DVD, počítače - výukové programy, slovníky, mapy, encyklopedie, obrazový a kopírovaný materiál, časopisy, interaktivní tabule, Šablony vytvoření v rámci projektu EU

Vyučovací předmět: Cizí jazyk - Anglický jazyk
Ročník: 9.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2	- Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, které se týkají osvojovaných témat	- Přiřazování správných odpovědí, odpovědi na otázky, výběr z možností, určení správného pořadí vět či odstavců, shrnutí hlavních myšlenek, rozlišení formálního a neformálního jazyka	**OSV** **Sociální rozvoj** *komunikace* (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální; dialog; komunikace v různých situacích) **VMEGS** *objevujeme Evropu a svět* (evropské krajiny; život Evropanů) **MK** *multikulturalita* (naslouchání druhým; význam cizího jazyka pro celoživotní vzdělávání) **EV** *vztah člověka k prostředí* (aktuální ekologický problém; prostředí a zdraví) **MdV** *kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* (hodnotící prvky ve sdělení; hledání rozdílů mezi různými typy sdělení)	
3	- Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních a neformálních situacích	- Vysvětlení, domluva na společných aktivitách, rady a varování, žádosti, cestování, zdvořilé dotazy		
4	- Mluví o probíraných a osvojovaných tématech	- Sport, problémy, média, zaměstnání, cestování, peníze		
5	- Vypráví jednoduchý příběh či událost popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	- Zážitky z cestování, volný čas, popis osob – vzhled a vlastnosti		
6 7	- Vyhledává požadované informace v jednoduchých každodenních autentických a neadaptovaných materiálech, odpovídá na otázky - Rozumí obsahu krátkých a jednoduchých textů, vyhledává v nich požadované informace	- Informační tabule pro návštěvníky památek; doplňování informací, rozlišení formálního a neformálního jazyka; odhad významu slova z kontextu, zpracovávání nových informací, hledání nesprávně napsaných slov, shrnutí hlavních myšlenek; práce se slovníkem		
8	Napíše jednoduché texty týkající se osob z jeho okolí, volného času, a dalších osvojovaných témat	- Volný čas, popis osoby, budoucí povolání, média, cestování, hudba apod.; práce se slovníkem		

9	- Reaguje na jednoduché písemné sdělení	- Formální (zdvořilá žádost) a neformální dopis, volné psaní, psaní mailu nebo dopisu podle instrukcí, doplnění chybějících informací v textu; práce se slovníkem	*interpretace vztahu mediálních sdělení a reality* (různé typy sdělení; opakované užívání prostředků)	
10	- Ovládá slovní zásobu týkající se probíraných témat v daném ročníku	- Popis osob, vlastnosti osob, problémy, lidské tělo, nebezpečné situace, média, zaměstnání, peníze, nákupy a móda apod.		
11	- Používá probrané gramatické jevy k realizaci svého komunikačního záměru	- Přítomný čas, minulý čas, předpřítomný čas, vyjádření budoucnosti, podmiňovací způsob, vztažná zájmena, frázová slovesa, gerundium, pasív, nepřímá řeč, nepřímá otázka, pravidla interpunkce		
12	- Má základní poznatky o anglicky mluvících zemích	- Vzdělávání v USA, regiony Velké Británie, Anglický jazyk, Oxford a Cambridge		

Pomůcky: audio a video technika - CD, výukové DVD, počítače - výukové programy, slovníky, mapy, encyklopedie, obrazový a kopírovaný materiál, časopisy, interaktivní tabule, Šablony vytvoření v rámci projektu EU

DALŠÍ CIZÍ JAZYK - NĚMECKÝ JAZYK

je realizován v 7. – 9. ročníku po 2 hodinách týdně

Charakteristika předmětu:

Jeho obsahové vymezení vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Cílem tohoto předmětu je poskytnout žákům živý jazykový základ, kultivovat jejich jazykové dovednosti a podporovat rozvoj komunikačních kompetencí žáků ~~a~~ v rámci integrované Evropy a světa. Umožňujeme žákům poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí zejména německy mluvících zemí a seznámit se s jejich kulturními tradicemi. Požadavky na vzdělání vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Vzdělávání v Dalším cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A1.

Další cizí jazyk – Německý jazyk
Ročník: 7.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Rozumí jednoduchým pokynům učitele pronášeným dostatečně pomalu a dokáže na ně reagovat	- Pokyny učitele při organizaci výuky	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopností poznávání* (cvičení dovedností zapamatování) **Sociální rozvoj** *komunikace* (dialog, komunikace v různých situacích) *kooperace a kompetice* (řešení konfliktů, vedení a organizování práce skupiny) **Morální rozvoj** *řešení problémů a rozhodovací dovednosti* (zvládání učebních problémů) **VMEGS** **Evropa a svět nás zajímá** (naši sousedé v Evropě; zvyky a tradice národů Evropy) **MK** **Lidské vztahy** (tolerantní vztahy a rozvíjení spolupráce s jinými lidmi; vztahy mezi kulturami) **Kulturní diference** (respektování zvláštností různých etnik)	
2 3	- Při poslechu rozpozná známou slovní zásobu a věty, jež jsou pronášeny pečlivě a dostatečně pomalu - Rozumí základním informacím v jednoduchých poslechových textech obsahujících známou slovní zásobu a týkajících se osvojovaných témat	- Poslechová cvičení z učebnice a pracovního sešitu (dialogy, texty), např. pozdravy, názvy jmen a míst, telefonní čísla, školní pomůcky, školní den, názvy zvířat, časové údaje, osobní údaje, apod.		
4	- Zapojí se do jednoduchých rozhovorů, použije základní zdvořilostní obraty	- Pozdrav, rozloučení, zdvořilostní fráze, poděkování, prosba		
5	- Jednoduchým způsobem podá základní informace týkající se jeho samotného a povypráví o věcech z běžného života	- Udání jména, bydliště, telefonního čísla, mailové adresy; popis věci; co má a nemá rád; informace o osobách a zvířatech, průběh dne, časové údaje		
6	- Klade jednoduché otázky týkající se základních osobních a časových údajů a na podobné otázky odpoví	- Dotazy na jméno, adresu, telefonní čísla, koníčky, časové údaje apod.		
7	- Rozumí pokynům v učebnici	- Pokyny pro plnění úkolů v učebnici a pracovním sešitě		

8 9	- Rozpozná v textu známá slova a slovní spojení vztahující se k probíraným tématům a známé slovní zásobě - Porozumí významu jednoduchých slov a vět v jednoduchém textu; pochopí, o čem text je; vyhledá požadovanou informaci	- Pozdravy, číslovky do 1000, školní potřeby, barvy, názvy zvířat a informace o nich, dny v týdnu, denní doby, časové údaje, názvy školních předmětů apod.; vyhledávání informací; práce se slovníkem	**MdV** **Tvorba mediálního sdělení** (výběr vhodných prostředků pro tvorbu správných a komunikačně vhodných sdělení)	
10	- Vyplní ve formuláři základní údaje vztahující se k jeho osobě	- Vyplňování formuláře s údaji o křestním jméně a příjmení, adrese – ulice, město, poštovní směrovací číslo, země; formulář v hotelu		
11	- Stručně reaguje na velmi jednoduché sdělení týkající se jeho osoby	- Internet a chatování s přítelem v zahraničí – základní osobní údaje, koníčky		
12	- Ovládá základní gramatické struktury a typy vět	- Osobní zájmena a slovesa, otázky a odpovědi začínající na W, pozice slov ve větě, člen určitý a neurčitý, předložky, časování slovesa haben, 4. pád podstatných jmen, tvoření otázky		
13	- Reálie zemí příslušných jazykových oblastí	- Základní zeměpisné údaje o Německu, Rakousku a Švýcarsku		

Další cizí jazyk – Německý jazyk
Ročník: 8.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Rozumí jednoduchým pokynům učitele, pokud jsou vyslovovány pomalu a zřetelně a reaguje na ně	- Základní pokyny učitele ve výuce	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopností poznávání* (cvičení dovedností zapamatování) **Sociální rozvoj** *komunikace* (dialog, komunikace v různých situacích) *kooperace a kompetice* (řešení konfliktů, vedení a organizování práce skupiny) **Morální rozvoj** *řešení problémů a rozhodovací dovednosti* (zvládání učebních problémů) **VMEGS** **Evropa a svět nás zajímá** (naši sousedé v Evropě; zvyky a tradice národů Evropy) **MK** **Lidské vztahy** (tolerantní vztahy a rozvíjení spolupráce s jinými lidmi; vztahy mezi kulturami) **Kulturní diference** (respektování zvláštností různých etnik) **MdV** **Tvorba mediálního sdělení** (výběr vhodných prostředků pro tvorbu správných a komunikačně vhodných sdělení)	
2 3	- Na základě vizuální podpory rozumí známým slovům a zcela základním frázím z probíraných okruhů, které jsou vyslovovány pomalu a zřetelně - Rozumí obsahu a základním informacím v poslechových textech, které se týkají situací z běžného života	- Poslechová cvičení z učebnice – rodina, nakupování, statistika, koníčky, nakupování, píseň, domov, stravování apod.		
4	- Zapojí se do jednoduchých rozhovorů týkajících se známých témat, je-li partner ochoten zopakovat nebo přeformulovat svou výpověď	- Nakupování, domluva schůzky, objednávání jídla u kiosku, interview o stravovacích zvyklostech, vyjádření přání a pocitů, dávání pokynů		
5	- Pomocí jednoduchých frází a známé slovní zásoby podá základní informace týkající se osvojovaných témat	- Koníčky a aktivity, rodina, povolání, popis obrázku nebo fotografie, domácí činnosti, stravovací zvyklosti apod.		
6	- Klade jednoduché otázky a na podobné otázky dokáže odpovědět, pokud se týkají jeho samotného a dalších osvojovaných témat	- Žádost o svolení, dotazy na povolání, dotazy na rodinu, nakupování		
7	- Rozumí jednoduchým informačním nápisům na vývěskách a orientačním pokynům v učebnici	- Pokyny ke cvičením v učebnici a pracovním sešitě; informační nápisy v obchodě a stáncích s občerstvením		

8 9	- Rozumí jednoduchým slovům a frázím, které se týkají jeho běžného života a probíraných témat - Rozumí známým jménům a slovům a velmi jednoduchým větám v textu a vyhledá v něm požadované informace, například odpovědi na otázky	- Volný čas, rodina, povolání, dům a byt, pokrmy a další probíraná slovní zásoba; vyhledávání informací v textech týkajících se probíraných témat a okruhů; práce se slovníkem		
10	- Napíše stručný a jednoduchý text týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- Koníčky a volný čas, rodina, jídelníček, plakát na téma povolání, seznam přání, popis pokoje		
11	- Ovládá základní gramatické struktury a typy vět	- Slovesa se změnou kmenové samohlásky, slovosled ve větě se způsobovými slovesy, slovesa s odlučitelnými předponami, přivlastňovací zájmena, podstatná jména – povolání, předložky se 3. pádem, rozkazovací způsob, nulový člen, jména látková, neurčitý člen man		
12	- Reálie zemí příslušných jazykových oblastí	- Pokrmy a speciality v Německu, Rakousku a Švýcarsku; život rodin v Německu		

Další cizí jazyk – Německý jazyk
Ročník: 9.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele pronášeným pomalu a foneticky správně a reaguje na ně	- Pokyny učitele ve výuce	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopností poznávání* (cvičení dovedností zapamatování) **Sociální rozvoj** *komunikace* (dialog, komunikace v různých situacích) *kooperace a kompetice* (řešení konfliktů, vedení a organizování práce skupiny) **Morální rozvoj** *řešení problémů a rozhodovací dovednosti* (zvládání učebních problémů) **VMEGS** **Evropa a svět nás zajímá** (naši sousedé v Evropě; zvyky a tradice národů Evropy) **MK** **Lidské vztahy** (tolerantní vztahy a rozvíjení spolupráce s jinými lidmi; vztahy mezi kulturami) **Kulturní diference** (respektování zvláštností různých etnik)	
2 3	- Rozumí známým slovům a jednoduchým frázím pronášeným zřetelně a pomalu, pokud se týkají osvojovaných témat - Rozumí základním informacím v poslechových textech, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně a texty se týkají známých témat	- Poslechová cvičení z učebnice – volný čas, škola, lidské tělo, oblečení, svátky, město, cestování a dovolená, text písně apod.		
4	- Zapojí se do jednoduchých rozhovorů a jednoduchým způsobem se domluví	- Plánování aktivit pro volný čas, rozhovor na téma móda, pozvání, popis cesty a města, argumenty pro a proti; telefonické rozhovory		
5	- Jednoduchým způsobem podá základní informace týkající se osvojovaných témat	- Aktivity ve volném čase, popis lidského těla, móda, popis osoby, informace o aktivitách v minulosti, popis města, plány na prázdniny		
6	- Klade jednoduché otázky a dokáže jednoduše odpovědět, pokud se hovoří o známých a osvojených tématech	- Rozhovor na téma móda, dotazy na cestu a popis cesty, plánování cesty apod.		
7	- Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům v učebnici	- Pokyny ke cvičením v učebnici a pracovním sešitě; informační nápisy na plakátech – pozvánka na koncert, do divadla nebo kina, na sportovní událost; nápisy ve městě		

8 9	- Rozumí známým slovům a jednoduchým větám a frázím, které se týkají témat z běžného života - Rozumí jednoduchému textu s vizuální oporou, v textu se dokáže orientovat a vyhledat v něm požadované informace	- Slovní zásoba a fráze probíraných témat a okruhů; texty v učebnici – mail, škola, inzerát, statistika, dopis, píseň, pohlednice z prázdnin; práce se slovníkem	**MdV** **Tvorba mediálního sdělení** (výběr vhodných prostředků pro tvorbu správných a komunikačně vhodných sdělení)	
10	- Napíše stručný a jednoduchý text týkající se osvojovaných témat	- Mail o volnočasových aktivitách, vypracování statistiky, popis osob, plakát pro učení, pozvánka na párty, blahopřání, popis cesty, pohlednice z prázdnin		
11	- Stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- Poděkování za pozvání nebo blahopřání, odpověď na pohlednici z prázdnin, mail		
12	- Ovládá základní gramatické struktury a typy vět	- Zápor *nicht* a *kein*, časové předložky, způsobová slovesa, větný rámec, tvary množného čísla, zájmena ve 4. pádu, souvětí souřadné, časové údaje v minulosti, perfektum, příčestí minulé		
13	- Reálie zemí příslušných jazykových oblastí	- Vánoce, oslavy narozenin, města v Německu, dovolená v německy mluvících zemích		

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

v 1. – 5. ročníku – 8 hodin týdně

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura:

- směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- vede k využívání různých zdrojů informací – př. slovníky, encyklopedie, katalogy, pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty.

Průřezová témata

V předmětu se realizují tematické okruhy průřezového tématu: Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj, sociální rozvoj a morální rozvoj.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení,
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci,
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu,
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu.

Kompetence k řešení problémů:

- žáci navrhují různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry,
- žáci si vzájemně radí a pomáhají,
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence komunikativní:

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu,
- žáci, dokážou prezentovat své myšlenky a názory.

Kompetence sociální a personální:

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů,
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu,
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky,
- žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské:

- učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí,
- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích,
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály.

Kompetence pracovní:

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení,
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky,
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů.

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 1.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Zná jednotlivá písmena tiskací a psací, malá a velká.	- písmena a hlásky	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (cvičení pozornosti a soustředění)	
2 3	- Umí jednotlivá písmena a hlásky správně přečíst, vyslovit a napsat - Čte písmena, slova. - Umí skládat slova. - Hlasitě čte jednoduché věty se správnou intonací. - Rozumí přečtené větě, dokáže ji opakovat.	- čtení		
4 5 6 7	- Umí sedět při psaní. - Umí napsat psací písmena velké a malé abecedy. - Umí napsat jednoduchá slova a věty. - Dokáže psát diktát jednotlivých slov a vět. - Rozlišuje psací a tiskací písmena. - Dokáže přepsat tiskací písmo do psané podoby.	- psaní		
8 9 10	- Umí tvořit smysluplné věty. - Dokáže dramatizovat jednoduchý text. - Dokáže vyprávět pohádky a příběhy podle obrázkové osnovy. - Naučí se zpaměti básničku (min. 4 verše). - Dokáže básničku recitovat.	- vyjadřovací schopnosti	**OSV** **Sociální rozvoj** *Komunikace* (verbální – různé situace)	

Metody, formy, nástroje, pomůcky: sluchová analýza a syntéza, rozhovor, vyprávění, manipulace s písmeny, zapojování všech smyslů, ind. přístup, skupinová práce.

Pomůcky: tabule, magnetická tabule, nástěnné tabule, obrazy a obrázky, textilní písmena, bzučák, kartičky se slovy, obrázková abeceda, krychle s písmeny

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 2.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3	- Čte plynule s porozuměním jednoduché texty nahlas i potichu. - Dbá na správnou intonaci. - Umí naslouchat přednesu. - Rozlišuje poezii a prózu. - Dokáže přečtený text vyprávět.	- Čtení - Báseň, sloka, verš, rým - Literární druhy(poezie, próza), lit. Pojmy (básník, spisovatel), žánry (básně, pohádky)	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (cvičení smyslového vnímání)	
4	- Rozlišuje a umí vyjmenovat samohlásky, měkké, tvrdé a obojetné souhlásky. - Zná gramatiku měkkých a tvrdých souhlásek..	- Tvrdé měkké a obojetné souhlásky		
5 6	- Umí rozdělit slova na slabiky. - Umí rozdělit slovo na konci řádku. - Rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě¨.	- slabiky		
7 8	- Rozlišuje vlastní jména osob a zvířat. - Pozná párové souhlásky - spodobu na konci slov.	- podstatná jména - párové souhlásky		
9	- Umí ze slov tvořit smysluplné věty. - Umí seřadit věty v textu. - Pozná konec věty a začátek věty následující. - Věty začíná velkým písmenem. - Rozlišuje druhy vět – oznamovací, tázací, rozkazovací, přací. - Zná a správně používá interpunkční znaménka.	- řazení vět v textu - intonace ve větách - druhy vět		
10	- Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk. - Umí se spisovně vyjadřovat ve větách. - Je schopen vyjádřit svůj názor, pocity. - Podle obrázkové osnovy vypráví děj. - Umí naslouchat druhému.	- vyjadřovací schopnosti	**OSV** **Sociální rozvoj** *komunikace* (cvičení pozorování a naslouchání)	
11	- Zvládne správné tvary písmen abecedy, opis a přepis jednoduchých textů.	- psaní		

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 3.

	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Zdokonaluje se v plynulém a výrazném čtení, - Umí číst potichu i předčítat nahlas, - Orientuje se v textu, - Využívá četbu jako zdroj poznatků, - Čte s porozuměním, - Umí reprodukovat text.	- čtení		
2	- Zná obojetné souhlásky, - Zná vyjmenovaná slova a jejich pravopis.	- vyjmenovaná slova	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (dovednosti, zapamatování)	
3	- Rozpozná znělé a neznělé souhlásky uvnitř slova, - Osvojuje si pravopis znělých a neznělých souhlásek.	- znělé a neznělé souhlásky		
4	- Pozná podstatné jméno, - Umí určit rod, číslo, pád podst. jm., - Rozlišuje názvy obcí a ulic a správně je píše.	- podstatná jména		
5	- Pozná sloveso, - Umí určit osobu, číslo a čas sloves.	- slovesa		
6	- Určí slovní druhy - předložky a spojky, - Pozná předložky a umí je napsat s podst. jm.	- ostatní slovní druhy		
7	- Zná příklady slov souznačných a protikladných a umí je použít ve větě.	- slova souznačná a protikladná		
8	- Umí abecedu, - Umí řadit slova podle abecedy.	- abeceda		
9	- Orientuje se v textu slyšeném i čteném, - Je schopen vypravovat podle osnovy, - Umí věrohodně popsat předmět, - Umí telefonovat, - Umí napsat adresu, přání, pozdrav na pohlednici.	- vyjadřovací schopnosti	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *sebepoznávání a sebepojetí* (organizace vlastního času) **MK** *multikulturalita* (naslouchání druhých)	
10	- Dbá na úpravu v sešitě.	- psaní		

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 4.

	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Seznámí se jazykem jako s prostředkem komunikace.	- mateřský jazyk	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (dovednosti pro učení)	
2 3 4	- Rozliší větu jednoduchou a souvětí, - Určí základní skladebné dvojice ve větě jednoduché, - Seznámí se s pravidlem shody přísudku s podmětem, - Z vět jednoduchých vytvoří souvětí.	- věta, souvětí		
5 6	- Rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, opozita, slova citově zabarvená, - Umí užívat slova spisovná, výstižná, slova citově zabarvená, - Rozlišuje slova ohebná a neohebná.	- slovo		
7 8	- Rozlišuje předpony a předložky a správně je píše, - Určí slovní základ (předpona, kořen, přípona).	- stavba slova		
9 10	- Zná vzory podstatných jmen, - Umí určit rod, číslo, pád a vzor, - Umí skloňovat podst. jm. podle vzorů, - Píše správně zeměpisné názvy z ČR.	- podstatná jména		
11	- Pozná zvratná slovesa, neurčitek, - Umí určit osobu, číslo, čas, - Umí časovat slovesa v času přítomném, minulém, budoucím.	- slovesa		
12	- Umí vyhledávat v abecedním seznamu (rejstřík, slovník, telef. seznam).	- abeceda		

	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
13	- Správně píše skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně, - Umí uvést příklady užití ve větách.	- skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně		
14 15 16	- Umí vypravovat podle osnovy, - Umí popsat jednoduchou věc, - Při vypravování a popisu užívá slova výstižná, spisovná, citově zabarvená, - Kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu, - Umí se vyjádřit v běžných situacích, - Zvládne jednoduchou grafickou úpravu textu.	- vyjadřovací schopnosti	**MK** *multikulturalita* (prostředek vzájemného obohacování) **MdV** *fungování a vliv medií ve společnosti* (role médií v životě jednotlivce)	
17 18	- Čte nahlas i potichu, - Rozumí přiměřeně náročnému textu a umí ho reprodukovat, - Odliší podstatné a okrajové informace.	- čtení		
19	- Dokáže si vybrat četbu podle svého zájmu, - Seznámí se s autory dětských knih.	- literární výchova		

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 5.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2	- Čte přiměřeně rychle a plynule s prvky uměleckého přednesu, - Rozpozná umělecké vybrané žánry – pohádka, pověst, bajka, dobrodružná četba, comics, - Zná pojmy rým, verš, sloka.	- čtení	**MVEGS** *jsme Evropané* (co Evropu spojuje) **MdV** *fungování a vliv medií ve společnosti* (vliv médií na život)	
3 4 5	- Volně reprodukuje text, - Vytvoří zkrácený zápis textu, - Recituje básně (přiměřené věku), - Dokáže zdramatizovat vhodný text, - Sestaví osnovu k popisu a vyprávění, - Podle osnovy se jasně a srozumitelně vyjadřuje, - Zachovává posloupnost děje a hlavní linii příběhu, - Napíše dopis, telegram, příspěvek do časopisu, pozvánku, oznámení.	- vyjadřovací schopnosti	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (řešení problémů) **MK** *multikulturalita* (specifické rysy jazyků)	
6	- Umí určit všechny slovní druhy.	- slovní druhy		
7	- Určí rod, číslo, pád, vzor podst. jmen, - Podst. jm. skloňuje podle vzorů.	- podstatná jména		
8	- Určí druhy příd. jmen, - Zná gramatiku měkkých a tvrdých příd. jmen.	- přídavná jména		
9	- Pozná základní druhy zájmen a číslovek.	- zájmena, číslovky		
10	- Časuje slovesa ve všech časech v ozn. způsobu, - Pozná všechny slovesné způsoby, - Pozná zvratné sloveso, - Rozlišuje jednoduché a složené slovesné tvary, - Zná pojem příčestí minulé a umí ho vytvořit.	- slovesa		
11	- Rozpozná přímou řeč a větu uvozovací, - Umí užít přímou řeč ve vypravování.	- přímá řeč		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
12	- Pozná podmět a přísudek, - Rozlišuje podmět holý, rozvitý, několikanásobný, - Užívá shodu přísudku s podmětem.	- skladba		
13	- Určí větu řídící a závislou, - Určí větu hlavní a vedlejší, - Pozná spojky (spojovací výrazy) v souvětí.	- souvětí		
14	- Správně píše názvy národností, víceslovné názvy států a jejich zkratky, - Správně píše názvy uměleckých děl, novin, časopisů.	- vlastní jména, názvy		
15	- Seznámí se s autory dětských knih.	- literární výchova		

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět **český jazyk a literatura** se vyučuje jako samostatný předmět:

v 6. a 7. ročníku - 4 hodiny týdně,

v 8. a 9. ročníku - 5 hodin týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura je zaměřeno na:

- kultivaci jazykových dovedností a jejich využívání ve všech vzdělávacích oblastech,
- podpora rozvoje komunikačních kompetencí,
- vyjádření reakcí a pocitů žáků,
- pochopení role v různých komunikačních situacích,
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama,
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora, hlavní myšlenky
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků,
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání.

Vyučovací předmět **český jazyk a literatura** je úzce spjat s *dramatickou výchovou* (literatura, sloh), *dějepisem* (např. období Velké Moravy – misijní činnost Konstantina a Metoděje, husitství, veleslavínské období, období národního obrození), *informačními a komunikačními technologiemi* (komunikace prostřednictvím elektronické pošty, dodržování vžitých konvencí a pravidel – forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.), *hudební výchovou* (lidová slovesnost, melodram, písničkáři, …).

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

OSV	rozvoj schopnosti poznávání, poznávání lidí, komunikace, sebepoznání a sebepojetí, mezilidské vztahy
VMEGS	Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané,
MdV	kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování vliv medií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu.
MK	kulturní diference, lidské vztahy, multikulturalita.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací,
- vede žáky k užívání správné terminologie,
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků,
- sleduje při hodině pokrok všech žáků,
- vede žáky k využívání výpočetní techniky.

Žáci:

- vyhledávají a třídí informace a propojují je do širších významových celků,
- osvojují si základní jazykové a literární pojmy,
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich,
- využívají prostředků výpočetní techniky.

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů,
- vede žáky k plánování postupů

Žáci:

- vyhledávají informace vhodné k řešení problému,
- využívají získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení,
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení,
- uvážlivě rozhodují.

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat,
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé,
- vede žáky k výstižné argumentaci.

Žáci:

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřují ústně i písemně,
- naslouchají promluvám druhých lidí a vhodné na ně reagují,
- účinně se zapojují do diskuse a vhodně obhajují své názory,
- rozumí různým typům textů a záznamů,
- využívají informačních a komunikačních prostředků.

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování a vede žáky k jejich dodržování,
- dodává žákům sebedůvěru.

Žáci:

- účinně spolupracují ve skupině,
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu,
- věcně argumentují.

Kompetence občanské:

Učitel:

- zadává skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní,
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních,
- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví.

Žáci:

- respektují přesvědčení druhých lidí,
- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa,
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání,
- aktivně se zapojují do kulturního dění,
- mají pozitivní postoj k uměleckým dílům.

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví**,**
- učitel vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi,
- vede k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou.

Žáci:

- dodržují hygienu práce,
- dodržují bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou,
- využívají svých znalostí v běžné praxi.

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 6.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich použití, - Používá samostatně jazykové příručky.	**Obecné poučení o jazyce:** - rozvrstvení národního jazyka, nářečí, - obecná čeština - jazykové příručky	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (dovednosti pro učení a studium) **Sociální rozvoj** *poznávání lidí* (vzájemné poznávání se ve skupině / třídě) *komunikace* (specifické komunikační dovednosti – monologické formy, vstup do tématu „rétorika“) **VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy) *jsme Evropané* (kořeny a zdroje evropské civilizace) **MK** *kulturní diference,* (poznávání vlastního kulturního zakotvení) *multikulturalita* (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost)	
2	- Odliší spisovný a nespisovný projev.	**Zvuková stránka jazyka:** - spisovná a nespisovná výslovnost		
3	- Rozlišuje a na příkladech dokládá zásady tvoření českých slov.	**Slovní zásoba a tvoření slov**		
4	- Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě jazykových projevů.	**Pravopis:** - lexikální a morfologický		
5	- Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vhodně jich užívá v jazykové komunikaci.	**Tvarosloví** (ohebné slovní druhy): - druhy podstatných jmen - jména osobní a místní - druhy přídavných jmen - stupňování přídavných jmen - zájmena(druhy, skloňování ten, náš, můj, tvůj, svůj, její) - druhy a skloňování číslovek - slovesa (podmiňovací způsob)		
6	- Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí, - Užívá základní principy skladby.	**Skladba:** - základní větné členy - rozvíjející větné členy - věta jednoduchá, souvětí - spojovací výrazy, interpunkce		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
7	- Neustále prohlubuje poznatky o vhodných jazykových prostředcích užívaných při písemném projevu, - Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, odlišuje spisovný a nespisovný projev, - Využívá základů studijního čtení,vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky,vytváří otázky a stručné poznámky, výpisky a výtah.	**Sloh:** - vypravování (časová posloupnost) - osnova vypravování - popis a jeho funkce - popis pracovního postupu - zpráva a oznámení - výpisky, výtah - hlavní myšlenky textu - dopis	**MdV** *kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* (identifikování základních orientačních prvků v textu) *interpretace vztahu mediálních sdělení a reality* (různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce) *fungování a vliv médií ve společnosti* (organizace a postavení medií ve společnosti) *práce v realizačním týmu* (faktory ovlivňující práci v týmu)	
8	- Rozumí základním literárním pojmům, - Přiřadí literární text k příslušnému žánru, - Vyjádří své pocity a dojmy z přečteného díla, - Dokáže dle svých možností uceleně reprodukovat přečtený text, - Uvědomuje si význam literatury v minulosti i současnosti.	**Literární výchova:** - pohádky (lidové,moderní) - pověsti, báje - dobrodružná literatura - próza a poezie s přírodní tematikou		LV - spolupráce se školním časopisem, literárně-výchovné aktivity, literární referáty, rozvíjení zájmu o literaturu, zdokonalování čtenářské gramotnosti

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 7.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Chápe přenášení pojmenování, - Používá samostatně výkladové a jiné slovníky pro určení významu slova.	**Nauka o významu slov:** - Slova jednoznačná, mnohoznačná - Synonyma, homonyma, odborné názvy **Nauka o tvoření slov:** - Slovní zásoba a její obohacování - Způsoby tvoření slov	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *Sebepoznání a sebepojetí* (moje psychika - temperament, postoje, hodnoty; můj vztah ke mně samé/mu; moje vztahy k druhým lidem) **Sociální rozvoj** *Poznávání lidí* (Vzájemné poznávání se ve skupině / třídě**)** *komunikace* (řeč slov; řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem;, řeč lidských skutků, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální –technika řeči, výraz řeči; komunikace v různých situacích) **VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (rodinné příběhy; zážitky a zkušenost z Evropy a světa; život dětí v jiných zemích;, lidová slovesnost)	
2	- Používá spisovných tvarů slov.	**Tvarosloví:** - Opakování ohebných slovních druhů - Slovesa, slovesný rod - Neohebné slovní druhy		
3	- Rozlišuje větné členy, ovládá základní pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché.	**Skladba:** - Druhy vět podle postoje mluvčího - Věty jednočlenné, dvojčlenné - Větné členy, druhy vedlejších vět		
4	- Ovládá pravopisné jevy morfologické.	**Pravopis:** - Vyjmenovaná slova - Koncovky podstatných jmen - Koncovky přídavných jmen - Shoda přísudku s podmětem - Velká písmena		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15	- Rozlišuje slohové rozvrstvení slovní zásoby, - Dokáže vytvořit osnovu, - Dokáže výstižně vyjádřit charakteristické rysy popisované osoby, - Dokáže postihnout detaily,formuluje vlastní názory na umělecké dílo, - Dokáže chápat literární text jako zdroj informací, - Učí se formulovat hlavní myšlenky textu, - Dokáže vytvořit výpisky,zvládá návod,jak se učit, - Jednoduše a výstižně charakterizuje hlavní žánry literatury, - Formuluje vlastní názory na přečtený text, - Orientuje se v základních literárních pojmech (viz. učivo), - Výrazně čte nebo přednáší vhodný literární text.	**Vypravování** **Popis:** - Charakteristika přímá,nepřímá - Pracovní postup - Popis výrobku - Popis uměleckého díla **Výtah, výpisky** **Žádost** **Životopis** **Bajky** **Báje** **Pověsti** **Pohádky** **Literatura doby Karla IV. a husitství** **Kroniky** **Cestopisy** **Literatura pro mládež** **O zvířatech a lidech** **Balady a romance** **Poezie**	**MK** *lidské vztahy* (vztahy mezi kulturami, důležitost integrace v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti – tolerance, empatie …) **MdV** *kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* (rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; identifikování základních orientačních prvků v textu) *fungování a vliv medií ve společnosti* (vliv medií na každodenní život; role medií v každodenním životě; vliv medií na kulturu - role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) *práce v realizačním týmu* (komunikace a spolupráce v týmu+ stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu)	

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 8.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Žák má přehled o slovanských a světových jazycích, - Rozpozná některé dialekty, jazyk spisovný, hovorový, nespisovný, slang,….	**Mluvnice:** - Čeština a další slovanské jazyky - Útvary českého jazyka		
2	- Žáci ovládají několik způsobů rozšiřování slovní zásoby, jsou schopni skloňovat slova i vlastní jména cizích jazyků, chápou důvody osvojování cizích slov, převážně anglického původu. - Umí používat základní jazykové příručky.	**Nauka o slovní zásobě:** - slova přejatá, výslovnost, pravopis, skloňování, skloňování cizích vlastních jmen. - Práce se slovníky a příručkami, Pravidly českého pravopisu, SSČJ.		
3	- Žák ovládá skloňování a časování českých slov i slov cizího původu. - U sloves dokáže určit všechny mluvnické kategorie, orientuje se v zařazování sloves do slovesných tříd, určuje slovesné vzory.	**Tvarosloví:** - opakování a prohloubení učiva, nepravidelnosti skloňování podstatných jmen, slovesné kategorie - vid, třídy a jejich vzory.		
4	- Umí určit větu jednoduchou, souvětí podřadné, souřadné. - Umí vytvořit přístavek, PK volný, PK těsný.	**Skladba:** - věta jednoduchá, souvětí, věta dvojčlenná a jednočlenná, použití záporu v jazyce, - spojovací výrazy podřadící, souřadící, - souvětí podřadné, souřadné		
5	- Umí aplikovat učivo gramatických jevů v textu.	**Gramatika:** - **– i/y, bě, mě, s-, z-,** - **velká písmena,** - **shoda PO s PŘ,** - **interpunkce,** - **pravopis slov cizího původu**		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
6 7 8	- Žák je schopen vyjadřovat souvisle své myšlenky, umí pomocí správných jazykových prostředků vyjádřit zadanou slohovou formu jak písemně, tak verbálně. - Dovede vyjádřit své pocity, city. - Umí diskutovat a obhájit své myšlenky, nápady. - Hledá, porovnává, používá zásady kultivovaného projevu, umí naslouchat druhému, respektuje komunikační principy – postavení těla, oční kontakt, naslouchání,… - Evaluace žáka.	**SLOH:** - Charakteristika literární postavy - Líčení – subjektivně zabarvený popis - Výklad, výtah - Úvaha - Rétorika a vystupování před kolektivem - diskuse	**OSV** **Sociální rozvoj** *poznávání lidí* (vzájemné poznávání ve skupině / třídě) *komunikace* (vedení dialogu, komunikace v různých situacích) **Osobnostní rozvoj** *sebepoznání a sebepojetí* (moje psychika, moje učení)	**Mezipředmětové vztahy** **RV - VV – HV**
9 10	- Žák používá přiměřeně rychlého čtení, orientuje se v textu, umí jej analyzovat, vyhledávat zdroje informací, dovede vyjádřit prožitky z ukázek, dramaticky zaznamenává výstupy figur. - Ovládá základní informace o spisovatelích doby, dovede zařadit autora či dílo do období, ovládá literární názvosloví.	**LITERATURA** chronologie od 9. st. do 19. st. - Staroslověnské a staročeské památky - Mistr Jan Hus - William Shakespeare - Jan Ámos Komenský - Ústní lidová slovesnost - Období národního obrození - Josef Jungmann, Josef Dobrovský - Evropský romantismus - Karel Hynek Mácha - Božena Němcová - Karel Havlíček Borovský - Josef Kajetán Tyl - Národní divadlo - Jan Neruda, Alois Jirásek - Tomáš G. Masaryk - Evropský realismus	**VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (lidová slovesnost, zvyky, tradice národů Evropy) **MK** *lidské vztahy* (uplatňování principu slušného chování) **MdV** *kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* (kritický přístup ke zpravodajství a reklamě) *fungování a vliv médií* (vliv medií n aspolečnost) *práce v realizačním týmu* (školní časopis)	Mezipředmětové vztahy ZEM –DĚJ – HV – VV

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 9.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	**Obecné poučení o českém jazyce**: - původ a základy vývoje češtiny, - skupiny jazyků, - jazykověda.		
2	- Správně vyslovuje hlásky a hláskové skupiny, - Dbá na kladení správného přízvuku u slov a vět.	**Zvuková stránka jazyka:** - hláskosloví, - spisovná výslovnost, - zvuková stránka věty		
3	- Rozeznává různé způsoby tvoření slov, - Používá poznatky při písemném dělení slov.	**Tvoření slov:** - stavba slova, - odvozování, skládání a zkracování slov, - kořen, předpona, přípona a koncovka slova		
4	- Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími jazykovými příručkami, - Rozeznává přenesená pojmenování.	**Slovní zásoba a význam slova:** - slova významově nadřazená a podřazená, - slovo a sousloví, - homonyma, antonyma, synonyma, - odborné názvy, - slova jednoznačná, mnohoznačná		
5	- Správně třídí slovní druhy, - Tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci, - Ovládá mluvnické kategorie ohebných slovních druhů.	**Tvarosloví:** - ohebné a neohebné slovní druhy, - vlastní jména a názvy, obecná jména přejatá, - přechodníky		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
6	- Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, - Určuje druh souvětí, - Má přehled o členění složitého souvětí.	**Skladba:** - věta jednoduchá, - souvětí podřadné a souřadné, - věta jednočlenná a dvojčlenná, - větný ekvivalent, - pořádek slov ve větě, stavba textu, valence sloves		
7	- V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební.	**Pravopis:** - procvičování ú/ů, z/s, i/y, bě/bje, vě/vje, pě, mně/mě		
8 9 10	- Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru, - Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu, - Zvládá grafickou úpravu textu, členění na odstavce, - Orientuje se v různých slohových útvarech a využívá vhodnou slovní zásobu , - Pracuje s odborným textem.	**Slohová výchova:** - Vypravování - Popis a charakteristika - Výklad a výtah - Úvaha - Tiskopisy, životopis - Publicistické útvary - Diskuse - Proslov - Funkční styly	**OSV** **Sociální rozvoj** *komunikace* (komunikace v různých situacích) **MdV** *kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* (rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných) *stavba mediálních sdělení* (příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení) *vnímání autora mediálních sdělení* (identifikování názorů a postojů autora v mediálním sdělení) *fungování a vliv médií ve společnosti* (role medií v politických změnách)	Doporučujeme spolupráci se školním časopisem (MdV)

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
			MdV *tvorba mediálního sdělení* (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení) *práce v realizačním týmu* (utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce týmu)	
11 12 13 14	- Orientuje se v základních literárních směrech 20. st., - Má přehled o významných představitelích české a světové literatury 20. století, - Projevuje zájem navštěvovat divadelní a filmová představení, - Formuluje vlastní názory na umělecké dílo, - Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla.	**Literární výchova:** - Literatura 1. pol. 20. století (česká i světová) – meziválečná poezie a próza, odraz války v literatuře - Literatura 2. pol. 20. století (česká i světová)	**OSV** **Sociální rozvoj** *mezilidské vztahy* (vztahy a naše skupina / třída) **VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa) **MK** *kulturní diference* (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti) *lidské vztahy* (vztahy mezi kulturami) *multikulturalita* (multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti)	

5.2. Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Učivo je realizováno v 1. až 9. ročníku:

v 1. – 5. ročníku 5 hodin týdně

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

čísla a početní operace:

osvojení aritmetických operací ve třech složkách:

- dovednost provádět operaci
- algoritmické porozumění
- významové porozumění
- získávání číselných údajů, seznámení se s pojmem proměnná.

závislosti, vztahy a práce s daty:

rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů.

geometrie v rovině a prostoru:

určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru.

nestandardní aplikační úlohy a problémy:

uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života.

Organizace:

Žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Průřezová témata:

V tomto předmětu jsou realizována: OSV – osobnostní, sociální a morální rozvoj

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

Učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev, rozvíjí abstraktní,exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci. Učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich

výsledků; srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit; stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu, vede žáky k ověřování výsledků.

Kompetence k řešení problémů:

Učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrole, k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správností výsledků. Učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků, klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti; vede žáky k plánování úkolů a postupů; zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci; umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou. Učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení, dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence komunikativní:

Žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky. Učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů, vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky, vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu.

Kompetence sociální a personální:

Žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci, učí se pracovat v týmu. Učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch, podněcuje žáky k argumentaci, hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Kompetence občanská:

Při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se vnímat složitosti světa. Učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní:

Žáci jsou vedeni k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě, učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech. Pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály. Učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů, vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek Vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů.

Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 1.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3	- Číslo a početní operace. - Zná číslice 1 až 20, umí je napsat a přečíst. - Umí seřadit čísla podle velikosti. - Umí zakreslit čísla do 20 na číselnou osu. - Zná význam méně, více, první, poslední, větší, menší apod. - Zná a používá matem. symboly +, - , = , < , > - Umí zapsat, přečíst, vyřešit příklady na sčítání a odčítání do dvaceti bez přechodu přes desítku. - Provádí rozklad na desítky a jednotky.	- Obor přirozených čísel 0-20	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (dovednosti pro učení)	
4	- Řeší jednoduché slovní úlohy.	- Jednoduché slovní úlohy		
5 6 7	- Rozlišuje a umí pojmenovat jednoduché geom. útvary. - Modeluje jedn. geom. útvary v rovině. - Geom. útvary třídí podle tvaru, velikosti, barev. - Pozná geometrická tělesa – krychle, koule. - Orientuje se v prostoru – nahoře, dole, před, za apod.	- Orientace v prostoru - Základní geometrické útvary - v rovině a v prostoru		
8	- Zná značku pro litr, kilogram, metr, korunu.	- Jednotky		

Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 2.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Umí zapsat a vyřešit příklady na sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku.	- Obor přirozených čísel do 20		
2 3 4	- Umí zapsat a přečíst čísla do sta. - Umí zakreslit čísla do sta na číselnou osu. - Porovnává čísla do sta, umí je seřadit vzestupně i sestupně. - Sčítá a odčítá čísla do sta. - Zná význam závorek. - Počítá příklady se závorkami.	- Obor přirozených čísel do 100		
5	- Umí provést zápis slovní úlohy. - Řeší slovní úlohy s výpočty do sta.	- Slovní úlohy	**OSV** **Morální rozvoj** *řešení problémů a rozhodovací dovednosti* (zvládání učebních problémů)	
6	- Seznámí se s principem násobilky v oboru do 50.	- Násobilka		
7	- Zná rozdíl mezi mincemi a bankovkami. - Zná mince a bankovky v hodnotě do sta korun. - Počítá s mincemi a bankovkami v hodnotě do sta korun.	- Závislosti a jejich vlastnosti		
8	- Umí si připravit pomůcky na rýsování (tužka, pravítko). - Zná pojem bod, přímka, čára, úsečka. - Narýsuje přímku, lomenou čáru, úsečku dané délky. - Zná rozdíl mezi přímkou, přímou a křivou čárou. - Porovná úsečky podle velikosti. - Umí změřit úsečku. - Pozná geometrická tělesa krychli, kvádr, kouli, válec.	- Základní útvary v rovině a v prostoru - Délka úsečky - Jednotky délky		

Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 3.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Zná symboly pro násoben í a dělení, - Násobí a dělí v oboru malé násobilky, - Řeší slovní úlohy s pomocí malé násobilky.	- Obor přirozených čísel do 100		
2	- Umí sčítat a odčítat dvojciferná čísla zpaměti (typ příkladů 34+25, 67-56), - Umí sčítat a odčítat dvojciferná čísla písemně.	- Obor přirozených čísel do 100		
3	- Řeší slovní úlohy v oboru do sta.	- Slovní úlohy		
4	- Umí zapsat a přečíst čísla do tisíce, - Umí porovnávat, setřídit vzestupně a sestupně čísla do tisíce, - Umí zakreslit čísla do tisíce na číselné ose, - Umí sčítat a odčítat zpaměti i písemně, - Řeší slovní úlohy v oboru do tisíce, - Seznámí se se zaokrouhlováním na desítky.	- Obor přirozených čísel do 1000	**OSV** **Sociální rozvoj** *kooperace a kompetice* (spolupráce)	
5	- Zná jednotky délky mm, cm, dm, m, - Jednotky délky používá k měření, - Umí změřit rozměry geom. útvarů (úsečka, čtverec, obdélník apod.) a vyjádřit je ve vhodných jednotkách.	- Jednotky délky		
6	- Umí narýsovat a označit bod, přímku,polopřímku, úsečku, trojúhelník, obdélník, čtverec, - Zná pojem opačná polopřímka, - Zná rozdíl mezi kružnicí a kruhem, - Zná význam pojmu průsečík a umí ho určit, - Pozná jehlan a kužel.	- Základní geometrické útvary v rovině a v prostoru - Vzájemná poloha dvou přímek		

Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 4.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3	- Umí zapsat a přečíst čísla do 10 000, 1 000 000, - Orientuje se na číselné ose do 10 000, 1 000 000. - Sčítá a odčítá zpaměti i písemně do 10 000, 1 000 000, - Umí zaokrouhlovat na tisíce,	- Obor přirozených čísel do 10 000, 1 000 000		
4	- Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	- Zlomky		
5 6 7	- Ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky, - Umí násobit písemně jednociferným a dvouciferným činitelem, - Umí písemně dělit jednociferným dělitelem.	- Násobení a dělení		
8	- Umí sčítat, odčítat, násobit a dělit na kalkulátoru, - Používá kalkulátor ke kontrole.	- Práce s kalkulátorem		
9	- Zná jednotky hmotnosti, délky, objemu a času, Umí převádět jednotky hmotnosti a délky.	- Jednotky		
10 11	- Řeší jednoduché a složené slovní úlohy, - Umí provést zkrácený zápis s neznámou.	- Slovní úlohy		
12	- Umí pracovat s kružítkem, - Umí narýsovat trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnici, - Umí sestrojit trojúhelník ze tří stran, - Pozná a umí narýsovat pravoúhlý trojúhelník, - Umí narýsovat kolmici, rovnoběžky, různoběžky, - Dokáže určit vzájemnou polohu přímek v rovině.	- Geometrické útvary v rovině - Obvod, obsah, jednotky obsahu	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *psychohygiena* (pomoc při potížích)	
13	- Umí určit souřadnice bodu ve čtvercové síti, - Umí odečítat hodnoty z diagramu.	- Diagramy, grafy, tabulky		

Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 5.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3	- Umí zapsat a přečíst čísla do 1 000 000, - Orientuje se na číselné ose v oboru do milionu, - Umí sčítat a odčítat zpaměti i písemně do milionu, - Umí násobit deseti, stem, tisícem, - Umí zaokrouhlovat na tisíce, desetitisíce a statisíce, - Násobí písemně trojciferným činitelem, - Dělí jednociferným i dvouciferným dělitelem.	- Početní operace do 1 000 000 - Vlastnosti početních operací - Přirozená čísla - Celá čísla		
4	- Řeší slovní úlohy v oboru do milionu.	- Slovní úlohy		
5	- Převádí jednotky času a objemu.	- Jednotky		
6	- Umí vyhledávat údaje v jízdním řádu a řešit slovní úlohy s časovými údaji, - Umí pracovat s údaji v cenících apod.	- Jízdní řády - Tabulky, diagramy,	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (řešení problémů)	
7	- Zná římské číslice I až X, L, C, D, M, - Umí přečíst číslo kapitoly a letopočet.	- Římské číslice		
8	- Zná pojem zlomek, - Pozná a dokáže vyznačit polovinu, třetinu, čtvrtinu. - Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	- Zlomky		
9	- Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty - Porozumí významu znaku „ - „ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	- Desetinná čísla - - zápis čísla v desítkové soustavě, a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)		

10 11 12	- Zná pojmy rovina, polorovina, trojúhelník pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný, - Umí sestrojit obecný, pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný trojúhelník, - Umí sestrojit čtverec, obdélník, kružnice, - Umí změřit a vypočítat obvod trojúhelníku a čtyřúhelníku, - Pozná a pojmenuje čtyřúhelníky, - Umí zapsat, použít data z grafu ve čtvercové síti, - Vypočítá obvod, obsah čtverce a obdélníka.	- Základní geometrické útvary v rovině - Souřadnice bodu - Obvody, obsahy		

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět matematika se vyučuje jako samostatný předmět:

v 6. a 7. ročníku 4 hodiny týdně,

v 8. a 9. ročníku 5 hodin týdně.

Vzdělávání v matematice zaměřeno na:

- užití matematiky v reálných situacích,
- osvojení pojmů, matem. postupů,
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení,
- logické a kritické usuzování.

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, rovnice; zeměpis – měřítko, výpočty; chemie - řešení rovnic, převody jednotek,…..)

Předmětem prolínají **průřezová témata**:

OSV rozvoj schopností poznávání, kreativita, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k:

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním,
- reálných jevů,
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh),
- využívání prostředků výpočetní techniky.

Učitel:

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami,
- vede žáky k plánování postupů a úkolů,
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů,
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě.

Kompetence k řešení problémů:

Žáci:

- zjišťují, že realita je složitější než její matematický model,
- provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků,
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů.

Učitel:

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení,
- vede žáky k ověřování výsledků.

Kompetence komunikativní:

Žáci:

- zdůvodňují matematické postupy,
- vytvářejí hypotézy,
- komunikují na odpovídající úrovni.

Učitel:

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky,
- podle potřeby pomáhá žákům.

Kompetence sociální a personální:

Žáci:

- spolupracují ve skupině,
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu,
- učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly.

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat,
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování.

Kompetence občanské:

Žáci:

- respektují názory ostatních,
- si formují volní a charakterové rysy,
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace.

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé,
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky,
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky.

Kompetence pracovní:

Žáci:

- si zdokonalují grafický projev,
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce.

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů,
- vede žáky k ověřování výsledků.

Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 6.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla, - Provádí početní operace s přirozenými čísly zpaměti a písemně, - Provádí odhady a kontrolu výpočtů, - Zaokrouhluje, - Umí zobrazit přir. číslo na číselné ose.	- přirozená čísla - čtení a zápis čísla v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - početní operace		**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** - na přiměřené úrovni realizováno ve všech ročnících 2. stupně podle souvislosti s probíraným tématem (číselné a logické řady, logické a netradiční geometrické úlohy, úlohy na prostorovou představivost)
2	- Čte a zapisuje desetinná čísla, - Umí zobrazit des. číslo na číselné ose, - Porovnává a zaokrouhluje des. čísla, - Provádí početní operace s des. čísly, - Umí vypočítat aritmetický průměr, - Převádí jednotky, - Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností.	**Desetinná čísla:** - čtení a zápis v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - porovnávání - zaokrouhlování - početní operace - aritmetický průměr - převody jednotek	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)	
3	- Zná pojem násobek, dělitel, - Umí použít znaky dělitelnosti, - Rozumí pojmu prvočíslo, číslo složené, - Rozloží číslo na součin prvočísel, - Určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele, - Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v N.	**Dělitelnost přirozených čísel:** - násobek, dělitel, znaky dělitelnosti - prvočíslo, číslo složené - společný násobek, společný dělitel - slovní úlohy s využitím dělitelnosti	**OSV** **Morální rozvoj** *řešení problémů a rozhodovací dovednosti* (dovednosti pro řešení problémů, rozhodování z hlediska různých typů problémů)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
4	- Užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka, - Rýsuje lineární útvary, - Převádí jednotky délky, hmotnosti, času, - Odhaduje a vypočítá obvod čtverce, obdélníku a trojúhelníku, - Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktic. problémů. - Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary.	**Geometrické útvary v rovině:** - rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh - převody jednotek - obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku (pomocí čtvercové sítě, výpočtem)	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (rozvoj základních rysů kreativity)	**Fy** - měření délky
5	- Zná jednotky obsahu, umí je převádět, - Odhaduje a vypočítá obsah čtverce a obdélníku, - Využívá znalostí (obsah čtverce, obdélníku) při výpočtech obsahů složitějších obrazců.	**Obsah čtverce a obdélníku:** - jednotky obsahu - obsah čtverce a obdélníku (pomocí čtvercové sítě, výpočtem) - obsah složitějších obrazců (s využitím znalostí obsahu čtverce a obdélníku)	**OSV** **Sociální rozvoj** *kooperace a kompetice* (dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku myšlenky)	
6	- Rozumí pojmu, narýsuje daný úhel, - Určuje velikost úhlu měřením a výpočtem, - Umí graficky přenést úhel a sestrojit jeho osu, - Rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů, - Provádí početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních i minutách), - Využívá při výpočtech vlastnosti dvojic úhlů, - Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti, - Pozná útvary osově souměrné a shodné útvary.	**Úhel a jeho velikost:** - pojem, rýsování (práce s úhloměrem) a přenášení úhlu - osa úhlu - jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu - ostrý, tupý, pravý a přímý úhel - početní operace s velikostmi úhlů - vrcholové, vedlejší, střídavé a souhlasné úhly **Osová souměrnost:** - shodné útvary - osová souměrnost - osově souměrné útvary, osy souměrnosti		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
7	- Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary – trojúhelník, - Umí sestrojit těžnice, střední příčky, výšky trojúhelníku, - Umí sestrojit trojúhelníku kružnici opsanou a vepsanou.	**Trojúhelník:** - pojem, druhy - vnitřní a vnější úhly trojúhelníku - těžnice, střední příčky, výšky - kružnice opsaná, vepsaná		
8	- Určuje a charakterizuje krychli a kvádr, analyzuje jejich vlastnosti, - Umí načrtnout a narýsovat síť a z ní těleso vymodelovat, - Načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádru ve volném rovnoběžném promítání, - Odhaduje a vypočítá povrch krychle, kvádru, - Užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí, - Odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru.	**Povrch a objem krychle a kvádru:** - kvádr, krychle, sítě těles - zobrazování těles - povrch krychle, kvádru - jednotky objemu - objem krychle, kvádru		

Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 7.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Modeluje a zapisuje zlomkem část celku, - Převádí zlomky na des. čísla a naopak, - Porovnává zlomky, - Provádí početní operace s rac. čísly, - Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část – (přirozeným číslem, zlomkem, deset. číslem), - Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel.	**Racionální čísla:** - čtení a zápis zlomku - vztah mezi zlomky a des, čísly - zobrazení na číselné ose - převrácený zlomek - smíšené číslo - početní operace - složený zlomek	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium)	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** na přiměřené úrovni realizováno ve všech ročnících 2. stupně podle souvislosti s probíraným tématem (číselné a logické řady, logické a netradiční geometrické úlohy, úlohy na prostorovou představivost) **Mezipředmětové vztahy** **Fy** - numerické výpočty
2	- Rozlišuje kladná a záporná čísla, - Umí zobrazit kladná a záporná čísla na vodorovné i svislé číselné ose, - Chápe pojem opačné číslo, - Určí absolutní hodnotu daného čísla a chápe její geometrický význam, - Provádí početní operace s celými čísly, - Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematický aparát v oboru celých čísel.	**Celá čísla:** - čtení a zápis čísla - zobrazení na číselné ose - opačné číslo - absolutní hodnota - početní operace		
3	- Pozná shodné útvary, - Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků, - Načrtne a sestrojí trojúhelník z daných prvků, - Využívá matematickou symboliku, - Dbá na kvalitu a přesnost rýsování.	**Trojúhelník:** - shodnost trojúhelníků - trojúhelníková nerovnost - konstrukce trojúhelníků (náčrtek, rozbor, konstrukce, popis konstrukce, počet řešení, ověření)	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – pružnost nápadů, schopnost dotahovat nápady do reality)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
4	- Vyjádří poměr mezi danými hodnotami, - Zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru, - Dělí celek na části v daném poměru, - Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (poměrem), - Pracuje s měřítky map a plánů, - Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, - Rozumí a využívá pojmu úměra, - Využívá trojčlenku při řešení slovních úloh, - Určí přímou a nepřímou úměrnost z textu, z tabulky, z grafu, - Vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem, rovnicí.	**Poměr, Přímá a nepřímá úměrnost:** - pojem - zvětšení a zmenšení v daném poměru - rozdělení dané hodnoty v daném poměru - měřítko - úměra - přímá a nepřímá úměrnost - trojčlenka	**OSV** **Morální rozvoj** *řešení problémů a rozhodovací dovednosti* (zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu) **OSV** **Sociální rozvoj** *kooperace a kompetice* (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence)	**Mezipředmětové vztahy** **Fy** - vztahy mezi veličinami **Z -** měřítko plánu, mapy **Ch** - výpočty pomocí trojčlenky
5	- Chápe pojem 1%, - Užívá základní pojmy procentového počtu, - Vyjádří část celku pomocí procent, - Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (procentem), - Řeší slovní úlohy, ověří správnost výsledku, - Chápe pojem promile, - Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek).	**Procenta:** - pojem - základ, procentová část, počet procent - promile - slovní úlohy		
6	- Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, - Určí středově souměrný útvar, střed souměrnosti.	**Středová souměrnost:** - sestrojení obrazu obrazce ve středové souměrnosti		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
7	- Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary – rovnoběžník, - Načrtne a sestrojí rovnoběžník, - Využívá matematickou symboliku, - Odhaduje a vypočítává obvod a obsah rovnoběžníku, - Odhaduje a vypočítá obsah trojúhelníku.	**Rovnoběžníky:** - pojem - vlastnosti - rozdělení - konstrukce - obvod a obsah **Obsah trojúhelníku** - odhaduje obsah trojúhelníku pomocí čtvercové sítě, provádí výpočty obsahu trojúhelníku		
8	- Charakterizuje a třídí základní rovinné útvary – lichoběžník, mnohoúhelníky, - Načrtne a sestrojí lichoběžník, mnohoúhelníky, - Využívá matematickou symboliku, - Odhaduje a vypočítává obvod a obsah lichoběžníku.	**Lichoběžník:** - pojem - vlastnosti - rozdělení - konstrukce - obvod a obsah **Mnohoúhelníky** - pravidelné mnohoúhelníky		
9	- Určuje a charakterizuje hranol, analyzuje jeho vlastnosti, - Načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině, - Načrtne a narýsuje síť hranolu, - Odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu.	**Povrch a objem hranolů:** - pojem hranol - povrch a objem hranolu		

Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 8.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, - Účelně využívá kalkulátor, - Užívá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech, - Chápe pojem reálné číslo.	**Druhá mocnina a odmocnina:** - pojem - čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin - určení druhých mocnin a odmocnin - pojem reálného čísla		**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** na přiměřené úrovni realizováno ve všech ročnících 2. stupně podle souvislosti s probíraným tématem (číselné a logické řady, logické a netradiční geometrické úlohy, úlohy na prostorovou představivost)
2	- Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, - Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností.	**Pythagorova věta:** - pojem, odvození - výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku - užití Pythagorovy věty – slovní úlohy	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopností poznávání* (cvičení smyslového vnímání, řešení problémů)	
3	- Chápe pojem mocnina s přirozeným exponentem, provádí s nimi základní početní operace, umocňuje mocniny, - Zapíše číslo ve tvaru a . 10^n pro $1 < a < 10$, n je celé číslo,	**Mocniny s přirozeným mocnitelem:** - čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem - rozvinutý zápis čísla pomocí mocnin deseti - početní operace s mocninami s přir. mocnitelem		**Mezipředmětové vztahy** **Fy** - zápis jednotek fyz. veličin

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
4	- Rozumí pojmu výraz, - Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, - Určí hodnotu číselného výrazu, - Zapíše pomocí výrazu s proměnnou slovní text, - Umí dosadit do výrazu s proměnnou, - Sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním.	**Výrazy:** - číselné výrazy a jejich hodnota - proměnná - výrazy s proměnnou - výpočet hodnoty výrazu pro dané hodnoty proměnných - mnohočleny - vzorce $(a + b)^2$, $(a – b)^2$, $a^2 - b^2$, vytýkání - početní operace s mnohočleny		
5	- Formuje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic. - Provádí zkoušku řešení.	**Lineární rovnice:** - rovnost - lineární rovnice s jednou neznámou, ekvivalentní úpravy rovnic, zkouška správnosti řešení		**Mezipředmětové vztahy** **Fy** - vztahy mezi veličinami
6	- Matematizuje jednoduché reálné situace, - Vyřeší daný problém aplikací získaných matematických poznatků a dovedností, - Řeší slovní úlohy (pomocí lineárních rovnic, úvahou,...), - Zdůvodní zvolený postup řešení, - Ověří výsledek řešení, - Přiřadí k rovnici odpovídající slovní úlohu, - Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení.	**Slovní úlohy:** - slovní úlohy (řešení slovních úloh, tvorba smysluplných slovních úloh s proměnnou)	**OSV** **Morální rozvoj** *řešení problémů a rozhodovací dovednosti* (dovednost pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů)	**Mezipředmětové vztahy** **Fy** - řešení fyz. úloh
7	- Charakterizuje základní rovinné obrazce – kruh, kružnice, - Určí vzájemnou polohu přímky a kružnice, - Určí vzájemnou polohu dvou kružnic, - Odhaduje a vypočítává obvod a obsah kruhu.	**Kruh, kružnice:** - vzájemná poloha přímky a kružnice - vzájemná poloha dvou kružnic - délka kružnice, obsah kruhu		
8	- Určí a charakterizuje válec, analyzuje jeho vlastnosti, - Načrtne a sestrojí síť válce, - Odhaduje a vypočítá povrch a objem válce.	**Válec:** - Pojem - znázornění, síť - povrch a objem válce, slovní úlohy		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
9	- Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh.	**Konstrukční úlohy:** - jednoduché konstrukce - množiny všech bodů dané vlastnosti - Thaletova kružnice - konstrukční úlohy	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (schopnost vidět věci jinak)	
10	- Vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, - Porovnává soubory dat.	**Shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických úd**ajů: - základní statistické pojmy - vyhledávání údajů a jejich vztahů v tabulce, diagramu a grafu, práce s intervaly a časovou osou - zpracování, porovnání údajů podle zadání úlohy - provádění statistických šetření, zápis zjištěných údajů do tabulky, grafu a diagramu	**OSV** **Sociální rozvoj** *kooperace a kompetice* (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci	

Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 9.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním, - Provádí početní operace s lomenými výrazy.	**Výrazy:** - úpravy výrazů pomocí vzorců - rozklad výrazů na součin - pojem lomený výraz - početní operace s lomenými výrazy	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (cvičení pozornosti, soustředění, dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení a studium)	**Nestandardní aplikační úlohy a problémy** na přiměřené úrovni realizováno ve všech ročnících 2. stupně podle souvislosti s probíraným tématem (číselné a logické řady, logické a netradiční geometrické úlohy, úlohy na prostorovou představivost)
2	- Formuje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic.	**Rovnice s neznámou ve jmenovateli** - řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech - slovní úlohy		
3	- Formuje a řeší reálnou situaci pomocí soustav rovnic,	**Soustavy rovnic:** - soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými a její řešení (metoda sčítací a dosazovací) - slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic	**OSV** **Morální rozvoj** *řešení problémů a rozhodovací dovednosti* (zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu)	
4	- Zakreslí bod v PSS, - Chápe pojem funkce, - Rozlišuje lineární a kvadratickou funkci, - Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem, - Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů.	**Funkce:** - pravoúhlá soustava souřadnic - pojem funkce (poznání funkční závislosti z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice, tvorba grafu, čtení z grafu) - lineární funkce (přímá úměrnost) - nelineární fce (nepřímá úměrnost) - slovní úlohy	**OSV** **Sociální rozvoj** *kooperace a kompetice* (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci - seberegulace v situaci nesouhlasu; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – řešení konfliktů, podřízení se vedení a organizace práce skupiny)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
5	- Rozliší shodné a podobné útvary, - Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků.	**Podobnost:** - podobnost - věty o podobnosti trojúhelníků (využití ve výpočtech, určení poměru podobnosti z rozměrů)		
6	- Určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti, - Načrtne a sestrojí sítě těles, - Odhaduje a vypočítá povrch a objem těles, - Analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu.	**Tělesa:** - kužel - jehlan - koule - znázornění těles, sít těles, nárys a půdorys těles - povrch a objem těles - slovní úlohy		
7	- Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel.	**Finanční matematika**: - základní pojmy finanční matematiky - řeší úlohy z praxe na jednoduché úrokování	**OSV** **Sociální rozvoj** *kreativita* (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – pružnost nápadů, originalita, schopnost dotahovat nápady do reality)	
8		**Rozšiřující učivo:** - kvadratické funkce - goniometrické funkce - nerovnice		

5.3. Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

- realizován v 5. - až 9. ročníku po jedné hodině týdně,
- všichni žáci v 5. ročníku získají základy práce na počítači pro vstup na 2. stupeň nebo pro výstup na víceleté gymnázium,
- další výuka probíhá v dvouletých blocích. Některá témata se v obou blocích opakují (hardware, software, práce se složkami a soubory, Internet, elektronická pošta, textové editory, tvorba prezentací, grafika). V 6. a 7. ročníku získají žáci v těchto oblastech základní znalosti, které jsou v 8. a 9. ročníku prohloubeny. V 8. a 9. ročníku se navíc seznámí se základními pojmy z počítačových sítí, naučí se pracovat s tabulkovým procesorem a seznámí se základy tvorby webových stránek.

Žáci jsou vedeni:

- k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti.
- k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami a k tvorbě prezentací a webových stránek. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů používají elektronickou poštu.
- k poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- k porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- k respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- k šetrné práci s výpočetní technikou

Nejdůležitější průřezová témata:

OSV – rozvoj schopnosti poznávání, kreativita, komunikace,
VMEGS – Objevujeme Evropu a svět.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou.

Kompetence k řešení problémů:

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více,
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce.

Kompetence komunikativní:

- žáci se učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty,
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.).

Kompetence sociální a personální:

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.,
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný.

Kompetence občanské:

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) a s tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...),
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami.

Kompetence pracovní:

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou,
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst.

Vyučovací předmět: Informační a komunikační technologie
Ročník: 5. ročník

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Umí korektně zapnout a vypnout stanici a přihlásit se do a odhlásit ze sítě.	- Postup **zapnutí** a **vypnutí** počítače, **přihlášení** do sítě a **odhlášení** ze sítě		
3	- Vysvětlí význam pojmu HARDWARE, pojmenuje a zařadí nejběžnější součásti a zařízení počítače. - Využívá standartní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie. - Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady.	**HW** - HARDWARE - Skříň (základní jednotka) – procesor, pevný disk (HDD), operační paměť (RAM), základní deska, zdroj, mechaniky (disketová, CD, DVD) - Periferie – klávesnice, myš, monitor, tiskárna, skenner, reproduktory, … **Práce s klávesnicí a myší:** - části klávesnice - pojmy: klik, dvojklik, uchopení a tažení **Zásady bezpečnosti práce** - prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky.		Ukázka vnitřních součástí základní jednotky – skříně.
4	- Vysvětlí význam pojmu SOFTWARE.	**SW** – SOFTWARE = programy - operační systém - aplikace - programovací jazyk **Seznámení s formáty souborů (doc, gif ...)**	.	Příklady výukových programů pro různé předměty
5	- Orientuje se ve struktuře složek, rozlišuje místní a síťové disky. - Dokáže vytvořit složku nebo prázdný soubor, přejmenovat je, zkopírovat či přesunout, případně je odstranit. - Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.	**Práce se složkami a soubory**: - nejznámější manažery (Tento počítač, Průzkumník, Total Commander, …) - pojmy: disk (logický), složka (adresář), soubor - postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru		

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
6	- Pracuje s textem a obrázkem v textovém editoru.	**Textové editory:** - pojem: textové editory (příklady: NotePad, WordPad, Word …) - základní funkce textového editoru (otevírání a ukládání souboru, označení části textu, formátování textu, pohyb v dokumentu, psaní a oprava textu) - základní typografická pravidla (psaní mezer za interpunkčními a dalšími znaky)		
8	- Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení.	**Základní způsoby komunikace** - e-mail, chat, telefonování **El. pošta = e-mail:** - spuštění poštovního programu, odeslání zprávy, čtení došlých zpráv a mazání zpráv		
9	- Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty. - Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích.	**WWW** = world wide web = web: - vztah k Internetu - metody a nástroje vyhledávání informací - pohyb po webu (hypertextové odkazy, známá adresa, jednoduché vyhledávání) - formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy - ukládání z webu	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (řešení problémů)	Vyhledávání webovských stránek s tématy z různých předmětů.
11	- Pracuje s textem a obrázkem v grafickém editoru	**Grafika:** - programy na tvorbu obrázků (**Malování**) - základní funkce grafidkého editoru - uložení vytvořeného obrázku nebo změn, otevření obrázku - základní nástroje a možnosti nastavení (tvary štětce, barvy, základní tvary …)	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)	Procvičení práce s myší. **Mezipředmětové vztahy** **Matematika** – plošné objekty

Cíl: Položení základů práce s počítačem u všech žáků

Vyučovací předmět: Informační a komunikační technologie
Ročník: 6. a 7.

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Umí korektně zapnout a vypnout stanici a přihlásit se do sítě a odhlásit ze sítě.	Postup **zapnutí** a **vypnutí** počítače, **přihlášení** do sítě a **odhlášení** ze sítě		
2	- Dokáže historicky zařadit vznik prvních počítačů (sálových) a vznik osobních počítačů. - Uvědomuje si trendy ve vývoji výpočetní techniky.	**Vývoj počítačů** od prvního po současnost (sálové a osobní počítače). - Vývojové trendy informačních technologií - miniaturizace a zvyšování výkonu a kapacit.		**Mezipředmětové vztahy** **Dějepis** - 2. svět. válka až současnost
3	- Vysvětlí význam pojmu HARDWARE, pojmenuje a zařadí nejběžnější součásti a zařízení počítače. - Využívá standartní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie. - Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady.	**HW** – HARDWARE: - Skříň (základní jednotka) – procesor, pevný disk (HDD), operační paměť (RAM), základní deska, zdroj, mechaniky (disketová, CD, DVD), porty, karty (grafická, zvuková, síťová) Jednotky výkonu procesoru (Hz) a kapacit paměti (B) a jejich násobky - Periferie: ▪ vstupní zařízení (klávesnice, myš, skenner, mikrofon, digitální fotoaparát …) ▪ výstupní zařízení (monitor, tiskárna, reproduktory …)		**Mezipředmětové vztahy** **Fyzika**, **matematika** – převody jednotek (předpony kilo, mega, giga) Ukázka vnitřních součástí základní jednotky – skříně.
4	- Zná význam pojmu SOFTWARE - Umí zařadit programy, které zná, do příslušné skupiny (podskupiny).	**SW** – SOFTWARE: - operační systémy - aplikace (textové editory, grafické editory, výukové programy, komunikační programy …) - antivirové programy - komprimační programy - programovací jazyky		Příklady výukových programů pro různé předměty.

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
5	- Orientuje se ve struktuře složek, rozlišuje místní a síťové disky. - Dokáže vytvořit složku nebo prázdný soubor, přejmenovat je, zkopírovat či přesunout, případně odstranit je. - Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.	**Práce se složkami a soubory**: - pojem: manažery (příklady: Tento počítač, Průzkumník, Total Commander …) - pojmy: disk (logický), složka (adresář), - postupy vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru včetně variant (menu, myš, klávesové zkratky)		Navazuje na HW (pevný disk, paměťová média – CD, disketa …).
6	- Ovládá práci s textovými editory a využívá vhodných aplikací - Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem.	**Textové editory:** - příklady textových editorů (NotePad, WordPad, Word …) - uložení, otevření souboru - pohyb v dokumentu (klávesnice, myš) - označení části textu (pomocí klávesnice, myši) - kopírování a přesun části textu - psaní, oprava textu (automatické opravy, velká písmena s diakritikou, další znaky) - formát písma a odstavce (menu, panel nástrojů) - vložení obrázku - WordArt, klipart, - automatické tvary – formát obrázku (velikost, barvy a čáry - výplň a ohraničení) - vložení obrázku ze souboru (ohraničení, obtékání) - tvorba tabulek včetně úpravy jejich vzhledu, pojmy buňka, sloupec, řada	6. roč. **OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – pružnost nápadů, originalita; mezilidské vztahy)	**Výtvarná** výchova – práce s obrázky a textem – plakáty, obaly apod.
7	- Zná význam pojmů Internet a web.	**Internet**: - co to je, kdy vznikl, služby Internetu		

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
8	- Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení.	**El. pošta = e-mail:** - vztah k Internetu - poskytovatelé freemailů (Seznam, Centrum…) - příklady poštovních programů (MS Outlook, MS Outlook Express) - spuštění poštovního programu, odeslání zprávy, čtení došlých zpráv, odpověď (Reply) a poslání zprávy někomu jinému (Forward) - připojení přílohy ke zprávě, přijímání přílohy ze zprávy - nevyžádaná pošta - nebezpečné přílohy	6. roč **OSV** **Sociální rozvoj** *komunikace* (řeč předmětů a prostředí, lidské skutky)	Práce odevzdávají žáci prostřednictvím elektronické pošty na adresu vyučujícího.
9	- Při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty.	**WWW** = world wide web = web: - vztah k Internetu - pojem: prohlížeč webovských stránek (příklady: Internet Explorer, Netscape Navigator …) - pohyb po webu: ▪ přes hypertextové odkazy ▪ známá adresa ▪ jednoduché vyhledávání - ukládání z webu: ▪ obrázek ▪ celá stránka ▪ zpracování dokumentu pomocí textového editoru - citace zdrojů	6. roč., 7. roč. **OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (cvičení dovednosti, zapamatování, řešení problémů) 6. roč. **VMEGS** *objevujeme Evropu a svět* (životní styl, vzdělávání mladých Evropanů)	Vyhledávání webovských stránek o tématech z různých předmětů. Webové kamery
10	- Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě. - Dokáže vytvořit jednoduchou prezentaci.	Tvorba prezentací – **PowerPoint:** - úprava snímků - příprava prezentace na promítání - animace - přesuny a kopírování snímků	7. roč. **OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (tvořivost v mezilidských vztazích)	Tvorba prezentace na téma z přírodopisu, dějepisu …

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
11	- Zná rozdíl mezi bitmapovou a vektorovou grafikou - Ovládá práci s grafickými editory a využívá vhodných aplikací.	**Grafika:** - srovnání bitmapové a vektorové grafiky - formáty grafických dat **Zoner Callisto**: - základy práce s grafickým editorem - geometrické tvary a čáry - přesun, kopírování objektů - transformace - úpravy digitálních fotografií **Zoner Gif Animator** - jednoduché animace	7. roč. **OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – pružnost nápadů, originalita; mezilidské vztahy)	**Výtvarná** výchova – tvorba koláže
12	- Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji. - Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost. - Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.	**Práce s informacemi:** - vyhledávání informací - na základě znalostí práce s textem a grafikou dokáže na základě stanovených požadavků zpracovat písemnou práci na zadané téma, která splňuje zadané požadavky. - dokáže ověřit informace a informační zdroje - dokáže posoudit závažnost a vzájemnou návaznost informací - uvádí zdroje		**Český jazyk** – sloh, pravopis

Cíl: Navazuje a prohlubuje látku 5. ročníku vyučovacího předmětu Informační a komunikační technologie, zaměřuje se na práci s textem, tabulkami, grafikou. Základy tvorby prezentací, základy vektorové grafiky, animace.

Vyučovací předmět: Informační a komunikační technologie
Ročník: 8. a 9.

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
2	- Má přehled o vývoji výpočetní techniky.	**Vývoj počítačů** od prvního po současnost (sálové a osobní počítače).		**Dějepis** - 2. svět. válka až současnost
3	- Vysvětlí význam pojmu HARDWARE, pojmenuje a zařadí nejběžnější součásti a zařízení počítače a vysvětlí jejich funkci. - Využívá standartní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie. - Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady.	**HW** - HARDWARE - Skříň (základní jednotka) – procesor, pevný disk (HDD), operační paměť (RAM), základní deska, zdroj, mechaniky, porty, karty. Jednotky výkonu procesoru (Hz) a kapacit pamětí (B) a jejich násobky (K, M, G) - Periferie: ▪ vstupní zařízení (klávesnice, myš, skenner, mikrofon, digit. fotoaparát …) ▪ výstupní zařízení (monitor, tiskárna, reproduktory …)		**Matematika**, **fyzika** – převody jednotek Ukázka vnitřních součástí počítače.
4	- Zná význam pojmu SOFTWARE - Programy, které zná, umí zařadit do příslušné skupiny (podskupiny). - Dokáže vysvětlit, k čemu která skupina (podskupina) programů slouží.	**SW** – SOFTWARE: - operační systémy - aplikace (textové editory, grafické editory, výukové programy, komunikační programy …) - utility, systémové utility - antivirové programy - komprimační programy - programovací jazyk		Příklady výukových programů pro různé předměty.
5	- Suverénně pracuje s myší, orientuje se na klávesnici a uspořádává si okna pro svou práci. - Samostatně si uspořádává data na svém uživatelském kontě.	**Ovládání OS Windows:** - práce s okny **Práce se složkami a soubory**: - připomenutí postupů vytvoření, přejmenování, kopírování, přesunu a odstranění složky či souboru včetně variant (menu, myš, klávesové zkratky)	.	Ovládání výukových programů

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
6	- Ovládá práci s textovými editory a využívá vhodných aplikací - Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem. - Dokáže vytvořit vlastní dokument nebo upravit vzhled existujícího dokumentu, chápe význam stylů a dokáže je prakticky používat. - Do dokumentu dokáže vložit jakýkoliv obrázek, upravit jeho vlastnosti avhodně jej umístit do textu. - Dokáže vytvořit seznam s odrážkami a upravit ho. - Dokáže vytvořit jednoduchou tabulku, naplnit ji údaji, upravit její vzhled podle potřeb a umístit ji do textu.	**Textové editory:** - otevření, uložení změn, uložení jako (na jiné místo, pod jiným jménem) - pohyb v dokumentu, označení části textu (klávesnice, myš) - pojmy: slovo, věta, odstavec – jak je chápe Word, zobrazení netisknutelných znaků - psaní textu, diakritika, základní typografická pravidla, vložení symbolu (znaky, které nejsou na klávesnici) - formát písma a odstavce (připomenutí) - styly – přidělení, upravení, vytvoření nového, generování obsahu - vložení obrázku (klipart, WordArt, automatické tvary, obrázek ze souboru do textového pole), nastavení vlastností: pravé tl. myši – Formát objektu (velikost, barvy a čáry, obtékání), vytvoření obrázku v grafickém editoru a vložení do Wordu - textové pole - seznamy s odrážkami, číslované seznamy, víceúrovňové seznamy - pojmy: buňka, řada, sloupec - vytvoření jednoduché tabulky, naplnění údaji, změna vlastností tabulky včetně přidávání a ubírání řad nebo sloupců - číslování stránek, vzhled stránky (velikost, okraje)		Tvorba vizitek
7	- Dokáže vysvětlit pojem Internet a uvést jeho význam. Zná základní služby Internetu a ví k čemu slouží.	**Internet:** - co to je, kdy vznikl, služby Internetu (e-mail, www, el. konference, e-banking, … příp. telnet, ftp)		Propojení se znalostmi o počítačových sítích.

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
8	- Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení. - El. poštu suverénně používá pro komunikaci i pro odesílání souborů (prací).	**El. pošta = e-mail:** - napsání zprávy, čtení došlé zprávy, smazání došlé zprávy - odpověď (Reply) a odeslání kopie došlé zprávy dál (Forward) - připojení přílohy (Attachment) k odesílané zprávě, uložení přílohy z došlé zprávy	8. roč. , 9. roč. **OSV** **Sociální rozvoj** *komunikace* (specifické komunikační dovednosti – monologické formy)	Práce odevzdávají žáci prostřednictvím elektronické pošty na adresu vyučujícího.
9	- Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji. - Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost. - Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.	**WWW** = world wide web = web: - pohyb po webu: ▪ přes hypertextové odkazy ▪ známá adresa ▪ vyhledávání - ukládání z webu: ▪ obrázek ▪ celá stránka ▪ vykopírování části textu **Tvorba webovských stránek:** - základy tvorby web. stránek v editoru, základy HTML ▪ pozadí, písmo, vložení tabulky a její využití pro uspořádání textu a obrázků na stránce, vložení obrázku, vytvoření hypertextového odkazu	8. roč., 9. roč. **OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (dovednosti pro učení a studium) 8. roč. **VMEGS** *objevujeme Evropu a svět* ((naše vlas a Evropa)	Vyhledávání webovských stránek s tématy z různých předmětů.
10	- Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě. - Dokáže vytvořit interaktivní prezentaci	Tvorba prezentací **– PowerPoint:** - úprava snímků - příprava prezentace na promítání, časování, animace - přesuny a kopírování snímků - práce s objekty - interaktivní prezentace (hypertextové odkazy, tlačítka)		Tvorba prezentace na dané téma

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
11	- Zná rozdíl mezi bitmapovou a vektorovou grafikou, - Ovládá práci s grafickými editory a využívá vhodných aplikací	**Grafika:** - srovnání bitmapové a vektorové grafiky - formáty grafických dat **Zoner Callisto**: - geometrické tvary a čáry - přesun, kopírování objektů - transformace - manipulace s objekty - práce s textem - úpravy digitálních fotografií **Zoner Gif Animator:** - jednoduché animace	8. roč., 9. roč. **OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (cvičení pro rozvoj kreativity – pružnost nápadů, originalita; mezilidské vztahy)	Zná rozdíl mezi bitmapovou a vektorovou grafikou, dokáže upravit jas a kontrast obrázku, případně další operace. Tvorba reklamních plakátů Tvorba fotokoláže
12	- Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji. - Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost. - Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.	**Práce s informacemi:** - vyhledávání informací v informačních zdrojích, informační zdroje (web, e-mail, el. konference, knihovny, informační střediska …) - zpracování informací - vytvoření výstupního dokumentu – forma krátké poloodborné písemné práce (titulní list, citování použitých pramenů) - -		**Český jazyk** – sloh, pravopis

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
13	- Ovládá práci s tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	**Tabulkové procesory:** - k čemu slouží - pojmy - buňka, sloupec, řada, list, sešit - pohyb mezi sešity, mezi listy, na listu - vytvoření tabulky, zadávání, opravy a rušení dat, formát buňky - označení buněk, řad, sloupců, oblastí - adresace buněk - práce s jednoduchými vzorci (součet, rozdíl, násobení, dělení) - zápis funkce - řady, kopírování a přemístění dat - vytvoření grafu na základě tabulky - vložení tabulky a grafu do textového editoru		**Matematika** – jednoduché početní operace, grafické znázorňování hodnot.
14	- Chápe souvislost vývoje počítačových sítí s vývojem počítačů. - Dokáže vysvětlit rozdíl mezi lokální a rozsáhlou počítačovou sítí, dokáže uvést příklady.	**Počítačové sítě:** - vývoj od terminálů, přes architekturu klient – server až po mezinárodní počítačovou síť Internet - sítě podle rozlohy – LAN, WAN - podle propojení – kabel (metalické, optické), vzduchem (satelit, mikrovlny)		Navazuje na vývoj počítačů a na zkušenosti v práci v lokální síti (školní) a se službami celosvětové sítě Internet, především el. poštou a webem.

Cíl: Pokročilá úprava textu. Tabulkové procesory. Základy tvorby webovských stránek. Pokročilá tvorba prezentací. Prohloubení znalostí práce s vektorovou grafikou, animace.

5.4. Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

- vyučuje se v prvním ročníku jedna hodina, ve druhém dvě hodiny a ve třetím tři hodiny týdně,
- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí,
- utváří se prvotní ucelený obraz světa, povědomí o jeho přednostech a problémech, celkové porozumění světa včetně situací ohrožení,
- poznávání sebe i nejbližšího okolí,
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy,
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi,
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů a jejich ochrana,
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti,
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům,
- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

- **Místo, kde žijeme** – důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (například v dopravní výchově).
- **Lidé kolem nás** – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se základními právy a povinnostmi, se světem financí, s problémy soužití lidí, společnosti, světa, prvotní výchova občana demokratického státu.
- **Lidé a čas** – orientace v dějích a čase.
- **Rozmanitost přírody** – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody.
- **Člověk a jeho zdraví** – základní poučení o zdraví – jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v životních situacích včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i skupin obyvatel.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace.

V prvouce budou realizována tato průřezová témata:

OSV	osobnostní, sociální a morální rozvoj
VDO	občanská společnost a škola
VMEGS	Evropa a svět nás zajímá
EV	ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka k prostředí
MK	kulturní diference, lidské vztahy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímá a v čem by v budoucnu mohli uspět,
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení,
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech,
- orientace ve světě informací,
- časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací,
- učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií,
- učitel motivuje žáky pro celoživotní učení,
- žáci se orientují v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu.

Kompetence k řešení problémů:

- žáci si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých,
- poznávají a ovlivňují svou jedinečnost,
- učitel pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům,
- učitel učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívání různých informačních zdrojů.

Kompetence komunikativní:

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech,
- jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, k běžné komunikaci prostřednictvím elektronických médií.
- pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech,
- přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí,
- učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si,
-

Kompetence sociální a personální:

- žáci pracují ve skupině.,
- efektivně spolupracují na řešení problémů,
- učí se respektovat názory druhých,
- přispívají k diskusi,
- učitel učí se věcně argumentovat,
- učitel vede děti k oceňování svých názorů a přínosů.

Kompetence občanské:

- učitel utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům,
- učitel motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody,
- učitel vede žáky k respektování pravidel.

Kompetence pracovní:

- žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti,
- učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení,
- učitel zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje.

Vyučovací předmět: Prvouka
Ročník: 1.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3	Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo - Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času - uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu. - Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině	<u>Místo, kde žijeme</u> - Pravidla silničního provozu z hlediska chodce, dopravní značky, riziková místa a situace - Osobní bezpečí, riziková místa a situace, tísňová volání - Vhodná a nevhodná místa pro hru, dopravní značky - Činnost člověka v přírodě - Činnost člověka v přírodě, druhy krajiny.	**OSV** **Sociální rozvoj** *poznávání lidí* (vzájemné poznávání se) **VDO** *občanská společnost a škola* (vztahy ve škole)	
4 5 6 7 8 9	- Zná základní pravidla slušného chování v rodině, ve škole, ve společnosti. - Umí slušně požádat o pomoc a poděkovat. - Zná vztahy mezi rodinnými příslušníky (rodiče-zákonní zástupci, děti, bratr, sestra, teta apod.). - Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, k jejich přednostem i nedostatkům. - Zná zaměstnání rodičů. - Umí vysvětlit, v čem spočívají některá povolání (lékař, učitel, řidič apod.). - Zná zásady správného chování u lékaře… - Zná běžně užívané výrobky, ví, čemu slouží. - Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze	<u>Lidé kolem nás</u> - Rodina, škola, třída (pravidla) - Chování lidí (rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům v rodině) - Soužití lidí, principy demokracie - Domov - Porozumění sobě samému a druhým. Mezilidské vztahy. - Práce dospělých - České mince a bankovky. Kapesné	**VMEGS** *Evropa a svět nás zajímají* (rodinné příběhy) **EV** *vztah člověka k prostředí* (naše obec)	

10 11 12	- Žák uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině, a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí. - Žák využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě. - Žák rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	<u>Lidé a čas</u> - Jak rostu, vývoj dítěte a jeho potřeby, svátky (sváteční dny). - Kalendář, denní režim, roční období, rok, měsíc a den, hodiny, plánování. - Jak se žilo dříve, jak se žije dnes.	**MK** *kulturní diference* (jedinečnost člověka)	
13 14 15	- Žák pozoruje, popíše a porovná proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. - Zná domácí zvířata a názvy jejich mláďat. - Žák roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků.	<u>Rozmanitost přírody</u> - Příroda v různých ročních obdobích - Živočichové a jejich mláďata, péče o ně. - Přírodní a umělé materiály. Dřevo, plast, papír, sklo, textil, nebezpečné látky.	**EV** *Ekosystémy* (les, pole)	
16 2 17	- Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím znalostí o lidském těle. - Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečné místa pro hru a trávení volného času. - Uplatňuje základní pravidla účastníka silničního provozu. - Chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi. - Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek. - Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	<u>Člověk a jeho zdraví</u> - Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka. - Rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině - Péče o zdraví – zdravý životní styl, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim. - Nemoci přenosné a nepřenosné. - Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě. - .Chování lidí - šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání. Přivolání pomoci v případě ohrožení, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku. Mimořádné události a rizika ohrožení. Postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, sirény; požáry; integrovaný záchranný systém)	EV *Vztah člověka k přírodě* (životní styl)	

Vyučovací předmět: Prvouka
Ročník: 2.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2	- Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy. Orientuje se v obci a okolí. Orientuje se v síti obchodů a služeb v nejbližším okolí. - Rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	<u>Místo, kde žijeme</u> - Domov - orientace v místě bydliště - Obec – minulost a současnost - Naše vlast - státní symboly, armáda ČR - Škola – bezpečná cesta, riziková místa a situace	**VDO** *občanská společnost a škola* (spolupráce školy a obce) **MK** *lidské vztahy* (principy slušného chování)	
3 4 5 6	- Zná základní pravidla slušného chování v rodině a ve společnosti. - Umí slušně požádat o pomoc a poděkovat. - Zná vztahy rodina – příbuzní (sestřenice, bratranec apod.). - Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. - Zná zaměstnání rodičů. - Umí vysvětlit, v čem spočívají některá povolání (lékař, učitel, řidič apod.). - Zná běžně užívané výrobky, ví, čemu slouží. - Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze	<u>Lidé kolem nás</u> - Rodina - Chování lidí (ohleduplnost, rizikové situace) - Soužití lidí (mezilidské vztahy, principy demokracie) Rodina - Práce dospělých - Práce v domácnosti - České mince a bankovky, platební karty - Nakupujeme (odhad ceny)	**OSV** **Sociální rozvoj** *mezilidské vztahy* (dobré vztahy) **MK** *Kulturní diference* (respektování zvláštnosti etnik)	
7	- Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím znalostí o lidském těle.	<u>Člověk a jeho zdraví</u> - Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka. - Rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině - Péče o zdraví – zdravý životní styl, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim. - Nemoci přenosné a nepřenosné.	**EV** *vztah člověka k prostředí* životní styl	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
8 9	- Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečné místa pro hru a trávení volného času - Uplatňuje základní pravidla účastníka silničního provozu. - Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek. - Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	- Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě, šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání. - Chování lidí - přivolání pomoci v případě ohrožení, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku. Mimořádné události a rizika ohrožení. Postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, sirény; požáry; integrovaný záchranný systém)		
10 11 12	- Rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost. Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, pověsti nebo báje. - Orientuje se v čase - kalendářní rok, školní rok, týdny, dny, hodiny, minuty. - Denní režim dětí, práce a odpočinek.	<u>Lidé a čas</u> - Regionální památky a pověsti - Státní svátky, významné dny - Orientace v čase a časový řád - Denní režim		
13 14 15	Pozoruje, popíše a porovná proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích. - Zná vybrané běžně pěstované pokojové rostliny, - Chápe potřebu pravidelné péče o pokoj. rostliny (zalévání, světlo, teplo apod.), - Rozlišuje stromy jehličnaté a listnaté, Zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující stromy, keře, byliny a zemědělské plodiny. - Zná a umí pojmenovat domácí zvířata, - Zná některé živočichy chované pro radost a chápe potřebu pravidelné péče o ně (krmení, čistota apod.),	<u>Rozmanitost přírody</u> - Roční období (rizika spojená s ročními obdobími, mimořádné události způsobené přírodními vlivy, ochrana před nimi) - Rostliny, znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla, význam - Živočichové, znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla, význam	**EV** *ekosystémy* (les, pole)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
16	Zná vybraná volně žijící zvířata a ptáky. - Má povědomí o významu životního prostředí pro člověka.	- Ochrana životního prostředí	**EV** *Vztah člověka k prostředí* (životní styl) *Základní podmínky života* (voda, ovzduší, půda)	

Vyučovací předmět: Prvouka
Ročník: 3.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3	Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo - Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu. - Rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině	- <u>Místo, kde žijeme.</u> - Obec, město, naše vlast, Evropa. - Osobní bezpečí, riziková místa a situace, tísňová volání - Vhodná a nevhodná místa pro hru, dopravní značky - Činnost člověka v přírodě, krajina v okolí domova, využití krajiny, orientace v krajině, péče o životní prostředí.	**VDO** *občanská společnost a škola* (spolupráce školy a obce) **VDO** *občanská společnost a škola* (demokratické principy) **MK** *lidské vztahy* (vztahy mezi kulturami) **EV** *základní podmínky života* (ohrožení půdy)	
4 5 6 7 8 9	- Zná základní pravidla slušného chování v rodině a ve společnosti. - Umí slušně požádat o pomoc a poděkovat. - Zná vztahy rodina – příbuzní (sestřenice, bratranec apod.). - Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. - Zná zaměstnání rodičů. - Umí vysvětlit, v čem spočívají některá povolání (lékař, učitel, řidič apod.). - Zná běžně užívané výrobky, ví, čemu slouží. - Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze	<u>Lidé kolem nás</u> - Chování lidí (ohleduplnost, rizikové chování, rizikové situace) - Rodina - Soužití lidí (mezilidské vztahy, principy demokracie) - Práce dospělých - Práce v domácnosti - České mince a bankovky, platební karty - Nakupujeme (odhad ceny)	**OSV** **Sociální rozvoj** *mezilidské vztahy* (dobré vztahy) **MK** *lidské vztahy* (principy slušného chování)	

10 11 12	- Rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost. - Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, pověsti nebo báje. - Orientuje se v čase - kalendářní rok, školní rok, týdny, dny, hodiny, minuty. Denní režim dětí, práce a odpočinek.	<u>Lidé a čas</u> - Regionální památky a pověsti - Kultura a historie naší obce, města - Orientace v čase a časový řád, denní režim	**MK** *lidské vztahy* (vztahy mezi kulturami)	
13 14 15	- Žák pozoruje, popíše a porovná proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. - Má povědomí o významu životního prostředí pro člověka. - Žák roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků. - Žák provádí jednotlivé pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	<u>Rozmanitost přírody</u> - Příroda v různých ročních obdobích, porovnávání změn počasí. Reakce rostlin a živočichů na roční období. - Ochrana životního prostředí - Rozlišení živé a neživé přírody, základní podmínky života na zemi. - Pozorování a porovnávání vlastností vody, vzduchu, přírodnin	**EV** *Základní podmínky života* (ohrožení půdy)	

16 17 18 19	- Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech - Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím znalostí o lidském těle. - Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečné místa pro hru a trávení volného času. - Uplatňuje základní pravidla účastníka silničního provozu. - Chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi. - Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek. - Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	<u>Člověk a jeho zdraví</u> - Správné a bezpečné chování při mimořádných událostech - Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka. - Rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině - Péče o zdraví – zdravý životní styl, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim. - Nemoci přenosné a nepřenosné. - Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě. - Chování lidí - šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání. Přivolání pomoci v případě ohrožení, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku. Mimořádné události a rizika ohrožení. Postup v případě ohrožení .	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *sebepoznání a sebepojetí* (moje tělo)	

PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

- vyučuje se ve 4. ročníku po dvou hodinách týdně a v 5. ročníku po dvou hodinách týdně,
- přírodověda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme:

okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí, důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků, např. v dopravní výchově

Lidé kolem nás:

- základní globální problémy, problémy konzumní společnosti, globální problémy přírodního prostředí

Lidé a čas:

- orientace v čase - kalendáře, letopočet, režim dne,
- současnost a minulost v našem životě – historie naší rodiny, obce, země

Rozmanitost přírody:

- Země jako planeta sluneční soustavy,
- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky,
- rovnováha v přírodě,
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy.

Člověk a jeho zdraví:

- základní poučení o zdraví – jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v životních
- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce,
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy,
- péče o zdraví, první pomoc
- odpovědnost člověka za své zdraví,
- situace hromadného ohrožení.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávací oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace.

Součástí výuky je exkurze do planetária.

Průřezová témata

OSV osobnostní, sociální a morální rozvoj
MK lidské vztahy, etnický původ
EV ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity, problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu,
- žáci získávají informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování.
- Učitel vede žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- Žáci poznávají a upevňují si preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Kompetence k řešení problémů:

- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami,
- žáci se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů.

Kompetence komunikativní:

- učitel vede žáky k používání správné terminologie,
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech,
- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.
- Učitel vede žáky k efektivní a bezkonfliktní komunikaci, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií

Kompetence sociální a personální:

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně,
- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých,
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků.

Kompetence občanské:

- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování,
- žáci se učí poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých,
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence pracovní:

- učitel umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat,
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky,
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti,
- žáci si utvářejí pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržují vymezená pravidla.

V přírodovědě budou realizována tato průřezová témata:

EV	vztah člověka k životnímu prostředí, ekosystémy, …
VDO	občanská společnost a škola – pravidla chování, …
MK	princip sociálního smíru a solidarity
OSV	osobnostní a sociální výchova

Vyučovací předmět: Přírodověda
Ročník: 4.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3	- Umí charakterizovat některá společenstva – les, louka, voda, u lidských obydlí apod., - Umí běžně se vyskytující živočichy a rostliny správně zařadit do jednotlivých společenstev - Zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující živočichy v jednotlivých společenstvech, - Umí popsat stavbu jejich těla, - Zná jejich způsob života, - Zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující rostliny a houby v jednotlivých společenstvech,	**Rozmanitost přírody:** - Rostliny, houby, živočichové (průběh a způsob života, výživa, stavba těla) - Životní podmínky - Ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody (živelné pohromy a ekologické katastrofy)	**EV** *základní podmínky života* (ochrana biologických druhů) *ekosystémy* (vodní zdroje) *lidské aktivity a problémy životního prostředí* (ochrana přírody) *vztah člověka k prostředí* (ekologický problém)	
4 5	- Ví a umí vysvětlit, co jsou rostlinná patra, - Ví, jak se máme v lese chovat, - Zná běžné zemědělské plodiny, jejich význam a použití, - Zná běžné druhy zeleniny a ovoce.	**Místo, kde žijeme:** - Okolní krajina- rozšíření rostlinstva a živočichů, přírodní zajímavosti v okolí domu		
6	- Má základní informace o postavení Země ve vesmíru, - Uvědomuje si podmínky života na Zemi, - Ví, jaký je rozdíl mezi planetou a hvězdou, - Umí vysvětlit význam Slunce pro život na Zemi, - Umí vysvětlit střídání dne a noci a ročních období jako důsledek pohybu Země ve vesmíru.	- Vesmír a Země (sluneční soustava, den a noc, roční období)		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
7	- Zná telefonní čísla tísňového volání (pro přivolání první pomoci, hasičů a policie), - Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situace, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako cyklista - Ví, co je evakuace obyvatel a evakuační zavazadlo, - Ví, co je terorismus a anonymní oznámení. - Rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění - Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit. - Zná a řídí se zásadami péče o zdraví, zná význam sportování, správné výživy,	**Lidé a čas:** - Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku - Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence, ochrana a evakuace); integrovaný záchranný systém - Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, označování nebezpečných látek, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích - Rizika v přírodě rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi - Šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, jiné formy násilí v médiích - orientace v čase – kalendáře, denní režim, roční období - péče o zdraví, zdravá výživa (první pomoc) - péče o zdraví - první pomoc	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (organizace vlastního času) **MK** *etnický původ* (projevy rasové nesnášenlivosti)	

Vyučovací předmět: Přírodověda
Ročník: 5.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
		Rozmanitost přírody:		
1	- Zná důležité nerosty a horniny, - Umí vysvětlit proces zvětrávání hornin, - Zná využití některých nerostů, - Zná rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými přírodními zdroji,	- Nerosty a horniny, půda (vznik půdy a její význam, hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání)		
2	- Umí popsat vznik půdy, zná význam půdy, její využití a princip ochrany,			
3	- Zná pojmy vesmír, planeta, hvězda, družice, zemská přitažlivost, gravitační síla, magnetická síla.	- Vesmír, Země a Měsíc		
4	- Dokáže pozorovat živočichy a rostliny, zformulovat a napsat výsledek pozorování, - Umí určit a zařadit některé živočichy a rostliny do biologického systému, - Umí vysvětlit pojem potravní řetězec a pyramida a uvede příklad, - Ví, co znamená rovnováha v přírodě a uvede důsledky jejího porušení, - Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit.	- Rovnováha v přírodě (vzájemné vztahy mezi organismy) - Životní podmínky - Rizika v přírodě rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimoř. události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	**EV** *lidské aktivity a problémy životního prostředí* (průmysl a životní prostředí) *vztah člověka k prostředí* (zajišťování ochrany životního prostředí)	
5	- Zná význam zdravého životního prostředí pro člověka, zná hlavní znečišťovatele vody, vzduchu, půdy atd., - Zná pojem recyklace, - Zná a umí vysvětlit význam čističek odpadní vod. - Zná pravidla chování v CHKO a v přírodě, - Uvědomuje si prospěšnost a škodlivost zásahů člověka do přírody a krajiny a umí uvést příklad.	- Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	**EV** *ekosystémy* (kulturní krajina)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
6	- Zná původ člověka jako druhu, - Zná části lidského těla, důležité orgány a jejich funkci, smyslová ústrojí, - Zná způsob rozmnožování a umí charakterizovat hlavní etapy vývoje člověka, orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	**Člověk a jeho zdraví:** - Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka (základy lidské reprodukce, vývoj jedince) - péče o zdraví, zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim - nemoci přenosné a nepřenosné, - ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), - Drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *psychohygiena* (mezilidské vztahy)	
7	- Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku -	- Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahu, etická stránka sexuality		
8	- Rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc - Zná a dovede jednat podle zásad první pomoci - Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek - Uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog a alkoholu, gamblerství,	- Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku - Návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
9	- Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situace, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako cyklista	- Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích - Šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích - Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence, ochrana a evakuace); integrovaný záchranný systém		
10	- Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, ve městě - Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	**Lidé kolem nás:** - Postavení jedince v rodině, role, příbuzenské a mezigenerační vztahy, funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání - Právo a spravedlnost (právní ochrana občanů a majetku, základní lidská práva a práva dítěte) - Základní globální problémy (významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi) - Situace hromadného ohrožení	**MK** *etnický původ* (národnostní menšiny) *lidské vztahy* (lidská solidarita)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
11	- Zná jednoduché stroje a jejich praktické použití – páka, kladka, nakloněná rovina, kolo apod., Zná princip a užití parního stroje a spalovacího motoru, zná jejich význam v technickém pokroku. - Má základní poznatky o využití el. energie, - Zná a dodržuje pravidla bezpečné práce při manipulaci s běžnými el. přístroji, - Umí sestrojit jednoduchý el. obvod, - Zná zdroje el. energie.	**Lidé a čas** - Jednoduché stroje - Bezpečné používání elektrických spotřebičů	**EV** *základní podmínky života* (přírodní zdroje)	

VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vlastivěda se realizuje ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět:

ve 4. i 5. ročníku - 2 hodiny týdně,

vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů, ve vlastivědě se realizují tři okruhy.

Místo, kde žijeme:

- chápání organizace života v obci, ve společnosti,
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu,
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění.
- okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí, důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků, např. v dopravní výchově

Lidé kolem nás:

- upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi,
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen,
- seznamování se se základními právy a povinnostmi, se světem financí i problémy ve společnosti i ve světě,
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu.

Lidé a čas

- orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů,
- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti.
- orientace v čase - kalendáře, letopočet, režim dne
- současnost a minulost v našem životě – historie naší rodiny, obce, země

Organizace:

žáci pracují ve třídě nebo v počítačové učebně s výužíváním různých forem práce, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek

Průřezová témata:

OSV osobnostní, sociální a morální rozvoj
VDO občan, občanská společnost a školy
občan, občanská společnost a stát
VMEGS Evropa a svět nás zajímá

	objevujeme Evropu a svět
	jsme Evropané
MK	lidské vztahy
	etnický původ
	kulturní diference

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

- učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo,
- učí se začlenit obec (město) do příslušného kraje,
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky,
- učitel žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit.

Kompetence k řešení problémů:

- učí se rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině,
- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.,
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch.
- Učí se orientovat v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

Kompetence komunikativní:

- učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny,
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- učitel vede žáky k ověřování výsledků,
- učitel podněcuje žáky k argumentaci.

Kompetence sociální a personální:

- rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy, učí se poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a tolerance.
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností,
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů,
- učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny.

Kompetence občanská:

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy),
- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti,
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kriterií hodnocení činností nebo jejich výsledků,
- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků.

Kompetence pracovní:

- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost,
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků,
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů,
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat.

Ve vlastivědě budou realizována tato průřezová témata:

EV	vztah člověka k životnímu prostředí, ekosystémy
VDO	občanská společnost a škola – pravidla chování
MK	princip sociálního smíru a solidarita
OSV	osobnostní a sociální výchova

Vyučovací předmět: Vlastivěda
Ročník: 4.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3	- Zná pojem nadmořská výška, - Umí najít na mapě a pojmenovat velké řeky, jezera a rybníky v ČR a v blízkosti svého bydliště a školy, Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - Začlení svou obec (město) do příslušného kraje, popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) - Zná pojmy povodí, rozvodí, úmoří, - Zná rozdíl mezi jezerem a rybníkem. - Umí vyhledat Prahu na mapě ČR umí najít Ostravu a své bydliště na mapě, - Zná název kraje a krajského města, - Ví, že Praha je hlavní město ČR, - Zná a umí vyprávět pověst o založení Prahy - Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	**Místo, kde žijeme:** - obec (město), místní krajina - části, poloha v krajině, minulost a současnost - škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace - okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch a jeho tvary, půda, rostlinstvo, živočišstvo, vliv krajiny na život lidí, životní prostředí, orientace, světové strany	**VDO** *občanská společnost a škola* (demokratické principy)	
4 5	- Umí ukázat a najít na mapě střední ,východní, severní, západní a jižní Čechy,Moravu a Slezsko, - Umí stručně charakterizovat jednotlivé oblasti podle mapy (povrch,poloha,hospodářství, ...), - Umí vyhledat na mapě významná města a řeky a seznámí se s průmyslem a zemědělstvím v jednotlivých oblastech, - Umí ukázat na mapě Čechy, Moravu, Slezsko, - Umí pojmenovat a ukázat na mapě sousední státy	- regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR surovinové zdroje, výroba, služby a obchod - naše vlast - domov, národ, státní zřízení a politický systém, státní správa, samospráva, státní symboly, armáda ČR	**VDO** *občan, občanská společnost a stát* (práva a povinnosti občana)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
6 7	- Umí vysvětlit význam globu a mapy, - Zná význam měřítka mapy, - Zná základní geografické značky, - Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě - Umí ukázat na mapě a pojmenovat pohraniční pohoří, - Umí ukázat na mapě a pojmenovat rozsáhlejší pohoří, vrchoviny a nížiny v ČR, - Umí vysvětlit rozdíl mezi pohořím, vrchovinou a nížinou. - Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	- Mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky - - Hlavní a vedlejší světové strany - Povrch ČR - Cestujeme po ČR		
9	- Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení - Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze - Zná jméno prezidenta ČR a premiéra ČR, - Zná oficiální název ČR a správně ho píše, - Seznámí se se státním uspořádáním ČR, státními symboly a demokracií v ČR.	**Lidé kolem nás:** - Soužití lidí - mezilidské vztahy, obchod, firmy, komunikace, principy demokracie, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality - Vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory a půjčky - Samospráva, státní symboly	**OSV** **Sociální rozvoj** *mezilidské vztahy* (lidská práva) **MK** *lidské vztahy* (předsudky a stereotypy)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
10	- Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů - Zná některé významné osobnosti a památná místa českých dějin. - Zná a umí vyprávět některé regionální pověsti, - Zná některé postavy ze Starých pověstí českých, - Využívá knihoven, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti - Zná významná místa a kulturní památky Ostravy	**Lidé a čas:** - Orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace - Báje, mýty, pověsti - minulost kraje, domova, vlasti, rodného kraje - Regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost		
11	- Rozezná současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	**Obrazy z českých dějin:** - Nejstarší osídlení, - Velkomoravská říše, - Staré pověsti české, - Přemyslovská knížata, - České království, - Lucemburkové, - Husitství, - Jagellonci, nástup Habsburků, - Bílá hora, 30-letá válka, - Osvícenský absolutismus, - Náznaky národního obrození.	**MK** *etnický původ* (odlišné myšlení a vnímání světa)	

Vyučovací předmět: Vlastivěda
Ročník: 5.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Umí popsat rozdíly ve způsobu života v minulosti a dnes.	**Lidé a čas:** - orientace v čase - dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace - současnost a minulost v našem životě – - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života **Obrazy z českých dějin:** - Doba pobělohorská - Baroko, osobnost J. A. Komenského - Osvícenství - Manufaktury a vynálezy 18. století - Národní obrození - Národní divadlo - Vztah Čechů a Němců před 1. sv. v. - 1. světová válka - Osobnost T. G. Masaryka – 1. republika - 2. světová válka - Poválečný vývoj - Od totality k demokracii	**MK** *lidské vztahy* (role) *etnický původ* (odlišnosti lidí) *kulturní diference* (člověk jako součást etnika)	
2	- Zná letopočet vzniku ČR, - Zná jméno prvního a současného prezidenta, - Zná pojmy vláda, parlament, zákon.	**Místo, kde žijeme:** - naše vlast - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, státní svátky a významné dny, armáda ČR	**VDO** *občanská společnost a škola* (spolupráce školy se správními orgány) *občan, občanská společnost a stát* (právo a spravedlnost)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
3	- Umí najít na mapě ČR jednotlivé kraje, - Umí popsat jejich polohu v ČR, - Umí najít významná města, řeky apod. v jednotlivých oblastech, - Zná významné průmyslové podniky v jednotlivých oblastech, - Zná významné zemědělské plodiny.	- regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR - surovinové zdroje, výroba, služby, obchod	**OSV** **Sociální rozvoj** *mezilidské vztahy* (empatie, respekt, podpora)	
4 5	- Orientuje se na mapě, - Umí na mapě ukázat státy EU, - Umí na mapě určit polohu státu k ČR, najít hlavní město, - Dokáže stručně charakterizovat stát EU.	**Evropa a svět:** - kontinenty, evropské státy, - EU, cestování po Evropě - mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah vysvětlivky, grafika	**VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (naši sousedé v Evropě) *objevujeme Evropu a svět* (naše vlast a Evropa) *jsme Evropané* (EU)	

5.5. Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru *Zeměpis*, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, a

rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku. Časová dotace: 6., 7., 9. ročník - 2 hodiny týdně, 8. ročník - 1 hodina týdně.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí,
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií,
- získávání orientace v historickém čase,
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů,
- chápání kulturní rozmanitosti světa,
- utváření pozitivního hodnotového systému.

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států,…

matematika, fyzika, přírodopis, chemie – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky,…

výtvarná výchova – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci,…

hudební výchova – vývoj hudebních projevů, významní skladatelé,…

jazyky – významní spisovatelé a jejich tvorba,…

občanská výchova – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém,…

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

VDO občan, občanská společnost a stát, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
EV lidské aktivity a problémy životního prostředí
MK etnický původ, multikulturalita
VMEGS jsme Evropané

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů,
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky,
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů,
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem.

Žák:

- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě,
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí,

- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika),
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením,
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování.

Žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti,
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení,
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit.

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky přesnému a výstižnému vyjadřování,
- zařazuje do výuky diskusi,
- vede žáky k věcnému argumentování,
- vede žáky k práci s různými typy textů,
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků.

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje,
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,…
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- vytváří příznivé klima třídy,
- dodává žákům sebedůvěru,
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině,
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu,
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.

Kompetence občanské:

Učitel:

- reflektuje při výuce společenské i přírodní dění,

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé,
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních,
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví.

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí,
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí,
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy,
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví,
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.

Kompetence pracovní:

Učitel:

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce,
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat,
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi.

Žák:

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky,
- využívá svých znalostí v běžné praxi.

Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 6.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Osvojí si práci s časovou přímkou, - Osvojí si základní periodizaci dějin, - Dokáže pracovat s pojmy prostor, čas, - Uvede konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti, - Pojmenuje instituce, kde jsou shromažďovány.	**Úvod do studia dějepisu:** - význam historie pro společnost - určování času v historii - historické prameny	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (schopnost vidět věci jinak) **VDO** *občan, občanská společnost a stát* (občan jako odpovědný člen společnosti) **VMEGS** *jsme Evropané* (kořeny a zdroje evropské civilizace) **MK** *etnický původ* (rovnocennost všech etnických skupin a kultur) *multikulturalita* (komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin) **EV** *lidské aktivity a problémy životního prostředí* (ochrana přírody a kulturních památek)	archivy, muzea, knihovny v regionu
2	- Rozpozná vývojová stadia člověka, - Seznámí se se způsoby obživy a soužití lidí, - Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu.	**Člověk a lidská společnost v pravěku:** - počátky lidských dějin, vývojové typy člověka - rasy a jazyky - život pravěkých sběračů a lovců		
3	- Pochopí podmínky a důsledky přechodu k zemědělství, - Pochopí podmínky vzniku řemesel.	**Mladší doba kamenná:** - způsob života a obživy, počátky řemesel - hmotná a duchovní kultura		
4	- Pochopí důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu.	**Doba kovů:** - rozvoj řemesel a obchodu - zánik rodové společnosti		
5	- Uvědomí si nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých oblastech světa ⇒ chápe kulturní rozmanitost světa.	**Naše země v období pravěku:** - nejstarší osídlení našeho území		
6	- Pochopí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států, - Seznámí se s podstatou společenského uspořádání, - Seznámí se s projevy náboženských představ, - Uvede na konkrétních příkladech přínos jednotlivých civilizací.	**Nejstarší civilizace:** - předpoklady vzniku nejstarších civilizací - obecné a specifické rysy vývoje - kulturní přínos a odkaz		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
7	- Pochopí podstatu antické demokracie, - Porovná státní zřízení a způsob života v různých typech řeckých států, - Chápe přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury, - Uvědomí si prolínání kulturních vlivů.	**Starověk**é Řecko: - přírodní a společenské předpoklady vzniku nejstarší období řeckých dějin - hospodářský a politický vývoj, styky s okolními zeměmi - ovládnutí Řecka Makedonií, helénistický svět - řecké umění a vzdělanost,přínos pro evropskou civilizaci		
8	- Rozlišuje různé formy státní moci a charakterizuje jednotlivá vývojová období, - Vysvětlí podstatu a význam křesťanství, - Dokáže porovnat barbarské civilizace se světem antiky, - Uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy, - Zhodnotí kulturní přínos antické civilizace.	**Starověký Řím:** - přírodní a společenské podmínky vzniku - boj o ovládnutí Itálie a Středomoří - vývoj státního zřízení - vznik a podstata křesťanství - krize římské říše- její rozdělení a pád, vývoj v Evropě a na našem území po zániku římské říše - římská kultura a vzdělanost		

Pomůcky: učebnice, mapy, dějepisné atlasy, nástěnné tabule, obrazové encyklopedie, soubory diapozitivů, videokazety, soubory modelů archeologických nálezů

Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 7.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3	- Seznámí se s uspořádáním společnosti raně feudálního státu, s formováním národních států, - Učí se chápat úlohu křesťanství a víry, - Uvědomí si obohacení Evropy kulturními podněty z Orientu, - Seznámí se se státotvornou úlohou panovnických dynastií, - Uvědomí si duchovní odkaz patronů českých zemí.	**Raný středověk:** - Evropa po zániku římské říše - stěhování národů, osidlování našeho území - formování středověkých státních útvarů - úloha křesťanství ve středověku - nejstarší státní útvary na našem území, - počátky českého státu - struktura raně feudální společnosti - kultura, umění a vzdělanost	**VMEGS** *jsme Evropané* (klíčové mezníky evropské historie) **EV** *lidské aktivity a problémy životního prostředí* (zemědělství a životní prostředí)	
4 5 6 7	- Chápe změny politické, hospodářské, sociální a kulturní, - Seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě, - Charakterizuje dobový životní styl z hlediska sociálního i etnického, - Seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci.	**Vrcholný středověk:** - hospodářské změny ve 13. století, - vznik a vývoj měst, kolonizace - český stát za posledních Přemyslovců a Lucemburků, Karel IV. - gotická kultura - kritika společnosti a církve, J. Hus - průběh a výsledky husitství, období vlády Jiřího z Poděbrad - vývoj v Evropě ve 13. – 16. století		
8 9 10 11	- Popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky, - Vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve, - Porovná vývoj v jednotlivých částech Evropy, - Objasní postavení českého státu uvnitř habsburské monarchie, - Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války**.**	**Pozdní středověk:** - zámořské objevy a jejich důsledky pro Evropu - renesance, humanismus, reformace a protireformace - české země v 15. – 16. století - počátky absolutismu v Anglii a Francii - vznik habsburské monarchie, počátky stavovského odboje - třicetiletá válka a její důsledky pro naše země a střední Evropu - občanská válka v Anglii		

Pomůcky: učebnice, mapy, dějepisné atlasy, nástěnné tabule, obrazové encyklopedie, soubory diapozitivů, videokazety, soubory modelů archeologických nálezů.

Vyučovací předmět: Dějepis
Ročník: 8.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3	– Objasní hospodářské a kulturní změny v Evropě, – Rozpozná základní rysy uměleckého stylu, uvede představitele a významné kulturní památky, – Objasní vliv osvícenství na hospodářský, politický a kulturní vývoj, – Na příkladech z evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus.	**Novověk:** - české země a habsburská monarchie po třicetileté válce - barokní kultura - osvícenství, rozvoj vědy a vzdělanosti - osvícenský absolutismus Marie Terezie a Josefa II. - vývoj v ostatních evropských zemích, - počátky průmyslové revoluce - vznik USA	**VDO** *principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování* (principy demokracie) **EV** *lidské aktivity a problémy životního prostředí* (průmyslová revoluce)	
4 5	– Objasní vliv Francouzské revoluce na evropský vývoj, – Porovná hospodářský vývoj v jednotlivých částech Evropy a světa, – Uvědomí si emancipační hnutí národů jako důsledek změn ve vývoji společnosti, – Porovnává jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa, – Charakterizuje emancipační úsilí jednotlivých společenských skupin.	**Dějiny od konce 18. století do 70. let 19. století** - Francouzská revoluce a napoleonské války, jejich vliv na Evropu a svět - dovršení průmyslové revoluce, důsledky pro společnost, sociální otázka - národnostní a osvobozenecké hnutí v Evropě, utváření novodobého českého národa - národní obrození, chronologie, představitelé - rok 1848 v Evropě a českých zemích - vývoj ve 2. polovině 19. století - sjednocovací proces v Itálii a Německu, - občanská válka v USA		
6 7	– Na příkladech demonstruje základní politické proudy, – Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje i jejich důsledků, – Uvědomí si rozpor mezi projevy absolutní moci a snahami nastupující buržoazie, – Chápe pojem kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu.	**Vznik Rakouska–Uherska:** - politické proudy, politické strany, - občanská práva, ústava - kulturní rozrůzněnost doby - konflikty mezi velmocemi na konci 19. století, kolonialismus		

Pomůcky: učebnice, mapy, dějepisné atlasy, nástěnné tabule, obrazové encyklopedie, soubory diapozitivů, videokazety, soubory modelů archeologických nálezů.

Vzdělávací oblast: Dějepis
Ročník: 9.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2	- Vysvětlí příčiny vzniku ohnisek napětí v Evropě, - Objasní postavení českých zemí v Rakousku-Uhersku.	**Současné dějiny:** - Dějiny od konce 19. století do roku 1918 - charakteristika vývoje v Evropě a USA - mezinárodní vztahy, vznik mocenských bloků - česká politika koncem 19. a na počátku 20.století - česká věda a kultura	**VDO** *principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování* (demokracie jako protiváha diktatury a anarchie) **MK** *etnický původ* (projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku)	
3 4 5 6	- Uvědomí si změnu mezinárodněpolitických vztahů, - Vysvětlí příčiny a důsledky války, na příkladech demonstruje možnosti zneužití techniky ve válce, - Chápe historický význam vzniku samostatného státu, - Zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech, - Uvědomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby, - Chápe historický rozměr pojmů nacionalismus, extremismus, agrese, - Seznámí se s vnitřní a zahraniční politikou ČSR v období druhé republiky, protektorátu, - Učí se úctě k obětem války a odboje.	**Svět mezi dvěma světovými válkami:** - 1. světová válka, její průběh a důsledky - nové uspořádání Evropy, vznik ČSR - hospodářsko-politický vývoj - sociální, národnostní problematika - mezinárodní politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech - totalitní systémy, důsledky pro svět a ČSR - boj demokratických sil za svobodu a odvrácení válečného konfliktu - 2. světová válka, holocaust, situace v českých zemích, domácí a zahraniční odboj, - důsledky války		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
7 8 9 10	- Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, - Uvede příklady střetávání obou bloků, - Charakterizuje hlavní změny v oblasti hospodářské, politické, sociální a kulturní a v mezinárodních vztazích, - Posoudí postavení rozvojových zemí, - Zhodnotí postavení našich zemí v evropském kontextu, - Nastíní důležité vývojové mezníky našich moderních dějin, - Prokáže základní orientaci v problémech současného světa.	**Československo a svět ve 20. století:** - poválečné uspořádání světa, - studená válka, rozdělení do mocenských bloků - politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření - rozpad koloniálního systému, - mimoevropský svět - vnitřní situace v zemích východního bloku - vývoj v Československu v letech 1948 až 1989, - vznik ČR - problémy současnosti, ohniska možných konfliktů - věda, technika, vzdělání, kultura, umění		

Pomůcky: učebnice, mapy, dějepisné atlasy, nástěnné tabule, obrazové encyklopedie, soubory diapozitivů, videokazety, soubory modelů archeologických nálezů.

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast předmětu:

- postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáků,
- orientace žáků v sociální realitě a jejich začleňování do různých společenských vztahů a vazeb,
- formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života, rozvíjí vědomí prináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany,
- výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot,
- formování vědomí odpovědnosti za vlastní život,
- přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života,
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů,
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- rozvoj orientace ve světě financí,
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

Časová dotace:

- 6. – 9. ročník 1 vyučovací hodina týdně.

Místo realizace:

- třídy,
- komunitní učebna,
- knihovna,
- učebna PC,
- veřejná prostranství mimo školu.

Průřezová témata:

OSV	sociální rozvoj, osobnostní rozvoj, morální rozvoj
VDO	občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování, občanská společnost a škola
VMEGS	Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané
MK	kulturní diference, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity
EV	lidské aktivity a problémy životního prostředí ,vztah člověka k prostředí
MdV	fungování a vliv medií ve společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Formy a metody realizace:

- **vyučovací hodina** - skupinové vyučování, diskuse, výklad, reprodukce textu, samostatná práce, soutěže, testy, dramatizace, projekty, PC, video
- **beseda**
- **dotazníky - interwiev**

Kompetence k učení:

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti,
- žáci získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry.

Postup:

- vedení žáků k ověřování důsledků,
- poskytování metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci,
- zadávání úkolů způsobem, který umožňuje volbu různých postupů.

Kompetence k řešení problémů:

- žáci tvořivě přistupují k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umí nalézt řešení,
- žáci umí kriticky myslet a jsou schopni hájit svá rozhodnutí.

Postup:

- kladení otevřených otázek,
- volný přístup k pomůckám.

Kompetence komunikativní:

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně,
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují,
- žáci komunikují na odpovídající úrovni,
- žáci umí využívat ke komunikaci vhodné technologie.

Postup:

- zájem o náměty, názory, zkušenosti žáků,
- vedení žáků k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu,
- podněcování žáků k argumentaci,
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky.

Kompetence sociální a personální:

- žáci umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají,
- žáci upevňují dobré mezilidské vztahy,
- žáci umí hodnotit svoji práci i práci ostatních,

Postup:

- hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok,
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti.

Kompetence občanské:

- žáci znají legislativu a obecné morální zákony a dodržují je,
- žáci respektují názory ostatních,
- žáci si formují volní a charakterové rysy,
- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace.

Postup:

- vyžadování dodržování pravidel slušného chování,
- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů.

Kompetence pracovní:

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce.

Postup:

- dodávání sebedůvěry,
- napomáhání podle potřeby při cestě ke správnému řešení,
- vedení ke správnému způsobu používání techniky a vybavení.

Vyučovací předmět: Občanská výchova
Ročník: 6.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2	- Umí se orientovat v kalendáři, zná letopočty, - Umí popsat nejdůležitější regionální(národní) zvyky a obyčeje a zdůvodnit, proč je slavíme.	**Člověk v rytmu času:** - kalendář, letopočty - svátky, tradice	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *sebepoznání a sebepojetí* (moje vztahy k druhým lidem) *rozvoj schopnosti poznávání* (řešení problémů) *seberegulace a sebeorganizace* (organizace vlastního času) **Sociální rozvoj** *mezilidské vztahy* (péče o dobré vztahy, respektování, pomoc, podpora) **VDO** *občanská spol. a škola* (demokratická atmosféra a vztahy ve škole) **VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (naši sousedé v Evropě) *jsme Evropané* (kořeny a zdroje evropské civilizace) **EV** *vztah člověka k prostředí* (naše obec, náš životní styl) **MK**	**Mezipředmětové vztahy** **D** – určování času v historii **JČ** - lidová slovesnost
3 4	- Vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy rodiny (vzájemná pomoc, důvěra) pro zdravý vývoj dítěte, - Rozpozná možné příčiny rodinných problémů a uvede vhodné způsoby řešení.	**Rodinný život:** - rodina a její funkce, rodinné vztahy, vznik rodiny, rodina jako zázemí a vzor, náhradní péče - zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování - dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí		
5 6 7	- Vysvětlí význam vzdělání pro jeho vlastní vývoj a budoucí život, - Vysvětlí, proč je třeba své chování a jednání ve škole podřídit daným pravidlům, - Na příkladech uvede zásady racionální přípravy na vyučování.	**Život ve škole:** - význam vzdělání pro člověka - systém vzdělávání, - organizace života ve škole, - zásady efektivní přípravy na vyučování, volný čas		
8 9 10	- Umí uvést příklady místních tradic a zdůvodnit, proč je dobré je dodržovat, - Umí na příkladech popsat, čím se zabývá obecní (místní, městský) úřad a jaké funkce a úkoly plní, - Na příkladech uvede, jak může přispět k ochraně životního prostředí ve své obci, městě.	**Místo, kde žijeme:** - naše obec, historie, tradice, osobnosti, - obecní zřízení, životní prostředí		**Mezipředmětové vztahy** **Z, D, Př**

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
11 12 13 14 15	- Vyjádří, co nás spojuje v národ a co rozumíme pod pojmy vlast a vlastenectví, rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - Vysvětlí význam základních státoprávních pojmů, - Vysvětlí, čím se od sebe mohou odlišovat jednotlivé regiony, - Ví, co je typické pro region vlastní, - Uvede příklady nejdůležitějších míst, památek, událostí, osobností a zvyklostí regionu, českých zemí, českého národa.	**Naše vlast:** - historie, tradice, významné osobnosti, prezidenti, pojem vlastenectví - symboly státnosti, demokratické zřízení, rodná řeč - odlišnosti života v regionech - Praha hl. město	*multikulturalita* (komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin)	**M**ezipředmětové vztahy **D, JČ** - literární výchova, **Z**

Vyučovací předmět: Občanská výchova
Ročník: 7.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3 4	- Rozpoznat, v jakých společenských vztazích je osobně začleněn a jaké sociální role pro něj z těchto vztahů vyplývají, - Vysvětlit, jaký význam má pro život společnosti i jednotlivce dodržování společenských norem, - Objasnit význam dodržování zásad společenského styku a kulturního chování pro svůj vlastní život, - Správně rozlišovat příklady asertivní a agresivní mezilidské komunikace. - Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu - Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	**Život mezi lidmi:** - mezilidské vztahy - komunikace - mezi vrstevníky - média - lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, - rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen - lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopností poznávání* (cvičení pozornosti, paměti a řešení problémů) *sebepoznání a sebepojetí* (moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí) *seberegulace a sebeorganizace* (cvičení sebekontroly, sebeovládání *psychohygiena* (dobrá organizace času) *kreativita* (tvořivost v mezilidských vztazích) **Sociální rozvoj** *komunikace* (verbální a neverbální sdělování) *poznávání lidí* (vzájemné poznávání se ve skupině/třídě) *mezilidské vztahy* (empatie, respekt, lidská práva) *kooperace a kompetice* (řešení konfliktů, podřízení se) **Morální rozvoj** *řešení problémů a rozhodovací schopnosti* (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí – problémy v mezilidských vztazích) **VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice v Evropě) *Jsme Evropané*	
5 6 7 8 9 10	- Porovnává různé podoby a projevy kultury (odívání, bydlení, cestování, chování lidí), - Projevuje smysl a cit pro kulturní rozdíly, respektuje odlišné projevy kultury a kulturní zvláštnosti, - Vysvětlí přínos kulturních institucí pro život lidí, - Orientuje se v nabídce jednotlivých kulturních institucí, - Charakterizuje prostředky masové komunikace, - Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	**Člověk a kultura:** - rozmanitost kultury, podoby a projevy kultury, - hodnoty a tradice - kulturní instituce – typy, jejich nabídka, význam pro život - masová kultura, masmédia (prostředky masové komunikace, vliv masmédií na utváření masové kultury a veřejného mínění a na chování lidí		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
11 12 13 14 15 16	- Vysvětlí pojem národa z hlediska své přináležitosti k českému národu a českému státu, - Určí významné historické mezníky v dějinách národa, - Určí zajímavá a památná místa našeho státu, - Uvede příklady významných osobností, které proslavily náš národ, - Určí význačná díla z oblasti kultury, - Uvede příklady typických zvyklostí a tradic.	**Národ:** - kořeny národa, historie národa - národní bohatství (přírodní krásy, kulturní bohatství, významné osobnosti a jejich dílo, zvyky a tradice)	(kořeny a zdroje evropské civilizace) **EV** *vztah člověka k prostředí* (zajišťování ochrany životního prostředí v obci, ekologické problémy a způsoby jejich řešení) *lidské aktivity a problémy životního prostředí* (ochrana přírody a kulturních památek) **MdV** *fungování a vliv médií ve společnosti* (kritické čtení a vnímání mediálních sdělení) **VDO** *občanská společnost a škola* (uplatňování demokratických principů ve škole, zapojení žáků do žákovské samosprávy) *občan, občanská společnost a stát* (práva a povinnosti občana, Listina základních práv a svobod) *formy participace občanů v politickém životě* (obec jako základní jednotka státu, demokratické volby, společenské organizace) *principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování* (principy demokracie, význam Ústavy jako základního zákona země)	
17 18 19	- Uvede příklady památných míst obce a regionu, - Vysvětlí, k jakým událostem či osobnostem se vážou, - Chová se šetrně ke kulturním památkám a přírodním objektům.	**Přírodní a kulturní bohatství**: - zajímavá a památná místa - ochrana kulturních památek a přírodních objektů		
20 21 22 23	- Dokáže se rozhodnout, jak vhodně nakládat s penězi, - Popíše, ze kterých zdrojů pochází příjmy státu a do kterých důležitých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané - Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany - Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování k veřejnému majetku a vysvětlí, jak lze proti němu aktivně vystupovat.	**Hospodářský život:** - hospodaření s penězi, funkce a podoby peněz, formy placení rozpočet - majetek, vlastnictví a jejich ochrana		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
24 25	- Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky - Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů, a států - Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech	**Řízení společnosti:** - Právní základy státu - znaky státu, typy a formy státu - rozdělení státní moci, - Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu - Státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly - cesta k demokracii, její principy - význam a formy voleb do zastupitelstev		
26 27 28 29	- Objasnit, jaký význam má úprava lidských práv v dokumentech, uvést nejdůležitější dokumenty upravující lidská práva, - Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí - Posoudí význam ochrany lidských práv a svobod - Rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	**Lidská práva:** - Lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana - Úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech - Poškozování lidských práv, šikana, diskriminace		

Vyučovací předmět: Občanská výchova
Ročník: 8.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Respektuje odlišné názory či zájmy lidí i odlišné způsoby jejich chování i myšlení, je tolerantní k menšinám, - Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - Uvede příklady příčin a situací, v nichž mohou mezi lidmi vznikat vzájemné neshody a konflikty, - Uvědomí si význam přátelství v životě člověka, - Uplatňuje vhodné způsoby řešení neshod, - Uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích, - Navrhuje způsoby pomoci lidem v nouzi a v případě potřeby jim dokáže přiměřeně pomáhat, - Vysvětlí, proč je důležitá vzájemná solidarita mezi lidmi v situacích ohrožení (záplavy, požáry..).	**Člověk hledá společenství:** - lidská setkání - podobnost a odlišnost lidí - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi - problémy lidské nesnášenlivosti - vztahy mezi lidmi (osobní a neosobní vztahy, přátelství, party, skupiny, láska) - mezilidská komunikace a její projevy, konflikty v mezilidských vztazích - lidská solidarita (pomoc člověku v nouzi, potřební lidé ve společnosti)	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *sebepoznání a sebepojetí* (můj vztah ke mně samému a k druhým) **Sociální rozvoj** *poznávání lidí* (chyby při poznávání lidí) *mezilidské vztahy* (péče o dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc) *komunikace* (asertivní komunikace, otevřená a pozitivní komunikace) **Morální rozvoj** *hodnoty, postoje praktická etika* (analýza vlastních i cizích postojů a hodnot; dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích) *řešení problémů a rozhodovací dovednost* (dovednosti pro řešení problémů) **VDO** *občanská společnost a škola* (demokratická atmosféra a vztahy ve škole) *občan, občanská společnost a stát* (práva a povinnosti; Listina základních práv a svobod,	
2	- Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání - Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	**Člověk hledá sám sebe:** - podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti; charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál - vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí - osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
3	- Učí se zodpovědně volit životní cíle a nacházet cesty k jejich realizaci, - Zamyslí se nad smyslem lidského života, - Dokáže pochopit, proč má lidský život smysl v konání dobra.	**Životní cíle, aspirace, plánování života:** - zaměstnání, povolání - možné formy studia - hledání smyslu lidského života (dobro, spokojenost, radost, odpovědnost, solidarita)	principy soužití s minoritami) **MdV** *fungování a vliv médií ve společnosti* (vliv médií na každodenní život – na postoje, chování, politický život, kulturu)	
4	- Vysvětlí výhody demokratického způsobu řízení státu, - Respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, - Uvede příklady základních práv a svobod každého člověka a dokumentů upravujících lidská práva, - Posoudí význam ochrany lidských práv a svobod a v případě potřeby dokáže přiměřeně uplatňovat svá práva.	**Právo a spravedlnost**: - člověk a řád - řády demokratické a totalitní - lidská práva (základní lidská práva, práva dítěte, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, diskriminace)		

Návštěva Střediska pro volbu povolání.

Vyučovací předmět: Občanská výchova
Ročník: 9.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1.	- Uvědomí si význam životního názoru, vliv víry a náboženství v životě člověka, - Seznámí se s významnými světovými náboženstvími, církvemi a náboženským hnutím, - Pochopí význam náboženské tolerance, náboženské svobody.	**Smysl společenství:** - životní názor (víra, náboženství, náboženské sekty, svoboda a tolerance, závislost a samostatnost)	**OSV:** **Sociální rozvoj** *komunikace* (komunikace v různých situacích, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, žádost *kooperace a kompetice* (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci) *poznávání lidí* (chyby při poznávání lidí) *mezilidské vztahy* (péče o dobré vztahy) **Morální rozvoj** *hodnoty, postoje, praktická etika* (respektování, pomáhající a prosociální chování) **VDO** *občanská společnost a škola* (demokratická atmosféra a vztahy ve škole) *občan, občanská společnost a stát* (občan jako odpovědný člen společnosti,	
2.	- Na příkladech známých států rozliší republiku a monarchii (demokracii a diktaturu), - Vysvětlí, jaké výhody má demokratický způsob řízení státu pro každodenní život občanů, - Charakterizuje a porovná složky státní moci a vysvětlí, jaké úkoly plní jejich orgány a instituce.	**Občanská společnost:** - Právní základy státu (znaky státu, typy a formy států, státní občanství ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce)		
3.	- Uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu, - Objasní smysl voleb v demokratických státech a vysvětlí, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat život občanů, - Stručně charakterizuje hlavní formy voleb do zastupitelstev ČR.	**Státní správa a samospráva:** - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly - volby a volební systém (znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, význam politického pluralismu, význam a formy voleb do zastupitelstev ČR)		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
4.	- Vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád, respektuje základní právní normy našeho státu, - Rozlišuje činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři), - Orientuje se ve významných dokumentech, v nichž se publikují právní předpisy, - Rozliší protiprávní jednání a na příkladech posoudí podmínky trestní postižitelnosti občanů, - Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování - Uvede příklady postihů, které může použít náš stát v případě protiprávního jednání (pokuta, odnětí svobod aj.), - Objasní význam práv a povinností, které vyplývají z důležitých právních vztahů (vlastnictví předmětu, pracovní poměr, manželství), - Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci - Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	**Člověk a právo:** - právní řád ČR (význam funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, právní norma, předpis publikování právních předpisů - protiprávní jednání, druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví - právo v každodenním životě (člověk v právních vztazích, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající); základní práva spotřebitele; styk s úřady	úloha občana v demokratické společnosti, konflikty) *formy participace občanů v politickém životě* (volební systém a demokratické volby) *principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování* (demokracie jako protiváha diktatury a monarchie, principy demokracie) **VMEGS** *objevujeme Evropu a svět* (Evropa a svět, život Evropanů) **MK:** *princip sociálního smíru a solidarity* (odstranění diskriminace a předsudků) *kulturní diference* (respektování zvláštností různých etnik) **MdV:** *fungování a vliv médií ve společnosti* (vliv médií na každodenní život, společnost, kulturu, politický život) **EV** *lidské aktivity a problémy životního prostředí* (zemědělství, doprava, průmysl a životní prostředí)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
5.	- Pochopí historický význam dělby práce, zamyslí se nad významem peněz v lidském životě, - Získá základní představu o pojmech obsažených v pracovním právu. - Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi - Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz. - Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	**Člověk v ekonomických vztazích:** - dělba práce, peníze, výroba, obchod služby – jejich funkce a návaznost zisk, investice - pracovní právo - hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing - rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků - principy tržního hospodaření – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
6.	- Uvede příklady některých globálních problémů současnosti a popíše jejich hlavní příčiny a jejich možné důsledky pro život lidstva, - Uvede příklady některých projevů globalizace v současném světě a objasní její klady a zápory, - Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu - Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích - Posoudí význam ekonomické, politické a bezpečnostní spolupráce mezi státy. - Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	**Člověk hledá svůj svět:** - významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení - globalizace (projevy, klady a zápory) - mezinárodní vztahy – integrační proces v Evropě (EU a ČR, význam evropské integrace) - mezinárodní organizace - Rada Evropy, NATO, OSN aj. - mezinárodní spolupráce – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody		

5.6. Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7. a 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí,
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy,
- vede k vytváření a ověřování hypotéz,
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi,
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie,
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami,
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury),
- samostatné pozorování,
- krátkodobé projekty.

Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda:

chemie: jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie

přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch),

zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV seberegulace a sebeorganizace, komunikace
EV základní podmínky života

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, třídění a propojování informací,

- k používání odborné terminologie,
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací,
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty.

Kompetence k řešení problémů:

- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat.

Kompetence komunikativní:

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi,
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě.

Kompetence sociální a personální:

- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů,
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti,
- učitel vede žáky k ochotě pomoci.

Kompetence občanské:

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů,
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb).

Kompetence pracovní:

- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními.

Vyučovací předmět: Fyzika
Ročník: 6.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles, - Správně používá pojem atom, molekula,iont, - Má představu o tom, z čeho se skládá atom, - Popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší.	**Stavba látek:** - látka a těleso - částicové složení látek, složení atomu (jádro, obal, proton, neutron a elektron) - rozdělení látek na pevné, kapalné a plynné	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle) **Sociální rozvoj** *komunikace* (cvičení pozorování, empatického a aktivního naslouchání)	
2	- Ovládá značky a jednotky základních veličin, - Vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku, - Změří délku tělesa, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách, - Změří hmotnost pevných a kapalných těles na sklonných a rovnoramenných vahách a výsledek zapíše ve vhodné jednotce, - Změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a zapíše výsledek ve vhodné jedn., - Z hmotnosti a objemu vypočítá hustotu, s porozuměním používá vztah $\rho=m/V$, pracuje s tabulkami, - Změří teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot, - Předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší, - Změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin, - Rozpozná, zda na dané těleso působí síla a pomocí prodloužené pružiny porovná podle velikosti dvě působící síly, - Změří sílu siloměrem, - Užívá s porozuměním vztah mezi tíhou, působící na těleso a hmotností tělesa $G=m.g$ při řešení jednoduchých úloh, chápe rozdíl mezi tíhou a hmotností tělesa.	**Fyzikální veličiny:** - délka - hmotnost - objem - hustota - teplota - teplotní roztažnost těles - čas - síla působící na těleso - gravitační síla, gravitační pole, tíha		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
3	- Ověří, jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole. - Pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud, - Rozliší pokusně vodič od izolantu, - Objasní tepelné účinky elektrického proudu, - Dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními, objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem.	**Elektrické vlastnosti látek:** - elektrické pole **Elektrický proud v kovech:** - elektrický obvod - vodiče a izolanty pojistka		
4	- Zjistí zda na těleso působí magnetická síla, - Dokáže popsat využití magnetické síly v praktických situacích, - Ověří existenci magnetického pole, - U konkrétního magnetu dokáže pokusně určit druh pólu a graficky znázornit indukční čáry. - Z cívky a zdroje sestaví správně elektromagnet, - Vysvětlí činnost galvanoskopu a zvonku.	**Magnetické vlastnosti látek:** - magnetické pole **Magnetické pole elektrického proudu:** - elektromagnet		

Vyučovací předmět: Fyzika
Ročník: 7.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Rozhodne, zda je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu, - Změří dráhu uraženou tělesem a odpovídající čas, - Určí průměrnou rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas, - Používá s porozuměním vztah v=s/t pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh, - Znázorní graficky závislost dráhy rovnoměrného pohybu na čase a určí z něj k danému času dráhu a naopak.	**Pohyb tělesa:** - pohyb a klid tělesa, jejich relativnost - dráha a čas - okamžitá a průměrná rychlost rovnoměrného pohybu	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (plánování učení a studia, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení **Sociální rozvoj** *komunikace* (otevřená a pozitivní komunikace)	
2	- Orientovanou úsečkou znázorní sílu, - Určí výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů, - Určí pokusně těžiště tělesa a pro praktické situace využívá fakt, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese.	**Síla:** - skládání sil - výslednice sil - těžiště tělesa		
3	- Změří třecí sílu, - Užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na druhu materiálu a drsnosti třecích ploch, ale nikoli na jejich obsahu, - Navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly.	**Tření:** - třecí síla - třecí síla v praxi		
4	- Využívá Newtonovy zákony k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu tělesa při působení sil.	**Newtonovy pohybové zákony:** - (první,druhý a třetí)		
5	- Využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce, pevné a volné kladce pro vysvětlení praktických situací.	**Otáčivé účinky síly:** - páka - pevná a volná kladka		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
6	- V jednoduchých případech určí velikost a směr působící tlakové síly, - Užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, takovou silou a obsahem plochy na níž síla působí.	**Deformační účinky síly:** - tlaková síla - tlak		
7	- Užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení, - Vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah p=h.ρ.g k řešení problémů a úloh, - Objasní vznik vztlakové síly a určí její velikost a směr v konkrétní situaci, - Porovnáním vztlakové a gravitační síly dokáže předpovědět, zda se těleso potopí v kapalině, zda se v ní bude vznášet nebo zda bude plavat na hladině, - Vysvětlí vznik atmosférického tlaku, zná souvislosti atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře, - Určí tlak plynu v uzavřené nádobě.	**Mechanické vlastnosti kapalin a plynů:** - Pascalův zákon - hydrostatický tlak - Archimédův zákon - plování těles - atmosférický tlak		
8	- Rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla, - Rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo pouze odráží, - Využívá poznatku, že se světlo šíří přímočaře, objasní vznik stínu, - Vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách pro vakuum a pro další optická prostředí, - Využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí k nalezení obrazu v rovinném zrcadle, - Pokusně určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem a dokáže uvést příklad jejich využití v praxi, - Rozhodne na základě znalostí o rychlostech světla ve dvou prostředích, zda se světlo při přechodu z jednoho prostředí do druhého bude lámat ke kolmici nebo od kolmice, - Rozliší pokusně spojku a rozptylku, najde pokusně ohnisko tenké spojky a určí její ohniskovou vzdálenost, - Porozumí pojmům krátkozrakost a dalekozrakost a způsobu nápravy těchto očních vad brýlemi, - Pokusně objasní rozklad bílého světla optickým hranolem, vysvětlí vznik duhy v přírodě.	**Světelné jevy:** - světlo, zdroj světla - přímočaré šíření světla - rychlost světla - odraz světelného paprsku - zrcadla - lom světla na optickém rozhraní - optické čočky - oko - rozklad světla		

Vyučovací předmět: Fyzika
Ročník: 8.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Rozumí pojmu mechanická práce a výkon, - Dokáže určit, kdy těleso ve fyzice práci koná, - S porozuměním používá vztah W=Fs a P=W/t při řešení problémů a úloh, - Z vykonané práce určí v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie, je schopen porovnat pohybové energie těles na základě jejich rychlostí a hmotností, - Popíše vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie tělesa.	**Práce, energie, teplo:** - mechanická práce - výkon - polohová a pohybová energie	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (plánování učení a studia) **Sociální rozvoj** *komunikace* (komunikace v různých situacích - přesvědčování, řešení konfliktu, vysvětlování apod.)	
2	- Vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty, - Rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením), - Dokáže určit množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem, zná-li hmotnost, měrnou tepelnou kapacitu a změnu teploty tělesa (bez změny skupenství), - Rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a bude schopen uvést praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace a desublimace), - Určí skupenské teplo tání u některých látek, - Zjistí, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu.	**Teplo:** - vnitřní energie tělesa - tepelná výměna - teplo přijaté a odevzdané tělesem - změny skupenství		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
3	- Zná pojem elektrický náboj, jeho značku a jednotku, znázorní el. pole pomocí siločar, - Na základě znalosti druhu náboje, za pomocí elektroskopu, rozhodne, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat, - Pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud, - Objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové), - Změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem, - Používá s porozuměním Ohmův zákon pro kovy v úlohách (I=U/R), - Pochopí, že odpor vodiče se zvětšuje s rostoucí délkou a teplotou vodiče, zmenšuje se se zvětšujícím se obsahem jeho průřezu a souvisí s materiálem, ze kterého je vodič vyroben, - Zapojí reostat, vysvětlí jeho funkci, - Správně sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle schématu, - Volí k jednotlivým spotřebičům vhodný zdroj napětí, - Odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe a určí výsledné elektrické napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů, - Při řešení úloh používá vztah W=U.I.t pro práci a P=U.I pro příkon elektrického proudu, výsledky vyjádří ve správných jednotkách.	**Elektrické jevy:** - elektrický náboj - elektrické pole - elektrický proud - elektrické napětí - Ohmův zákon - odpor vodiče - jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod - práce a výkon elektrického proudu		
4	- Určí, co je v jeho okolí zdrojem zvuku, - Pozná, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí, - Využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří, - Chápe odraz zvuku jako odraz zvukového vzruchu od překážky a dovede objasnit vznik ozvěny, - Zjistí, že výška tónu je tím větší, čím větší je jeho kmitočet, - Rozumí pojmu hlasitost zvuku a má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí, - Určí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka.	**Zvukové jevy:** - zvuk, zdroj zvuku - šíření zvuku - odraz zvuku - tón, výška tónu - kmitočet tónu - hlasitost zvuku		

Rozšiřující učivo: Počasí kolem nás (meteorologie, atmosféra Země)

Vyučovací předmět: Fyzika
Ročník: 9.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Zapojí elektromagnet, pomocí pravidla pravé ruky určí póly elektromagnetu - Chápe princip činnosti elektromotoru - Využívá prakticky poznatky o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí - Rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu - Ověří pokusem, na čem závisí velikost indukovaného proudu v cívce a objasní vznik střídavého proudu - Popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie - Dokáže popsat způsob výroby a přenosu elektrické energie - Popíše některé nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí - Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů (obnovitelné a neobnovitelné) - Uvede příklady vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech z běžného života a z přírody - Rozlišuje vlastní a příměrové polovodiče, zná pojem elektronová a děrová vodivost - Zapojí správně polovodičovou diodu - Zná a dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními - Ovládá zásady první pomoci při úrazu elektrickým proudem	**Elektromagnetické jevy:** - elektromagnet - elektromotor - elektromagnetická indukce - střídavý proud - transformátor - rozvodná el. síť - vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech - vedení elektrického proudu v polovodičích - bezpečné zacházení s el. zařízeními	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení **Sociální rozvoj** *komunikace* (efektivní strategie, asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace)	
2	- Vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro, pojem řetězová reakce a popíše, na jakém principu funguje jaderný reaktor - Porozumí jak je zajištěn bezpečný provoz v jaderné elektrárně - Dokáže popsat nepříznivý vliv radioaktivního a ultrafialového záření na lidský organismus	**Jaderná energie:** - štěpení atomového jádra - řetězová reakce - jaderný reaktor		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
3	- Popíše Sluneční soustavu a má představu o pohybu vesmírných těles (na základě poznatků o gravitačních silách) - Odliší planetu a hvězdu - Popíše hlavní součásti Sluneční soustavy (planety, měsíce, planetky, komety) - Má představu, jaké děje se odehrávají na Slunci - Objasní střídání dne a noci, ročních období a vznik jednotlivých měsíčních fází	**Země a vesmír:** - Sluneční soustava	**EV** *základní podmínky života* (ovzduší – význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás)	

Rozšiřující učivo: Jednoduché optické přístroje a jejich využití v běžném životě, elektromagnetické záření.

CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět chemie se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Vzdělávání v předmětu chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor,
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů,
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy,
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů,
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními,
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů,
- práce ve skupinách,
- demonstrační pokusy.

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Řád učebny chemie a laboratorní řád je nedílným vybavením učebny chemie, dodržování uvedených pravidel je pro každého žáka i vyučujícího závazné.

Předmět **chemie** je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** a z části s matematikou (např. zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, fyzika – vlastnosti látek, matematika – chemické výpočty).

Předmětem prolínají průřezová témata:

EV Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Učitel :

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení,
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek,

- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů.

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- předkládá problémové situace související s učivem chemie,
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení,
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí,
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení,
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty,
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi.

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek,
- podněcuje žáky k argumentaci,
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat.

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat,
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi,
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných.

Kompetence občanské:

Učitel:

- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a aboratorní řád,
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování,
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí,
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc).

Kompetence pracovní:

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení,
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel/povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí,
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi.

Vyučovací předmět: Chemie
Ročník: 8.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2	- vysvětlí význam chemie pro společnost, historický vývoj - definuje chemii a zařadí ji do systému přírodních věd - pozná látkové složení těles - skupenství a jejich přeměny - definuje kvantitativní a kvalitativní vlastnosti látek - zná zásady bezpečné práce, dovede poskytnout 1. pomoc - definuje chemické a fyzikální děje, chemický pokus - zná tel. číslo záchranné služby, umí přivolat pomoc	**I. Úvod do chemie** - Jak vznikla chemie - Co je chemie - Látky a tělesa - Zjišťování vlastností látek - Měření vlastností látek - Chem. pokus - experiment - Bezpečnost práce v laboratoři a při pokusech		
3 4 5	- rozlišuje chem. látky a směsi, vyjmenuje složky běžných směsí - třídí směsi na stejnorodé a různorodé - definuje složení roztoku, rozliší koncentrované a zředěné, vyjádří hmotnostní procento a hmotnostní zlomek - vypočítá složení roztoku - definuje rozpustnost, nasycený a nenasycený roztok - zná princip, postup a užití v praxi metody oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace - umí provést filtraci ve školních podmínkách - umí zvolit vhodný postup k oddělování složek směsí - charakterizuje vzduch, jeho složení a vlastnosti - vysvětlí pojmy související s čistotou vzduchu - vyjmenuje užití složek vzduchu získaných destilací - umí vyjmenovat druhy a význam vod podle užití a znečištění - zná hygienické požadavky na pitnou vodu, čištění vody - zná hlavní znečišťovatele pitné vody	**II. Chemické látky a směsi** - Rozlišujeme látky a směsi - Třídění směsí - Roztoky - Počítáme složení roztoků - Rozpustnost látek - Oddělování složek ze směsí - Vzduch - Voda	**EV** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* (vlivy průmyslu na prostředí, zpracované materiály a jejich působení) **EV** *Základní podmínky života* (význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
6 7	- definuje atom a jeho stavbu, vzájemné působení částic v atomu - zná pojmy atomové jádro, elektronový obal, proton, neutron, elektron, protonové číslo, nukleonové číslo - definuje chemický prvek, ovládá značky běžných chem. prvků - orientuje se v PSP, definuje periodický zákon - definuje chemickou vazbu - popíše vznik chemické vazby sdílením elektronů - definuje chemickou sloučeninu, rozliší vzorec a značku - vysvětlí vznik iontů, definuje kationy a anionty	**III. Poznáváme složení látek** - Atom - Chemické prvky - Periodická soustava prvků - Chemická vazba - Chemické sloučeniny - Ionty		
8	- **definuje chemickou reakci, reaktanty a produkty** - **objasní zánik původních a vznik nových chemických vazeb při chemické reakci** - **rozliší reakci exotermickou a endotermickou** - definuje zákon zachování hmotnosti - definuje chemickou rovnici - rozliší chemický rozklad a chemické slučování - charakterizuje látkové množství - definuje molární hmotnost - definuje látkovou koncentraci - vypočítá hmotnost a procentní zastoupení prvku ve sloučenině - s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	**IV. Chemické reakce** - Zákon zachování hmotnosti - Chemické rovnice - Rozdělení chemických reakcí - Látkové množství - Molární hmotnost - Látková koncentrace - Výpočty z chemických vzorců - Výpočty z chemických rovnic		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
9 10	- třídí chemické prvky podle skupenství, výskytu a vlastností - zná pojmy kovy, nekovy, polokovy - uvede výskyt, vlastnosti, výrobu, využití a sloučeniny vodíku - uvede výskyt, vlastnosti, výrobu, využití a sloučeniny kyslíku - zná výskyt, vlastnosti, výrobu, využití, koloběh dusíku v přírodě - uvede výskyt, vlastnosti, výrobu, využití a sloučeniny halogenů - uvede výskyt, vlastnosti, využití, sloučeniny uhlíku a síry - uvede výskyt, vlastnosti, využití, sloučeniny – znečištění vod - uvede vlastnosti, výskyt, využití Si, význam solární energie - třídí kovy, uvede základní slitiny a způsob jejich výroby - uvede výskyt, vlastnosti a využití Fe, Al, Cu, Au, Ag, Pb, Hg - uvede výskyt, vlastnosti a využití alkalických kovů - uvede výskyt, vlastnosti a využití kovů alkalických zemin	**V. Chemické prvky** - Rozdělení chemických prvků - Vodík - Kyslík - Dusík - Halogeny - Uhlík a síra - Fosfor - Polokovy - Kovy - Alkalické kovy - Kovy alkalických zemin		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
11 12 13 14 15 16 17	- charakterizuje ox. č. a pravidlo o součtu ox. č. ve vzorci - uvede postup zápisu značek ve vzorci - ovládá zakončení přídavného jména názvu sloučeniny - definuje halogenidy, tvorbu chemických vzorců a názvů - uvede výskyt, vlastnosti a využití NaCl - definuje oxidy a sulfidy - uvede výskyt, vlastnosti, využití daných oxidů - uvede výskyt a využití sulfidu olovnatého a zinečnatého - definuje hydroxidy, dodržuje pravidla bezpečné práce - ovládá postup tvorby vzorců a názvů - uvede výskyt, vlastnosti, využití daných hydroxidů - definuje kyseliny, jejich rozdělení, dodržuje pravidla bezpečnosti - ovládá postup tvorby vzorců a názvů - uvede výskyt, vlastnosti a využití daných kyselin - charakterizuje stupnici pH, definuje a vyjmenuje indikátory - uvede praktické využití měření pH - definuje neutralizaci, ovládá zápis chemických rovnic - uved využití neutralizace v denním životě - uvede příklady vzniku solí - vytvoří vzorce solí a názvy solí - vysvětlí rozdíl mezi hydrogensolí a hydrátem solí - uvede vlastnosti a význam daných solí	**VI. Anorganické sloučeniny** - Úvod do názvosloví an. slouč. - Halogenidy - Oxidy a sulfidy - Hydroxidy - Kyseliny - Kyselost a zásaditost látek - Neutralizace - Soli	**EV** *Vztah člověka k prostředí* (zajišťování ochrany životního prostředí, ekologický problém – příklad, příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení) **EV** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* (doprava a životní prostředí; průmysl a životní prostředí; ochrana přírody a kulturních památek) **EV** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* (zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství)	

Vyučovací předmět: Chemie
Ročník: 9.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Zná pojmy oxidace, redukce, redoxní reakce, - Umí určit oxidační číslo prvku ve sloučenině, - Pozná redoxní reakci, - Zná princip výroby surového železa a oceli, - Zná princip koroze a způsob ochrany kovů před korozí, - Umí vysvětlit děje na elektrodách při elektrolýze NaCl, - Zná princip galvanického článku, - Zná příklady užití elektrolýzy v praxi, - Zná příklady užití galv. článku v praxi.	**Redoxní reakce:** - elektrolýza	**EV** *Vztah člověka k prostředí* (naše obec – způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství; aktuální ekologický problém – příklad problému, příčina a důsledky)	
2	- Zná pojem uhlovodík, čtyřvaznost uhlíku, - Rozliší řetězec otevřený, uzavřený, nevětvený, větvený, - Zná obecné vlastnosti uhlovodíků, - Umí vyjmenovat homologickou řadu uhlovodíků C1 - C10 - Zná pojmy alkan, alken, alkin, aren, - Umí napsat molekulové, racionální a strukturní vzorce C_1 - C_{10}, - Umí sestavit model uhlovodíků C_1 - C_{10}, - Umí zařadit uhlovodíky do skupin podle vazeb, - Zná vzorec, význam, užití metanu, etanu, propanu, butanu, etenu, etinu, benzenu, - Zná pravidla bezpečnosti práce s organickými rozpouštědly.	**Uhlovodíky**		
3 4	- Umí vysvětlit rozdíl mezi exotermickou a endotermickou reakcí, - Umí třídit paliva podle skupenství, původu, výhřevnosti a zná příklady z praxe, - Zná rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie, - Umí poskytnout první pomoc při popáleninách, - Zná způsoby hašení požáru, typy a užití hasících přístrojů, - Zná vliv produktů spalování na životní prostředí, - Zná význam ropy, zemního plynu a uhlí, hlavní produkty zpracování ropy a uhlí.	**Energie - paliva**	**EV** *Vztah člověka k prostředí* (náš životní styl – spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí; prostředí a zdraví – rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
5 6 7 8	- Zná pojmy charakteristická skupina, uhlovodíkový zbytek, - Umí zařadit derivát podle charakteristické skupiny - Zná význam freonů, - Zná vlastnosti a užití teflonu, - Zná vzorec, význam, užití metanolu, etanolu, glycerolu, fenolu, - Zná pojem vícesytný alkohol, - Umí vysvětlit rozdíl líh (etanol) - denaturovaný líh - Zná podstatu alkoholového kvašení, - Zná princip výroby destilátů, - Zná důsledky působení metanolu a etanolu na člověka, - Zná vzorec, význam, užití formaldehydu, acetaldehydu, acetonu, - Zná karcinogenní účinky formaldehydu a acetonu, - Zná pravidla bezpečné práce, - Zná vzorec, význam, užití kys. mravenčí, kys. octové, - Zná pojmy vyšší kyseliny, aminokyseliny, - Umí zapsat obecné schéma neutralizace karb. kyseliny a obecné schéma esterifikace, - Rozliší sůl kyseliny a ester kyseliny.	**Deriváty uhlovodíků:** - Halogenderiváty uhlovodíků - Alkoholy, fenoly - Karbonylové sloučeniny - Karboxylové sloučeniny	**EV** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* (vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
9 10 11	- Zná rovnici a podmínky fotosyntézy, - Zná rozdělení sacharidů (mono-, oligo-, poly-), - Zná obecné vlastnosti mono- a polysacharidů, - Umí zařadit glukózu, fruktózu, sacharózu, škrob, glykogen, celulózu, zná jejich výskyt a význam, - Zná podstatu diabetes, - Rozliší tuky podle původu, zná příklady z praxe, - Rozliší tuky a oleje, zná příklady z praxe, - Zná schéma rovnice vzniku tuků, - Zná zdroje tuků ve výživě a jejich význam v organismu, - Zná princip zmýdelnění, - Umí vysvětlit rozdíl v užitných vlastnostech mýdel a saponátů a vliv na životní prostředí, - Zná zdroje bílkovin ve výživě a jejich význam, - Zná princip trávení bílkovin a princip jejich vzniku v organismu, - Zná význam DNA, RNA, - Zná faktory poškozující bílkoviny, - Umí vyjmenovat některé z funkcí bílkovin, - Zná význam enzymů, hormonů, vitamínů A, B, C, D, E, - Zná zdroje vitamínů A, B, C, D, E v potravě, - Zná zásady zdravé výživy.	**Přírodní sloučeniny:** - Sacharidy - Tuky - Bílkoviny - Enzymy, vitamíny a hormony	**EV** *Základní podmínky života* (přírodní zdroje – zdroje surovinové a energetické) *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* (vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení)	
12	- Zná pojmy monomer, polymer, makromolekula, - Umí vysvětlit rozdíl mezi plastem a přírodním materiálem z hlediska užitných vlastností a vlivu na životní prostředí, - Zná rozdělení plastů podle vlastností, - Zná běžně užívané zkratky plastů (PE, PP, PET, PAD, PES, PAN, PVC, PS), jejich vlastnosti a užití, - Zná význam recyklace plastů.	**Makromolekulární chemie:** - Plasty a umělá textilní vlákna	**EV** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* (odpady a hospodaření s odpady – odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
13 14 15 16	- Zná významné chemické závody v ČR, - Zná pravidla bezpečné práce s chemickými látkami běžně užívanými v domácnosti - lepidla, barvy, laky, čistící prostředky, ředidla atd., - Zná pojmy léčiva, analgetika, drogy, doping, pesticidy, herbicidy, fungicidy, insekticidy, karcinogeny, - Zná příklady návykových látek a nebezpečí jejich požívání, - Zná schéma výroby cukru, papíru, piva, skla, porcelánu a keramiky, - Zná význam hnojiv, rozdělení podle původu a složení, - Zná běžně užívané stavební materiály a pojiva.	**Chemie v životě člověka**		

PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7. a 8. ročníku po dvou hodinách týdně, v 9. ročníku jedna hodina týdně.

Vzdělávání v předmětu přírodopis:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny,
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům,
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se,
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování,
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě,
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích, **včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody**, **které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku**
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami,
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury),
- přírodovědné vycházky s pozorováním,
- krátkodobé projekty.

Řád učebny přírodopisu

je součástí vybavení učebny , dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

chemie ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy,

fyzika fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak,

zeměpis rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky.

Předmětem prolínají průřezová témata:

EV ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
OSV sebepoznání a sebepojetí
VMEGS Evropa a svět nás zajímá,
MK kulturní diference, lidské vztahy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Učitel vede žáky k:

- vyhledávání, třídění a propojování informací,
- správnému používání odborné terminologie,
- samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací,
- nalézání souvislostí.

Kompetence k řešení problémů:

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů,
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhují řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují získaná fakta.

Kompetence komunikativní:

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi,
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě,
- učitel umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku.

Kompetence sociální a personální:

- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů,
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti.

Kompetence občanské:

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování,
- učitel vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých.

Kompetence pracovní:

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami,
- učitel zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh.

Vyučovací předmět: Přírodopis
Ročník: 6.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Zná teorii velkého třesku, - Popíše základní stavbu planety Země, - Vyjmenuje jednotlivé zemské sféry a určí čím se zabývají.	**Planeta Země**	**EV** *Ekosystémy* (moře, význam pro biosféru)	
2	- Vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy, - Jednoduše popíše vznik života na Zemi, - Vysvětlí pojmy: ekosystém a společenstvo,dokáže uvést příklad, - Charakterizuje vztahy mezi organismy, zná pojmy: producent, konzument, rozkladač, symbióza, predace, parazitismus, dokáže uvést příklad organismu, - Porozumí významu potravního řetězce. Orientuje se v základních ekologických pojmech, (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo, biom), - Rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí, - Uvede konkrétní příklad potravního řetězce, - Vysvětlí základní vztahy mezi populacemi a uvede konkrétní příklady parazitismu a symbiózy, - Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu ekosystémů,	**Uspořádání živého světa**	**EV** *Základní podmínky života* (funkce ekosystému)	
3	- Vymezí základní projevy života, uvede jejich význam.	**Projevy života:** - fotosyntéza, - dýchání, - výživa, růst, rozmnožování, - dráždivost, vývin		
4	- Pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát.	**Zkoumání přírody**		
5	- Popíše buňku, vysvětlí funkci organel, - Vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou.	**Buňka**		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
6	- Vysvětlí rozdíl mezi jednobuněčným a mnohobuněčným organismem, uvede příklady, - Vysvětlí pojmy: pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus.	**Jednobuněčné a mnohobuněčné organismy**		
7	- Dokáže roztřídit organismy do říší, - Zná základní taxonomické jednotky a systematické skupiny.	**Systém a třídění organismů**		
8	- Rozumí pojmu nebuněčnost, - Pochopí rozdíl mezi bakterií a virem, - Vyjmenuje virové a bakteriální nemoci, - Zná pojmy: antibiotikum, spora, choroboplodné organismy.	**Viry a bakterie**	**EV** *Vztah člověka k prostředí* (možnosti a způsob ochrany zdraví)	
9	- Charakterizuje sinice, - Zná význam řas a vybrané zástupce.	**Systém organismů:** - jednobuněčné rostliny - sinice a řasy		
10	- Popíše základní stavbu těla hub, - Vysvětlí rozmnožování hub, - Umí popsat jednotlivé části hub, - Zná význam hub v přírodě i pro člověka, rozlišuje mezi parasitismem a symbiózou, - Pozná (i s pomocí atlasu) naše nejznámější jedlé a jedovaté houby, - Vysvětlí rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin, - Popíše a vysvětlí stavbu stélky lišejníků a určí běžné zástupce.	**houby**	**EV** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* (vliv průmyslu na prostředí)	
11	- Popíše stavbu nejběžnějšího zástupce: Trepka velká, - Vysvětlí k čemu slouží jednotlivé organely, - Zná které významné zástupce prvoků.	**jednobuněční živočichové:** - prvoci		
12	- Popíše stavbu těla nezmara hnědého, - Vyjmenuje skupiny mořských žahavců.	**mnohobuněční živočichové:** – bezobratlí – žahavci		
13	- Porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky, - Rozlišuje vnitřní a vnější parazity.	- ploštěnci a hlísti		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
14	- Podle charakteristických znaků rozlišuje plže , mlže, hlavonožce, - Rozlišuje vodní a suchozemské druhy, - Pozná vybrané zástupce (hlemýžď, páskovka, škeble, srdcovka, sépie), - Zná jejich význam a postavení v přírodě.	- měkkýši		
15	- Popíše tělo žížaly a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů, - Vysvětlí význam žížaly v přírodě.	- kroužkovci		
16	- Dokáže popsat vnější i vnitřní stavbu těla členovců, - Rozlišuje jednotlivé třídy členovců podle charakteristických znaků, - Uvede nejznámější zástupce jednotlivých tříd, - Dokáže popsat tělo včely medonosné jako modelový příklad hmyzu, - Rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou, - Orientuje se v nejznámějších řádech hmyzu a pozná vybrané zástupce, - Zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu.	- Členovci: ▪ pavoukovci ▪ korýši ▪ hmyz	**EV** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* (zemědělství a životní prostředí)	
17	- Pochopí význam ostnokožců z vývojového hlediska.	- ostnokožci		

Vyučovací předmět: Přírodopis
Ročník: 7.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Vysvětlí význam a zásady třídění organismů, - Zná jednotlivé taxonomické jednotky. - Zná základní taxonomii rostlin, - Dokáže rozlišit nižší a vyšší rostlinu,	**Třídění organismů** Systém rostlin		zopakovat třídění bezobratlích ze 6. roč.
2	- Vysvětlí pojmy: strunatci a obratlovci, - Porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů, - Dokáže rozdělit zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování, - Vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí, - Pozná vybrané zástupce ryb, - Rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby, - Rozumí postavení ryb v potravním řetězci, význam ryb v potravě člověka,	Strunatci: - Podkmen: Obratlovci ▪ Třídy: · Kruhoústí · Paryby · Ryby · Obojživelníci · Plazi · Ptáci	**EV** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* (doprava a životní prostředí) *Vztah člověka k prostředí* (nerovnoměrnost života na Zemi)	
3	- Pozná vybrané zástupce obojživelníků, - Vysvětlí přizpůsobení obojživelníků vodnímu prostředí,			
4	- Pozná vybrané zástupce plazů, - Zná význam plazů v potravním řetězci,			
5	- Chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáků, jejich přizpůsobení k letu, - Pozná vybrané zástupce a dokáže je podle znaků rozdělit do nejznámějších řádů (pěvci, dravci, hrabaví,atd.), - Popíše stavbu ptačího vejce, - Zná zástupce tažných a přezimujících ptáků.			
6	- Vysvětlí vývoj rostlin,	Systém rostlin: - Vývoj rostlin, přechod rostlin na souš		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
7	- Zná příklady výtrusných rostlin, - Vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kapraďorosty, - Vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě.	- Rostliny výtrusné ▪ Mechorosty ▪ Kapraďorosty - plavuně, přesličky, kapradiny		
8	- Vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami, - Vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (kořen, stonek, list, květ, plod), - Popíše stavbu jednotlivých částí rostlinného těla, - Vysvětlí rozdíl mezi růstem a vývinem, - Zná pojmy: rostlina jednoletá, dvouletá a vytrvalá, - Dokáže vysvětlit podstatu fotosyntézy a chápe její význam, - Vysvětlí dýchání rostlin, - Chápe rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním.	Semenné rostliny: - Stavba rostlinného těla ▪ Vegetativní orgány: Kořen, Stonek, list ▪ Rozmnožovací orgán: Květ - Funkce rostlinného těla ▪ Růst a vývin ▪ Fotosyntéza ▪ Dýchání ▪ Rozmnožování	**EV** *Základní podmínky života* (způsoby ochrany jednotlivých druhů)	
9	- Podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin, - Vysvětlí pojem nahosemenná rostlina, - Zná význam lesa a způsoby jeho ochrany.	Nahosemenné rostliny: - Ekosystém les	**EV** *Ekosystémy* (les) *Vztah člověka k prostředí* (přírodní zdroje)	
10	- Pochopí význam charakteristických znaků pro určování rostlin, - Vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady, - Rozlišuje rostliny jednoděložné a dvouděložné, - Rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin, - Zná významné zástupce jednotlivých čeledí a dokáže je roztřídit, - Vysvětlí význam lučních porostů, - Zná příklady a využití kulturních plodin	Krytosemenné rostliny: - Ekosystém louka	**EV** *Ekosystémy* (pole a jejich okolí)	
11	- Pracuje s atlasy a zjednodušenými klíči rostlin.			

Vyučovací předmět: Přírodopis
Ročník: 8.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku, - Podle charakteristických znaků rozlišuje základní řády savců a správně roztřídí vybrané zástupce, - Vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života (např. kytovci, netopýři, krtek, apod.), - Pozná vybrané zástupce, - Zná význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému.	**Savci**	**EV** *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* (ochrana přírody a kulturních památek) *Vztah člověka k prostředí* (způsoby jednání a vlivy na prostředí) *Ekosystémy* (moře, druhová odlišnost)	
1	- Žák umí zařadit člověka do systému živočišné říše, charakterizovat biologické znaky lidského a živočišného organismu, - Zná lidské rasy a jejich charakteristické znaky.	**Biologie člověka:**	**MK** *Kulturní diference* (respektování zvláštnosti různých etnik) *Lidské vztahy* (předsudky a vžité stereotypy)	
2	- Žák umí vysvětlit pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus, - Zná stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla.	- Buňky, tkáně, orgány		
3	- Zná význam soustav tvořící oporu a tvar těla a umožňující pohyb, - Dovede pojmenovat základní kosti a svaly, - Zná příčiny nemocí opěrné soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci.	- Soustava opěrná a svalová		
4	- Dovede vysvětlit, jak tělo získává energii, - Umí pojmenovat a popsat části trav. soustavy a zná jejich funkci, - Zná příčiny nemocí trav. soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci,objasní význam zdravého způsobu života.	- Trávicí soustava		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
5	- Umí pojmenovat a popsat části dých. soust., - Vysvětlí činnost dýchací soustavy v práci a při zátěži, - Zná příčiny nemocí dých. s., prevence, zásady první pomoci.	- Dýchací soustava	**EV** *Vztah člověka k prostředí* (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)	
6	- Zná složení krve a funkci jednotlivých částí krve, - Zná stavu srdce a druhy cév, - Umí vysvětlit činnost srdce a celé oběhové soustavy, - Zná příčiny nemocí oběh. s. a krve, jejich prevenci a zásady první pomoci.	- Tělní tekutiny a oběhová soustava - Epidemie		
7	- Zná stavbu a funkci vylučovací soustavy, - Zná příčiny onemocnění vyluč. s., jejich prevence a zásady první pomoci.	- Soustava vylučovací	**EV** *Základní podmínky života* (pitná voda ve světě a u nás)	
8	- Zná význam a stavbu kůže, - Zná příčiny onemocnění soustavy kožní, jejich prevence a zásady první pomoci.	- Soustava kožní		
9	- Zná stavbu nervové soustavy, - Umí popsat činnost nervové soustavy, - Umí popsat části mozku a jejich význam, - Zná příčiny nemocí nerv. s., jejich prevence a zásady první pomoci.	- Nervová soustava		
9	- Zná stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí, - Zná příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci.	- Smyslové orgány		
10	- Zná nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení lidského organismu.	- Žlázy s vnitřní sekrecí		
10	- Umí popsat stavu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy, - Vysvětlí způsob oplození, - Zná nebezpečí přenosu pohlavních chorob.	- Rozmnožování - Pohlavní soustava		
11	- Popíše jednotlivé etapy života.	- Vývoj jedince		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
12	- Zná vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka, - Zná návykové látky a jejich nebezpečí.	- Člověk a zdraví	**OSV** *Osobnostní rozvoj* sebepoznání a sebepojetí (já jako zdroj informací o sobě) **EV** *Vztah člověka k prostředí* (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)	
13	- Vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu.	- Genetika		

Vyučovací předmět: Přírodopis
Ročník: 9.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Vysvětlí teorii vzniku Země, - Objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života.	**Země, vznik, stavba**		
2	- Orientuje se ve stupnici tvrdosti, - Podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty, - Zná význam některých důležitých nerostů (rudy).	**Mineralogie - nerosty**		
3	- Rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku, - Vysvětlí horninový cyklus, - Zná význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec, břidlice).	**Petrologie:** - horniny		
4	- Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, - Uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geol. dějů, - Popíše druhy zvětrávání, - Dokáže popsat vlivy erozí ve svém okolí (skalní města).	**Geologické děje vnitřní a vnější**		
5	- Vysvětlí vznik a vývoj litosféry, - Charakterizuje zemětřesení, sopečnou činnost a vrásnění, - Popíše oběh vody, - Zná význam vody a vodní zdroje, čištění vody, - Popíše složení atmosféry, - Popíše mimořadné události způsobené výkyvy počasí a ostatními přírodními jevy, možné dopady a ochranu před nimi, - Orientuje se v problematice znečišťování ovzduší, - Vysvětlí globální problémy: skleníkový efekt, teplotní inverzi, ozonovou díru, - Porovná význam půdních činitelů pro vznik půdy, - Rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy.	**Zemské sféry:** - Litosféra - Hydrosféra - Atmosféra - Podnebí a počasí - Mimořádné přírodní události a ochrana před nimi - Pedologie	**EV** *Vztah člověka k prostředí* (příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace) *Základní podmínky života* (klimatické změny) **VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
6	- Popíše teorii o vzniku a vývoji života na Zemi. - Rozlišuje jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů. - Umí vysvětlit vývoj člověka, - Orientuje se v jednotlivých vývojových stupních fylogeneze člověka	**Vznik a vývoj života na Zemi** **Éry vývoje Země** **Vývoj člověka**		
7	- Sleduje aktuální stav životního prostředí, - Chápe principy trvale udržitelného rozvoje, - Rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, - Orientuje se v globálních problémech biosféry, - Dokáže charakterizovat ekosystémy: tropický les, step, poušť a polopoušť, moře a oceány, tundra, tajga, lesy mírného pásu.	**Ekologie** **Člověk a životní prostředí**	**EV** *Vztah člověka k prostředí* (principy udržitelného rozvoje) *Ekosystémy* (změny okolní krajiny vlivem člověka) *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* (odpady a příroda)	
8	- Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti, - Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů, - Zná pojem gen, křížení, genové inženýrství.	**Dědičnost**	**EV** *Vztah člověka k prostředí* (náš životní styl)	

ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku. V 6., 7., 9. ročníku dvě hodiny týdně, v 8. ročníku jednu hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických jevů, pojmů a používání poznávacích metod,
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací,
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí,
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka,
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování,
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě, také s ohledem na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem,
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu),
- zeměpisné vycházky s pozorováním.

Předmětem prolínají průřezová témata:

VDO občanská společnost a stát;
formy participace občanů v politickém životě;
principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování,

VMEGS Evropa a svět nás zajímá;
objevujeme Evropu a svět,
jsme Evropané

MK etnický původ,

EV ekosystémy,
základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí,
vztah člověka k prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti,
- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry,
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení.

Učitel vede žáky k:

- vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací,

- používání odborné terminologie,
- nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi,
- využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů.

Kompetence komunikativní:

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu,
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují.

Učitel vede žáky k:

- komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace,
- naslouchání a respektování názorů druhých,
- interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě.

Kompetence k řešení problémů:

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení,
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí.

Učitel vede žáky k:

- vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů,
- argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků,
- odpovědím na otevřené otázky,
- práci s chybou.

Kompetence sociální a personální:

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy**,** pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání.

Učitel vede žáky k:

- využívání skupinového vyučování,
- utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání,
- ochotě pomoci a o pomoc požádat,
- spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků,
- dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů,
- občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku.

Kompetence občanské:

- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu,
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace,
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje.

Učitel vede žáky k:

- dodržování pravidel slušného chování,
- pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje,

- tomu, aby brali ohled na druhé,
- vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí.

Kompetence pracovní:

- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu,
- žáci jsou vedeni k efektivní práci.

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu,
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací.

Vyučovací předmět: Zeměpis
Ročník: 6.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy, Měsíc, jednotlivé fáze Měsíce, - Rozumí pojmům: planeta, hvězda, planetky, měsíce, meteorická tělesa, komety, Galaxie, cizí galaxie.	- postavení Země ve vesmíru		
2	- Používá v praktických příkladech znalosti o kulatosti planety Země, - Orientuje se v přírodě podle Slunce, - hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi, - Vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období, - Vysvětlí podstatu polárního dne a noci, - Rozumí pojmům: jarní a podzimní rovnodennost, zimní a letní slunovrat.	- tvar a pohyby planety Země		– Pro žáka v 6. ročníku je velmi těžké pochopit pohyby Země, a proto by měl být důraz kladen na názorné pomůcky.
3	- Používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů a kontinentů.	- Glóbus - měřítko glóbu		
4	- Používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat, přepočítávat vzdálenosti podle různých měřítek, - Seznámí se se znázorněním výškopisu a polohopisu na mapách, - Prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót, nadmořské výšky, hloubnic, - Vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících.	- různé druhy plánů a map, jejich měřítko - obsah a grafika map, barvy, výškopis, polohopis a vysvětlivky (mapový klíč) - orientace plánu a mapy vzhledem ke světovým stranám - přepočet vzdáleností - práce s atlasem		– Lze zařadit zeměpisnou vycházku, kde žák určuje světové strany podle busoly, kompasu i jinými způsoby, pohybuje se v terénu podle azimutu, vytváří jednoduché náčrtky a plánky okolní krajiny – K měření vzdáleností využívat i mapy, které žáci potřebují v životě - turistické mapy, plán Ostravy

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
5	- Používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na glóbu i mapě absolutní (matematickou) geografickou polohu jednotlivých lokalit na Zemi, - Vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí účel časových pásem a úlohu hlavního a 180. poledníku pro určování času na Zemi, - Rozumí pojmům:poledník, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, nadhlavník, obratníky, polární kruh, datová mez, místní čas.	- poledníky - rovnoběžky - zeměpisné souřadnice - zeměpisná síť - určování absolutní (matematické) geografické polohy - určování časových pásem		
6	- Vysvětlí pojem krajinná sféra, - Orientuje se v objektech, jevech a procesech v jednotlivých složkách přírodní sféry, - Rozpoznává souvislost a vzájemnou podmíněnost mezi jednotlivými přírodními složkami krajinné sféry, - Objasní stavbu zemského tělesa, dna oceánů, - Posuzuje zemský povrch - reliéf jako výsledek složitého působení endogenních a exogenních činitelů a lidských činností, - S porozuměním pracuje s pojmy: počasí, podnebí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře, - Vymezí a vyhledá na mapách různé podnebné pásy a porovnává je. - Uplatňuje v modelových situacích i praxi zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech, zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině	- krajinná sféra Země a její složky - pevninské a oceánské tvary zemského povrchu - význam jednotlivých přírodních složek na Zemi Živelné pohromy, ochrana člověka při ohrožení zdraví a života.		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
7	- Seznámí se s rozložením vody na Zemi, - Porozumí a vyhledá na mapách pojmy: oceán, moře, pohyby mořské vody, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, bezodtokové oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže. - Určí geografickou polohu jednotlivých oceánů a světadílů, - Porovná rozlohu jednotlivých oceánů a světadílů, - Charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů, - Seznamuje se s ekologickou problematikou moří a oceánů.	- Světový oceán	**VMEGS** ***Evropa a svět nás zajímá*** (místa, události, artefakty ve vztahu k Evropě)	
8	- Popíše složení půdy, půdní typy a druhy a jejich hospodářské využití, rozumí pojmům mateční hornina, humus, eroze půdy, - Vysvětlí význam, využití a ochranu půdy, příčiny úbytku půdy na světě, - Objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce, - Vymezí geografická šířková pásma na Zemi, - Seznámí se s vlivy člověka na přírodní prostředí.	- význam jednotlivých přírodních složek na Zemi		
9	- Rozlišuje a posuzuje předpoklady a lokalizační faktory sídel a hospodářských aktivit na konkrétních regionálních příkladech, - Orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele, - Popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejvýznamnějších aglomerací,	- společenské a hospodářské vlivy na krajinu a na životní prostředí		–

Vyučovací předmět: Zeměpis
Ročník: 7.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí, - Provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, - Vyhledá a provede stručnou charakteristiku nejvýznamnějších států jednotlivých oblastí. - Provede regionalizaci v jednotlivých světadílech - Vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města - Vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech - Vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech - Dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí - Určí geografickou polohu a vyhledá na mapách polární oblasti. - Uvede význam Arktidy a Antarktidy. - Seznámí se s globálními problémy, které těmto oblastem hrozí.	Zeměpis světadílů **Afrika,Austrálie a Oceánie**- poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo a hospodářství **Zeměpis světadílů:** **Amerika** - fyzickogeografická sféra - socioekonomická sféra, regionalizace, charakteristika států - **Asie** - fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika - regionalizace, státy	**VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (příběhy, záitky a zkušenosti z cest po Evropě a světě) **VMEGS** *Evropa a svět nás zajímána* (naši sousedé v Evropě) *objevujeme Evropu a svě* (evropské krajiny. den Evropy) *jsme Evropané* (život evropanů a styl života)	- žáci sami shromažďují obrazovou dokumentaci k jednotlivých světadílům -

Vyučovací předmět: Zeměpis
Ročník: 8.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Pracuje aktivně s tématickými mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu, sídlech a hospodářských činnostech v celosvětovém měřítku, - Rozlišuje a posuzuje předpoklady a lokalizační faktory sídel a hospodářských aktivit na konkrétních regionálních příkladech, - Určí a vyhledá hlavní oblasti světového hospodářství, - Porovnává a lokalizuje na mapách hlavní (jádrové) a vedlejší (periferní) oblasti světového hospodářství, - Vymezí kritéria hodnocení vyspělosti státu, - Uvede, vyhledá a charakterizuje příklady států podle stupně rozvoje.	- společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa	**VDO** *občan, občanská společnost a stát* (demokratické principy společnosti a školy) *formy participace občanů v politickém životě* (základní jednotky samosprávy) *principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování* (demokracie x diktatura x anarchie) **MK** *etnický původ* (odlišnost lidí a jejich rovnost) **VMEGS** *Evropa a svět nás zajím* (naši sousedé v Evropě)) *objevujeme Evropu a svět* (životní styl a vzdělávání mladých Evropanů)) *jsme Evropané* (mezinárodní organizace a řešení problémů)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
2	- Orientuje se na politické mapě světa, - Vyhledá na politické mapě světa nově vzniklé státy, - Rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva, hlediska svrchovanosti, státního zřízení a formy vlády, správního členění, - Uvádí příklady přežívajících totalitních režimů, základní znaky mezi totalitním a demokratickým vládnoucím systémem, - Lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě, - Uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení. - Seznámí se s mezinárodními organizacemi	- státy světa, - hlavní mezinárodní politické, bezpečnostní a hospodářské organizace a seskupení	**VMEGS** *Evropa a svět nás zajím* (život dětí v jiných zemích) *objevujeme Evropu a svět* (státní a evropské symboly) *jsme Evropané* (čtyři svobody a jejich dopad na jedince a společnost) **MK** *etnický původ* (národnostní menšiny) **VDO** *občan, občanská společnost a stát* (listiny práv a svobod) *formy participace občanů v politickém životě* (společenskoé organizace a hnutí) *principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování* (demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů osobního života a společnosti)	
3	- Vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá řešení. -	- globální problémy současného světa	**EV** *Ekosystémy* (přírodní krajiny x kulturní krajiny) *základní podmínky života* (půda zdroj výživy) *lidské aktivity a problémy životního prostřed* (ekologické zemědělství) *vztah člověka k prostředí* (prostředí a zdraví)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
4	- Rozlišuje vzhled, funkci a znaky přírodních a kulturních krajin, uvede konkrétní příklady, - Posuzuje působení přírodních krajinotvorných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností na krajinu a na životní prostředí, - Zhodnotí jak společenské a hospodářské vlivy lidské společnosti působí dlouhodobě v prostoru a v čase na krajinu a životní prostředí, uvede kladné a záporné příklady, - Zhodnotí dodržování zásad ochrany přírody a životního prostředí na lokální i globální úrovni, - Provede prostorové rozmístění hlavních ekosystémů, - Porozumí pojmům ekologie, trvale udržitelný rozvoj.	- krajina – prostředí, typy krajin - společenské a hospodářské vlivy na krajinu a na životní prostředí	**EV** *ekosystémy* (voda, vodní zdroje, moře, krajinná ekologie) *základní podmínky života* (význam vody pro lidské aktivity) *lidské aktivity a problémy životního prostředí* (ochrana přírody a kulturních památek) *vztah člověka k prostředí* (ekologický problém)	
5	- Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu, - Využívá aktivně mapy, atlasy, cestovní průvodce, pracuje s internetem a s dalšími materiály při vyhledávání informací.	- Praktická topografie a orientace v terénu		cvičení a pozorování v terénu v místní krajině – orientační body, pomůcky a přístroje, světové strany, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů, panoramatické náčrtky, schématické náčrtky pochodové osy ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelné pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí

Vyučovací předmět: Zeměpis
Ročník: 9.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí, - Vyhledá a provede stručnou charakteristiku nejvýznamnějších států jednotlivých oblastí. - Vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města - Vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech - Vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech - Dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí.	- **Evropa:** - fyzickogeografická a socioekonomická charakteristika - regionalizace, státy.	**VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (příběhy, zážitky a zkušenosti z cest po Evropě a světě) **VMEGS** *Evropa a svět nás zajímána* (naši sousedé v Evropě) *objevujeme Evropu a svě* (evropské krajiny. den Evropy) *jsme Evropané* (život evropanů a styl života)	- podrobněji se seznámí se státy střední Evropy
2	- Určí geografickou polohu České republiky, - Porovná rozlohu České republiky s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států, - Popíše s pomocí obecně zeměpisných tematických map vznik a vývoj reliéfu, určí a vyhledá horopisné celky, charakterizuje podnebí vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo, - Zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO.	- geografická poloha, rozloha, členitost povrchu a přírodní poměry České republiky		
3	- Vyhledá, popíše a zdůvodňuje na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v České republice, - Vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice, - Seznámí se s ukazateli o lidnatosti, rozmístění, pohybu a struktuře obyvatelstva České republiky.	- rozmístění obyvatelstva a sídelní poměry České republiky	**VMEGS** *jsme Evropané* (EU a její systém)	

4	- Rozlišuje předpoklady rozmístění hospodářských aktivit v České republice. - Hospodářství České republiky charakterizuje po jednotlivých oblastech: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod, - Zhodnotí postavení své obce v rámci hospodářství celé republiky.	- rozmístění hospodářských činností České republiky	**VMEGS** *jsme Evropané* (co Evropu spojuje a rozděluje)	
5	- Lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v České republice, - Charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti, kulturní zajímavosti jednotlivých regionů.	- regiony České republiky	**VMEGS** *jsme Evropané* (evropská integrace)	
6	- Zjistí historii, statistické údaje vztahující se k obci, - Popíše a posoudí regionální zvláštnosti, typické znaky přírody, osídlení, hospodářství a kultury místního regionu, - Pracuje aktivně s turistickou mapou místního regionu.	- místní region České republiky	**VMEGS** *jsme Evropané* (evropská civilizace)	

5.7. Vzdělávací oblast: Umění a kultura

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu - 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení:

- je realizována v 1. - 5. ročníku - 1 hod. týdně,
- hudební výchova se realizuje ve vzdělávacím oboru Umění a kultura,
- vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí.

vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu,

instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci,

hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty,

poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob.

organizace - žáci pracují ve třídě nebo v hudební učebně s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem s využitím dostupných vyučovacích pomůcek

Vyučovací předmět hudební výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

Ve vyučovacím předmětu se realizují tato průřezová témata:

OSV osobnostní, sociální a morální rozvoj
MdV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv medií ve společnosti,
MK kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita,
VMEGS objevujeme Evropu a svět.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

- žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase,
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky,
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence k řešení problémů:

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby,
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební,
- nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální,
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků,
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání.

Kompetence komunikativní:

- žák rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem,

- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie,
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků,
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky.

Kompetence sociální a personální:

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby,
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání,
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé.

Kompetence občanská:

- žák je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl,
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní:

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu,
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků,
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů,
- učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení.

Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 1.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3 4	- Dbá na správné dýchání a držení těla. - Provádí hlasová a dechová cvičení. - Zřetelně vyslovuje. - Zná význam not = hudební písmo. - Rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvní. - Rozlišuje krátké a dlouhé tóny. - Umí vytleskat rytmus podle vzoru.	**Vokální činnosti:** - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) - hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu)	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *Rozvoj schopnosti poznávání* (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)	
5	- Učí se používat dětské hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu. - Pozná a umí pojmenovat klavír, kytaru, flétnu, dřívka, triangl, hůlky, bubínek. - Pozná vybrané hudební nástroje (viz hudební nástroje) podle zvuku.	Instrumentální činnosti: - hra na Orffovy rytmické nástroje - rytmizace, hudební hry(ozvěna)		
6	- Provádí hudebně pohybovou činnost (držení těla, chůze, jednoduché taneční hry, pochod).	**Hudebně pohybové činnosti:** - taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt)		
7 8	- Pozná a naučí se vybrané vánoční koledy. - Seznámí se s varhanní hudbou. - Pozná hymnu ČR a rozumí smyslu textu.	Poslechové činnosti: - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj - hudební styly(hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …)		

Nabídka poslechových skladeb: Hymna ČR
ukolébavky, vánoční koledy a písně
Musorgskij – Obrázky z výstavy - Tanec kuřátek ve skořápkách

Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 2.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Rozlišuje rytmus pomalý a rychlý, melodii stoupavou a klesavou, zeslabování a zesilování. - Umí vytleskat rytmus podle říkadel a písní. - Umí zazpívat vybrané vánoční koledy.	**Vokální činnosti:** - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, - hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu)		
2	- Zná pojmy notová osnova, noty, houslový klíč. - Rozlišuje noty, pomlky, takty.	- základní pojmy z hudební nauky		
3	- Pozná a rozlišuje hudební nástroje podle zvuku – klavír, trubka, housle. - Umí užívat dětské hudební nástroje.	Instrumentální činnosti: - hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten) - rytmizace, hudební hry (otázka – odpověď)		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
4	- Umí se pohybovat podle daného rytmu, při tanci tleskat a do pochodu bubnovat.	**Hudebně pohybové činnosti:** - taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) - pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace)	**OSV** **Sociální rozvoj** *Komunikace* (řeč těla)	
5	- Seznámí se s vybranými skladbami klasiků	**Poslechové činnosti:** - hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj - hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …)	**MK** *Kulturní diference* (poznávání kulturního zakotvení) *etnický původ* (základní informace)	

Nabídka pro poslechové skladby: I. Hurník – Nedokončená pohádka, Kukačka
B. Smetana – Pochod komediantů
V. Trojan – Žabák
P. I. Čajkovskij – Skřivánek

Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 3

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2	- Umí vytleskat a taktovat dvoučtvrteční a tříčtvrteční takt, - Umí pojmenovat notovou osnovu, - Rozlišuje notu celou, půlovou, čtvrťovou, podle zápisu not pozná stoupavou a klesavou melodii, - Seznámí se s hymnou ČR, - Naučí se zpívat vybrané písně, - Dbá na správné dýchání.	Vokální činnosti: - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) - hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 a 3/4 taktu) - dvojhlas	**MK** *multikulturalita* (specifické rysy jazyků) **OSV** **Osobnostní rozvoj** *Rozvoj schopnosti poznávání* (cvičení dovedností zapamatování) **MK** *etnický původ* (odlišnost x rovnost lidí) **MK** *Kulturní diference* (člověk jako součást etnika)	
3	- Rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, - Umí doprovázet na rytmické nástroje.	Instrumentální činnosti: - hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten) - rytmizace, hudební hry (otázka – odpověď)		
4	- Rozliší rytmus valčíku a polky, - Umí polkové a valčíkové kroky (chůze dvoudobá, třídobá).	Hudebně pohybové činnosti: - taktování, pohybový doprovod znějící hudby (2/4 takt) - pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace)		
5	- Pozná B. Smetanu a A. Dvořáka – portréty, - Zná některá díla B. Smetany a A. Dvořáka, - Poslechem rozezná hudební nástroje, - Poslouchá vážnou hudbu, zábavnou, slavnostní.	Poslechové činnosti: - hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj - hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …)		

Nabídka pro poslechové skladby: W. A. Mozart – Figarova svatba
B. Smetana –Má vlast (Vltava)
A. Dvořák –Slovanské tance
J. S. Bach – Varhany e moll

Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 4.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3 4	- Učí se další písně, - Dbá na správné dýchání, - Zná pojmy repetice, houslový klíč, - Umí napsat houslový klíč, - Rozlišuje délky not, - Pozná dynamická znaménka p, mf, f a umí je v písní použít, - Zná stupnici C dur (názvy not).	**Vokální činnosti:** - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) - hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu) - (rozvíjení činností z 1. období) - hudební rytmus (realizace písní ve 3/4 a 4/4 taktu) - intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny) - grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu)	**MK** *kulturní diference* (respektování zvláštností různých etnik)	
5 6	- Rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, klávesové, drnkací, bicí, - Doprovodí písně na rytmických nástrojích, - Rytmizace říkadel.	Instrumentální činnosti: - hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten) - rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, hudební hry)	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *Kreativita* (cvičení pro rozvoj kreativity) **MK** *Etnický původ* (rovnocennost)	
7	- Umí pohybově vyjádřit hudbu, valčíkový krok.	**Hudebně pohybové činnosti:** - taktování, pohybový doprovod znějící hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet) - pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace)	**MK** *lidské vztahy* (tolerance, spolupráce)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
8 9	- Pamatuje si nejdůležitější údaje o B. Smetanovi, - Zná jména oper B. Smetany, - Zná názvy symfonických básní cyklu Má vlast, - Seznámí se s životem a dílem A. Dvořáka a L. Janáčka, - Poslouchá vybrané skladby, - Pozná písně ve dvoučtvrtečním a tříčtvrtečním taktu, - Pozná opakující se téma v poslouchané skladbě.	**Poslechové činnosti:** - kvality tónů - hudební výrazové prostředky - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj (rozvíjení činností z 1. období) - hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …)	**MdV** *kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* (rozlišování zábavních prvků) *fungování a vliv medií ve společnosti* (vliv medií n uspořádání dne)	

Nabídka poslechových skladeb: B. Smetana – Vltava, Vyšehrad, Tábor
B. Martinů - Otvírání studánek
L. Janáček – Sinfonietta
W. A. Mozart – Malá noční hudba, Kouzelná flétna
valčíky (J. Strauss aj,)

Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 5.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3	- Umí jednoduché dvojhlasé písně, - Naučí se vybrané písně J. Uhlíře a k. Šípa, - Dbá na správné dýchání, - Zná pojmy stupnice C dur, repetice, zesílení, zeslabení, - Pozná basový klíč, - Čte noty v rozsahu c1 – g2 v houslovém klíči.	Vokální činnosti: - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) - hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu) - hudební rytmus (realizace písní ve 3/4 a 4/4 taktu) - orientace v notovém záznamu	**MK** *kulturní diference* (jedinečnost člověka) *lidské vztahy* (spolupráce s jinými lidmi)	
4	- Pozná smyčcové nástroje – housle, violoncello, kontrabas, - Dechové nástroje – trubka, pozoun, lesní roh, - Seznámí se s hudebními nástroji v symfonickém orchestru.	Instrumentální činnosti: - hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten) - rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, hudební hry)	**MK** *etnický původ* (rovnocennost kultur)	
5	- Umí pohybově vyjádřit nálady, - Seznámí se s relaxací, - Seznámí se s krajovými lidovými tanci, - Umí taktovat čtyřčtvrteční takt.	Hudebně pohybové činnosti: - taktování, pohybový doprovod znějící hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet) - pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace) - orientace v prostoru (pamětné uchování tanečních pohybů)	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *Psychohygiena* (uvolnění, relaxace)	

6	- Zná původ státní hymny, - Poslouchá vybrané skladby, - Poslechem pozná vybrané smyčcové a dechové nástroje, - Pozná varhanní hudbu, - Pozná vánoční hudbu a vánoční koledy, - Pozná trampské písně.	Poslechové činnosti: - kvality tónů - hudební výrazové prostředky a hudební prvky - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj (rozvíjení činností z 1. období) - hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …) - hudební formy (malá a velká písňová) - interpretace hudby (slovní vyjádření)	**VMEGS** *objevujeme Evropu a svět* (naše vlast a Evropa) **MdV** *kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* (rozlišování zábavných prvků) *fungování a vliv medií ve společnosti* (vliv medií na uspořádání dne)	

Nabídka poslechových skladeb: L. Janáček –Lašské tance
B. Smetana – Libuše (vybrané árie), Prodaná nevěsta (vybrané árie), Má vlast
A. Dvořák – Slovanské tance, Novosvětská symfonie - Largo
W. A. Mozart – Don Giovanni (ukázka), Requiem, Únos ze Serailu
G. F. Händel
G. Gershwin – Američan v Paříži
J. J. Ryba – Česká mše vánoční (ukázka)

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu - 2. stupeň

Vzdělávání v oboru hudební výchova směřuje k:

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit,
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace,
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti,
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností,
- rozvoji žákovy celkové hudebnosti.

Časové vymezení předmětu:

- 6. - 9. ročník – 1 hodina týdně

Organizační vymezení předmětu:

Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:

Žáci:

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávají a třídí informace,
- používají obecně užívané hudební termíny,
- získané znalosti propojují do souvislostí.

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací,
- k používání odborné terminologie,
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi,
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů,
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu.

Kompetence k řešení problémů:

Žáci:

- na základě individuální hudební vyspělosti postihují z hudebního proudu znějící,
- skladby významné sémantické prvky, srovnávají je, slovně charakterizují,
- hledají spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem,
- samostatně a kriticky přemýšlejí,
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů,
- při zadání úkolu žáci rozpoznají problém a hledají nejvhodnější způsob řešení.

Učitel:

- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů,
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení.

Kompetence komunikativní:

Žáci:

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých.

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat,
- zajímá se o náměty a názory žáků.

Kompetence sociální a personální:

Žáci:

- efektivně spolupracují, respektují názory jiných,
- žáci se učí objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků,
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce.

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování,
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanské:

Žáci:

- respektují názor druhých,
- chrání a oceňují naše kulturní tradice,
- aktivně se zapojují do kulturního dění.

Učitel:

- vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění,
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé.

Kompetence pracovní:

Žáci:

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla,
- žáci si vytváří pozitivní vztah k hudebním činnostem.

Učitel:

- vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů.

Průřezová témata:

EV	vztah člověka k prostředí
VMEGS	objevujeme Evropu a svět
OSV	kreativita; sebepoznání a sebepojetí; komunikace; rozvoj schopností poznávání;
MdV	fungování a vliv médií ve společnosti
MK	multikulturalita, lidské vztahy

Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 6.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3	- Pohybem vyjadřuje pochodový, polkový a valčíkový rytmus, - Umí taktovat dvoučtvrťový a tříčtvrťový takt, - Dokáže pohybem vyjádřit obsah písně.	Hudebně pohybové činnosti: - pochod, polka, valčík, mazurka - hra na dirigenta a orchestr - dramatizace písní - vánoční koledy – dramatické ztvárnění	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopností poznávání* (cvičení smyslového vnímání) *kreativita* (rozvoj základních rysů kreativity) **Sociální rozvoj** *mezilidské vztahy* (respektování, podpora, pomoc) *komunikace* (řeč těla, řeč předmětu) **VMEGS** *objevujeme Evropu a svět* (naše vlast a Evropa) **MK** *multikulturalita* (prostředek vzájemného obohacování) **EV** *vztah člověka k prostředí* (naše obec)	
4 5 6	- Rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orfovy nástroje, - Má rytmické cítění a rytmickou paměť, - Dokáže vytvořit vlastní rytmické motivy, předehry, mezihry a dohry dle vlastních schopností.	Instrumentální činnosti: - reprodukce známých písní s důrazem na první a druhou dobu taktu - rytmické hádanky, rytmické ozvěny, rytmická hra na tělo - rytmické hud. formy – pochod, polka, valčík - analytická práce s písní, jednoduchá písňová forma		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
7 8 9 10	- Sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat, - Rozliší skladbu vokální a instrumentální, - Umí rozlišit lidovou a umělou píseň, operu a operetu, - Seznámí se s vybranými skladbami –Smetana, Dvořák, Janáček.	**Poslechové činnosti:** - poznávání hud nástrojů – rozdělení do skupin - píseň lidová, umělá - vokální a instrumentální skladba - opereta, opera - symfonie - koncert - B. Smetana - A. Dvořák		
11 12 13 14	- Dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zpívat v jednohlase, popř. v dvojhlase, - Umí slovně charakterizovat rozdíl mezi stupnicí a tóninou, - Umí vyhledat určené takty a rytmy, - Orientuje se v jednoduchém notovém zápise.	Vokální činnosti: - intonační cvičení --> vzestupná a sestupná řada tónů, intonace stupnic dur a moll - zpěv lidových písní, práce s notovým zápisem - říkadlo, píseň – rytmické vyjádření textu písně - vyhledávání rytmu v zápisu písně, rytmické hádanky		

Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 7.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2	- Při zpěvu využívá správné pěvecké návyky, - Podle individuálních dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně.	**Vokální činnosti:** - lidové a umělé písně – dynamika, melodie, rytmus - výběr písní různých období	**OSV** **Osobnostní rozvoj** rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování) **Sociální rozvoj** *mezilidské vztahy* (péče o dobré vztahy) *komunikace* (cvičení pozorování a naslouchání) **VMEGS** *objevujeme Evropu a svět* (Evropa a svět, mezinárodní setkávání) **MK** *lidské vztahy* (udržovat tolerantní vztahy) *multikulturalita* (naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin) **EV** *vztah člověka k prostředí* (náš životní styl)	
3 4 5 6	- Při poslechu využívá získané zkušenosti, - Spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností, - Rozpozná hudební nástroje , jejich výrazové možnosti, - Rozpozná rozdíly komorní a symfonické hudby.	**Poslechové činnosti:** - Výběr poslechových skladeb různých období - Baroko – Vivaldi, - Klasicismus - Mozart, Beethoven - Romantismus – Chopin, Schubert - Český romantismus – Smetana, Dvořák		
7 8	- Pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků, - Dokáže využít získaných znalostí a dovedností k vytvoření hudebně dramatického vystoupení.	**Instrumentální činnosti a pohybové činnosti:** - Prolínají do ostatních hudebních činností v průběhu celého šk. roku. - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění – choreografie - polka, valčík, mazurka,menuet - moderní tance - dramatizace v hud. projektu k příležitosti Vánoc		

Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 8.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3 4 5 6 7 8 9	**Vokální činnosti:** - hlasová a rytmická cvičení - intervaly - rytm. výcvik s oporou hud. nástroje - zpěv lidových i umělých písní - transpozice vzestupné a sestupné řady tónů (stupnic) - akord - divadla malých forem v písních - Semafor – Šlitr, Suchý - Osvobozené divadlo – J. Ježek ,W+V	**Vokální činnosti:** - hlasová a rytmická cvičení - intervaly - rytm. výcvik s oporou hud. nástroje - zpěv lidových i umělých písní - transpozice vzestupné a sestupné řady tónů (stupnic) - akord - divadla malých forem v písních - Semafor – Šlitr, Suchý - Osvobozené divadlo – J. Ježek, W+V	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopností poznávání* (cvičení dovedností zapamatování) **Sociální rozvoj** *mezilidské vztahy* (péče o dobré vztahy) *komunikace* (cvičení pozorování a naslouchání)	
10 11 12 13 14 15	- Seznámí se s charakteristickými prvky džezové hudby, - Postihuje rytmické, dynamické a výrazové změny v hudebním proudu, - Rozliší základní vlastnosti tónu, - Sluchem rozliší melodii vzestupnou a sestupnou, - Umí pojmenovat vybrané hudební formy, - Seznámí se s vybranými skladbami L. Janáčka a B. Martinů..	**Poslechové činnosti:** - poslech různých hud. žánrů, srovnávání, postihování charakteristických rozdílů - Baroko – Bach, Vivaldi - Romantismus – Chopin, Liszt, Chajkovskij, Schubert - A. Dvořák - symfonická tvorba - Z. Fibich – melodram Vodník, Poem - opera, oratorium - fuga - suita - Klasicismus – znaky - J. Haydn – kvarteto - W.A. Mozart – Kl. koncert - Romantismus – Chopin, Schubert ,Čajkovskij - Český romantismus – Smetana - Má vlast	**VMEGS** *objevujeme Evropu a svět* (Evropa a svět, mezinárodní setkávání) **MK** *lidské vztahy* (udržovat tolerantní vztahy) *multikulturalita* (naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin) **EV** *vztah člověka k prostředí* (náš životní styl)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
		- Česká mše vánoční – J. J. Ryba - Česká mše půlnoční – A. Michna z Otradovic - **Česká hudba 20. století** - L. Janáček, B. Martinů		
16	- Umí podle individuálních dispozic vytleskat obtížnější rytmus.	**Instrumentální činnosti:** - Hud. projekt k příležitosti vánočních oslav: ▪ pásmo reprodukované hudby, koled, ▪ vlastní instrumentální tvorby - Výběr skladeb s výrazně odlišným tempem a rytmem		
17	- Pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy.	Pohybové činnosti: - Prolínají do ostatních hudebních činností - v průběhu celého šk. roku. - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění – choreografie - dramatizace v hud. projektu k příležitosti Vánoc		

Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 9.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2	- Dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu, - Podle svých individuálních hudebních dispozic zpívá kultivovaně a pěvecky správně písně různých žánrů.	**Vokální činnosti:** - Opakování učiva z předchozích ročníků. - opakování lidových i umělých písní s důrazem na dynamiku, melodii, rytmus - Výběr písní období: - středověk: Hospodine pomiluj ny, Kdož jsú boží bojovníci - renesance, baroko, klasicismus, romantismus - Hudební žánry 20. století	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopností poznávání* (dovednosti pro učení a studium) **Sociální rozvoj** *komunikace* (dialog, vedení dialogu)	Výchovné koncerty
3 4	- Orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích, - Zná charakteristické znaky a umí nalézt souvislosti z jiných oborů umělecké činnosti.	**Poslechové činnosti:** - Egypt, Řecko, Řím - hudba období středověku: - duchovní hudba, gregoriánský chorál, mše, madrigal - baroko – hlavní znaky, formy, představitelé (opak.) - advent – Vánoce, význam lidových tradic, J. J. Ryba – Česká mše vánoční - klasicismus – znaky, formy, představitelé – symf. tvorba, komorní, vokální - český klasicismus ,česká hud. emigrace - romantismus,světoví skladatelé - hud. směry 20. století: oleatorika, seriální hudba, konkrétní, počítačová, čtvrttónová	**VMEGS** *objevujeme Evropu a svět* (životní styl a vzdělávání mladých Evropanů) **MK** *lidské vztahy* (tolerance, empatie) *multikulturalita* (naslouchání druhým) **EV** *vztah člověka k prostředí*	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
5 6 7 8	- Při poslechu využívá získaných znalostí a zkušeností, - Postihuje hudebně výrazové prostředky, - Spojuje poslech s pohybovou činností, - Rozpozná nástrojové skupiny,jejich výrazové možnosti.	**Instrumentální a pohybové činnosti:** - Prolínají do vokálních i poslechových činností během celého školního roku - hudební výrazové prostředky - hudební nástroje historické a současné	(aktuální eologický problém) **MdV** *fungování a vliv médií ve společnosti* (vliv medií na kulturu)	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku následovně:

1. ročník - 1 hodina týdně

2. ročník - 2 hodiny týdně

3. ročník - 2 hodiny týdně

4. ročník - 1 hodina týdně

5. ročník - 1 hodina týdně

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění,
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově,
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik,
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace,
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání.

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

Ve vyučovacím předmětu se realizují tato průřezová témata:

OSV	osobnostní, sociální a morální rozvoj
MdV	kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv medií ve společnosti
MK	kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ
VMEGS	Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané
EV	vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- žáci jsou vedení ke samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů,
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření,
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech,
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření.

Kompetence k řešení problémů:

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů,
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření,

- žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj,
- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě.

Kompetence komunikativní:

- žáci se zapojují do diskuse,
- respektují názory jiných,
- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření,
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti.

Kompetence sociální a personální:

- žáci umí tvořivě pracovat ve skupině,
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci,
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu.

Kompetence pracovní:

- žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky,
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla,
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi.

Kompetence občanské:

- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí,
- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům.

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 1. - 3.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami, - Umí míchat barvy, - Dovede používat různé druhy štětců dle potřeby, rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary), - Zvládne prostorovou techniku a rozfoukávání barev, - Rozliší teplé a studené barvy.	- malba - rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy - barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (originalita) **MdV** *kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* (zábavní prvky) **MK** *etnický původ* (odlišnost lidí) *kulturní diference* (jedinečnost člověka) **EV** *vztah člověka k prostředí* (naše obec)	Náročnost práce bude postupně od prvního ročníku úměrně zvyšována dle věku žáků.
2	- Zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), perem, měkkou tužkou, rudkou, uhlem.	- kresba -rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti		
3	- Modeluje z plastelíny, tvaruje papír.	- techniky plastického vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty		
4	- Zvládne koláž, frotáž, - Umí výtvarně zpracovat přírodní materiál - nalepování, dotváření, tisk, otisk apod..	- další výtvarné techniky, motivace založené na fantazii a smyslovém vnímání		
5	- Pozná známé ilustrace např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové apod..	- ilustrátoři dětské knihy		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
6	- Děti zvládnou použití výtvarných technik na základě vlastní životní zkušenosti - citového prožitku, vnímání okolního světa pomocí sluchových vjemů, hmatových,zrakových vjemů, které jsou prvotním krokem k vyjádření a realizaci jejich výtvarných představ, - Komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil.	- utvářet osobní postoj v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod., - vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby	**VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (rodinné příběhy) *objevujeme Evropu a svět* (naše vlast) *jsme Evropané* (EU)	

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 4. - 5.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Prohloubí si a zdokonalí techniky malby z 1. období, - Rozlévání barev a kombinaci různých technik, - Umí barevně vyjádřit své pocity a nálady pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy, - Komunikuje o obsahu svých děl.	- Malba – hra s barvou, emocionální malba, míchání barev - Ověřování komunikačních účinků - osobní postoj v komunikaci - proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (pružnost nápadů) **MdV** *kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* (kritický přístup) *fungování a vliv médií ve společnosti* (role médií **MK** *etnický původ* (vnímání světa) *kulturní diference* (cizinci ve škole) *lidské vztahy* (empatie) **EV** *vztah člověka k prostředí* (životní styl) **VMEGS** *objevujeme Evropu a svět* (státní a evropské symboly)	Náročnost práce bude postupně od čtvrtého ročníku zvyšována dle věku žáků.
2	- Prohloubí si a zdokonalí techniky kresby z 1. období, - Dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu, - Zvládne obtížnější práce s linií, - Užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků, - Zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností v návaznosti na komunikaci.	- Kresba – výrazové vlastnosti linie,kompozice v ploše, kresba různým materiálem – pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhel, např. kresba dle skutečnosti, kresba v přírodě		
3	- Rozeznává grafické techniky, zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti, - Hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání,které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků.	- Grafické techniky – tisk ze šablon, otisk, vosková technika		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
4	- Prohloubí si znalosti z 1. období, získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získané pohybem a hmatem, - Umí výtvarně zpracovat přírodní materiály - nalepování, dotváření apod..	- Techniky plastického vyjadřování – modelování z papíru, hlíny, drátů		
5	- Seznámení s technikami, možnosti materiálů a prostředků.	- Další techniky – koláž, frotáž, základy ikebany		
6	- Pozná ilustrace známých českých ilustrátorů - např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové, J. Trnky, J. Čapka, Z. Müllera, A. Borna, R. Pilaře a další, - Žák si vytvoří škálu obrazně vizuálních elementů k vyjádření osobitého přístupu k realitě, - Porovnává různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	- Ilustrátoři dětské knihy		

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové vymezení:

Vyučovací předmět výtvarné výchovy vychází z obsahu vzdělávacího oboru Výtvarná kultura RVP ZV a prohlubuje se pomocí předmětů – hudební výchovy, dějepisu, českého jazyka, zeměpisu, rodinné výchovy. /Viz tabulky pro jednotlivé ročníky/

Časové vymezení:

6. a 7. ročník - 2 hodiny týdně,

8. a 9. ročník - 1 hodina týdně.

Organizační vymezení:

Vzdělávací obsah předmětu Výtvarná výchova má komplexní charakter, ale pro věkové skupiny 6. a 7. tříd je zaměřen nejvíce na rozvoj fantazie, kreativity dítěte, v ročníku 8. a 9. se práce zaměřují na preciznost, přesnost a technickou stránku výtvarného díla, ale i zde nezapomínáme na prohloubení kreativity žáků. Výuka neprobíhá jen v učebnách, ale i v plenéru, na besedách a v galeriích. Je zaměřena nejen na praktickou část, ale i na část teoretickou, artefiletickou, prožitkovou.

Realizovaná průřezová témata:

OSV	rozvoj schopností poznávání, kreativita, kooperace a kompetice
VDO	formy participace občanů v politickém životě
VMEGS	Evropa a svět nás zajímá, jsme Evropané
MK	kulturní diference, multikulturalita
EV	vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí
MdV	stavba mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

V hodinách výtvarné výchovy jsou pro rozvíjení a utváření klíčových kompetencí využívány tyto následující postupy:

- učitel vybírá pro žáky zajímavá témata a úkoly, tím je motivuje k zapojení do předmětových soutěží, aktivizuje k osvojení nových poznatků v oboru,
- učitel vybírá úkoly, v nichž žáci otevřeně projevují své názory, hodnotí a tolerují názory a výkony druhých, vede ke komunikaci a spolupráci ve skupinách,
- učitel s žáky dokáže provést analýzu díla, zobecnit pravidla, formulovat závěry, dokáže se vcítit do pocitů žáka, povzbuzuje ho, ukazuje nové možné cesty,buduje u žáků pracovní návyky,
- učitel do výuky zapojuje mezipředmětové vztahy, využívá poznatků jiných oborů,
- učitel vede žáky k tomu, aby uplatnili ve svých pracích fantazii, kreativitu, důvtip, nápad, originalitu, ale i logické myšlení, samostatnost, vůli, cílevědomost.

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 6.

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností vlastního vnímání, představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě. - Variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	Kresba: - linie, síla stopy, tvar, objem, dynamika, rytmus, kompozice - rozvržení v obrazové ploše, jejich vztahy, podobnost, kontrast. - Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů - spirály, elipsy, řazení, rytmus, prolínání, množení, přímka, křivka, stínování. - Tužka, tuš, fixy,barevné pastely…	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, originality, schopnost vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality) *rozvoj schopnosti poznávání* (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů) **Sociální rozvoj** *kooperace a kompetice* (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; seberegulace v situaci nesouhlasu, dovednost odstoupit do vlastního nápadu, navazovat na druhé; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci , jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny)	Kresba dle skutečnosti, fantazie,hry…, ilustrace, figura, pocity vyjádřené linií. HV - rytmus, melodie, Práce podle hudby
2	- Rozpoznává barevnost a její škálu, umí volit barevné harmonické variace, přechody valérů. Užívá vizuální citové vyjádření - K zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem.Dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření.	Malba: - barvy základní, sekundární, terciální. - Ostwaldův kruh – b. studené, teplé.monochrom. - Souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů. - Artefiletické etudy – skupinové práce		Ruce, krajina, naše třída… pohádky a fantazie, postava HV – D – Z
3	- Chápe princip tisku – převráceného obrazu, přípravy pro cestu k originálu	Grafika: - seznámení s tiskem z plochy, z výšky - Matrice – tiskařský lis – originál – kopie		Monotyp, Papírořez
4	- Vytváří společné kompozice v prostoru – své představy dokáže převést do objemových rozměrů, - Umí umístit objekt do prostoru, chápe trojrozměrnost náhledu	Prostorové vytváření: - objekty z papíru, hlíny, textilu. - Socha, reliéf, busta, sousoší - pohledy - Práce s přírodními materiály – artefiletika		Zvířata, Pohádkové postavy, Člověk a práce, Člověk v přírodě

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
5	- Osvojení si principů rytmu, - Stylizace, harmonie a sepětí s přírodou, kontrastu. - Pochopení funkčnosti a estetiky zároveň u užitého umění	Lidová tvorba: - využití stylizace, dekoru, rytmu, koloru v tradici lidových svátků – návrhy modrotisku, lidová architektura v porovnání s prvky městské architektury. Užitá tvorba: - nádoby, nástroje, nábytek, textil	**MK** *kulturní diference* (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik *multikulturalita* (multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; vstřícný postoj k odlišnostem) **MdV** *fungování a vliv médií ve společnosti* (vliv médií na každodenní život; role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na kulturu) **VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu)	Domy jižních Čech a jiných krajů Návrhy textilií Kroje našich krajů
6	- K tvorbě užívá některých z metody současného výtvarného umění - fotografie, video, animace. - Seznamuje se s některými netradičními výtvarnými postupy.	Počítačová grafika: - práce ve Windows		Např.vynález století - fantastický stroj - technický výkres.
7	- Uvědomění si sdělitelnosti, aktivizace,ideje, použitelnosti písma v každodenním životě. - Žák zvládá principy psaní písma grotesku.	Písmo: - funkce písma, použití, využití v jiných tématech, velikost, rytmika, rozpal, kompozice. - Symetrie, asymetrie		Obraz z písmen Starověké civilizace Obal knihy Propojení s JČ, HV
8	- Seznámení se současnou kulturou, pochopení principu, že kultura je odrazem společnosti. - Pochopení i starých kultur v sounáležitosti dějin – porovnání.	Besedy a návštěvy galerií		Podle nabídky galerií

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 7.

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Žák vybírá a samostatně vytváří kompozice různých tvarů, struktur, linií i ploch, uplatňuje osobitý přístup k realitě. - Ovládá jednotlivé techniky kresby. Umí vytvořit nápady, studie. - Variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.	Kresba: - linie, síla stopy, dynamika, tvar, objem, rytmus, kompozice - rozvržení v obrazové ploše, vztahy linií, podobnost, kontrast. - Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů – kruhy, elipsy, spirály, řazení, rytmus, prolínání, množení, přímka, křivka, stínování. - Tužka, tuš, fixy, barevné pastely, rudka, uhel …	**OSV** **Sociální rozvoj** *kooperace a kompetice* (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci - seberegulace v situaci nesouhlasu, dovednost odstoupit do vlastního nápadu, navazovat na druhé; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci - jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny) **MK** *multikulturalita* (multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; vstřícný postoj k odlišnostem) **MdV** *fungování a vliv médií ve společnosti* (vliv médií na každodenní život, role médií	Kresba dle skutečnosti - zátiší Fantazie, hry… ilustrace, Figura v pohybu Pocity vyjádřené linií. **Př – Z**
2	- Rozpoznává barevnost a její škálu, - Umí volit barevné harmonické variace, přechody valérů. - Užívá vizuální barevné citové vyjádření k zachycení svých zkušeností. - Dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření. - Ovládá základní principy kompozice symetrické a symetrické.	Malba: - barvy základní, sekundární, terciální. - Ostwaldův kruh – studené, teplé, monochrom. - Souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů – sluch, čich, hmat, chuť. - Artefiletické etudy – skupinové práce - Objemy základních geometrických těles a jejich stínování		Figura v pohybu Záznam krajiny Kleeovské variace Abstrakce Př – Z
3	- Chápe princip tisku – převráceného obrazu, přípravy pro cestu k originálu, - Chápe princip výroby tisku bankovek a tiskovin.	Grafika: - seznámení s tiskem z hloubky, z výšky - suchá jehla, papírořez nebo textilní otisk. - Matrice– tiskařský lis – originál – kopie - J. Kulhánek - bankovky		Dopisní známky Bankovky staré Číny D – Z

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
4	- Žák vytváří společné kompozice v prostoru - Své představy dokáže převést do objemových rozměrů, - Umí umístit objekt do prostoru, - Chápe trojrozměrnost náhledu. - Osvojuje si pojmy z architektury, - Chápe její funkčnost, estetické složky, včlenění budov do prostoru. - Vývoj staveb a jejich typické segmenty.	Prostorové vytváření: - objekty z kašírovaného papíru, hlíny,textilu, PET lahví. - Socha, reliéf, busta, sousoší, poutač. - Práce s přírodními materiály – artefiletika Architektura: - typy staveb v dějinách lidstva - Urbanistické celky - Prořezávaný, prolamovaný papír – tělesa	v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na kulturu) **VMEGS** *jsme Evropané* (kořeny a zdroje evropské civilizace, co Evropu spojuje a co ji rozděluje)	Zvířata Pohádkové postavy Poutače 7 divů světa Návrh sídliště, dětského hřiště. D - Z
5	- Osvojuje si principy rytmu, stylizace, dekoru, harmonie, kontrastu. - Chápe funkčnost a estetiku zároveň u užitého umění.	Lidová tvorba: - dekorativní vyjadřování, využití stylizace, rytmu, koloru v tradici lidových svátků - Užitá tvorba – oblečení, nástroje, hračky….		Dekory užitého umění – čtvercová, kruhová kompozice Návrhy textilií
6	- K tvorbě užívá některých metod současného výtvarného umění - fotografie, video, animace. - Seznamuje se s některými netradičními výtvarnými postupy.	- Počítačová grafika - práce ve Windows		Vesmírné lodě Záznam řeči mimozemšťanů, velryb a jiných zvířat
7	- Uvědomuje si sdělitelnost, aktivizaci, ideje, použitelnost písma v každodenním životě. - Žák zvládá principy psaní písma grotesku, psaného písma doplněného barvou, obrazem.	Písmo: - funkce písma, použití, využití v jiných tématech, velikost, rytmika, rozpal, kompozice. - Symetrie, asymetrie. - Koláže, roláže, muchláže, chiasmáže J.Koláře		Starověké civilizace Dopisy, plakáty J – D
8	- Seznamuje se se současnou kulturou, - Chápe princip, že kultura je odrazem společnosti, doby. - Chápe i vývoj starých kultur v sounáležitosti dějin. - Dítě se umí vcítit do obrazu, figury obrazu, nálady obsahu díla.	Besedy a návštěvy galerií: - Čeští ilustrátoři - Z. Burian, M. Hanák, Z. Miler, - Z. Smetana, R. Pilař, J. Šalamoun, H. Zmatlíková, - A. Born,		Dle nabízené nabídky ostravských galerií Dle vlastní četby, zkušenosti

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 8.

	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Žák chápe kresbu jako součást přípravné práce pro dílo, vytváří skicy. - Umí používat tužky jako nástroje s velkou škálou síly tahu, - Umí stínovat, vytvářet plochy, objemy těles, - Umí vytvořit dynamickou i statickou lineaturu. - Umí zvětšovat znak, sám vytvoří logo dle své myšlenky. - Umí propojit znak s písmem. - Ovládá realistickou kresbu, lineární perspektivu umí aplikovat.	Kresba: - práce s linií, stínování těles, zvětšování pomocí čtvercové soustavy, technická kresba, lineární perspektiva na 1 i 2 úběžníky, návrhy bytové architektury, - logo – značky, reklama. - Frotáže. - Dějové ilustrace. - Artefiletické etudy, - Tužka, tuš, sepie, uhel, fixy, dřívko…	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – pružnost nápadů, originality, schopnost vidět věci jinak, citlivost, schopnosti „dotahovat“ nápady do reality) **MdV** *stavba mediálních sdělení* (principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení) **VDO** *formy participace občanů v politickém životě* (společenské organizace a hnutí) **EV** *vztah člověka k prostředí* (naše obec – příroda a kultura obce a její ochrana) **MK** *multikulturalita* (multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, vstřícný postoj k odlišnostem)	Zátiší, portréty, M.Aleš - písně J.Mánes – práce
2	- Osvojuje si prvky malby, kompozice obrazu podle výtvarných děl českých mistrů 19.a 20. století. - Ovládá princip perspektivy teplých a studených barev, - Zvládá zpracovat velké monochromní plochy, - Umí se vcítit do barevného vyjádření autora, - Dovede vyjádřit reflexi na dílo. - Umí diskutovat s ostatními o svém, či uměleckém díle, dovede vyjádřit svůj názor.	Malba: - dělení barev, subjektivní barevná škála, zvládnutí větších ploch, monochromní vyjádření prostoru – krajiny - Seznámení s malíři 19. a 20. století, - Umělci Národního divadla - Poetika, realismus, surrealismus, kubismus… - Abstrakce…		F. Kupka K. Purkyně J. Čapek J. Zrzavý F. Muzika Krajina, figura

	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
3	- Dokáže vyjádřit zkratku myšlenky díla, její symboliku, umí porovnat různá výtv. vyjádření, - Ověřuje komunikační účinky obrazných vyjádření v sociálních vztazích, - Nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	Grafika: - tisk z výšky, z hloubky, - práce spojená s textem, - Propojení s fotografií, videem, animací… - Počítačová grafika		Leták, plakát, vstupenky, doplňkové reklamní prostředky…
4	- Vnímá prostorové využití objektů. - Chápe faktické pojetí děl. - Rozpozná znaky jednotlivých dějinných období výtvarné kultury.	Prostorové vytváření: - asambláže, keramika, papír, přírodniny…práce s netradičními materiály v prostoru, dějiny sochařství		M. B. Braun J. V. Myslbek J. Štursa O. Zoubek
5	- Žák ovládá principy kompozice v ploše na zarážku, na osu, diagonálu, středový bod… - Umí barevně sladit text s obsahem díla, - umí vybrat tvar, velikost, typ písma pro příslušné dílo	Písmo: - použití v ploše letáku, plakátu, netradičních poutačů. Grotesk lineární, plošný, písmo stínové, zrcadlově obrácené…		Ex libris Leták, plakát, poutač, Obal DVD, CD A. Mucha
6	- Rozumí pojmům exteriér, interiér, architekt, urbanista, úběžníky, horizontála,	Architektura: - urbanistické celky měst		J. Kotěra J. Hubáček
7	- Snaží se pochopit nové cesty a směry dnešní doby ve výtvarné kultuře.	Nové směry: - land art, happeningy,video		
8	- Žáci vnímají kulturní dědictví, které je jim předkládáno na výstavách. - Chápou umění jako součást všedního dne. - Umí se orientovat v čase výtvarných kultur. - Znají některá jména českých výtvarníků. - Ví, kam zajít do galerií.	Besedy o umění, návštěvy galerií		Ilustrátoři Autoři večerníčků

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 9.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Žák chápe kresbu jako součást přípravné práce pro dílo, vytváří skicy. - Umí používat tužky jako nástroje s velkou škálou síly tahu, - Umí stínovat, vytvářet plochy, objemy těles, - Umí vytvořit dynamickou i statickou lineaturu. - Umí zvětšovat znak, sám vytvoří logo dle své myšlenky. - Umí propojit znak s písmem. - Ovládá realistickou kresbu, lineární perspektivu umí aplikovat.	Kresba: - práce s linií, stínování portrétu, zvětšování pomocí čtvercové soustavy, technická kresba, lineární perspektiva, - logo – značky, reklama, návrhy na obaly zboží Dějové ilustrace. - Artefiletické etudy. - Tužka, tuš, sepie, uhel, fixy, dřívko…	**VDO** *formy participace občanů v politickém životě* (společenské organizace a hnutí) **MdV** *stavba mediálních sdělení* (principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení) **EV** *lidské aktivity a problémy životního prostředí* (ochrana přírody a kulturních památek, změny v krajině) **MK** *multikulturalita* (multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, vstřícný postoj k odlišnostem)	Zaměření na detaily a celek figury, krajiny, P. Picasso – Guernica D
2	- Osvojuje si prvky malby, kompozice obrazu podle výtvarných děl světových umělců. - Ovládá princip výstavby obrazu – zlatý řez. - Zvládá zpracování velké monochromní plochy, - Umí se vcítit do barevného vyjádření autora, - Dovede vyjádřit reflexi na dílo. - Umí diskutovat s ostatními o svém, či uměleckém díle, dovede vyjádřit svůj názor.	Malba: - dělení barev, subjektivní barevná škála, zvládnutí větších ploch, monochromní, fauvistické vyjádření portrétu i krajiny. - Seznámení se světovými malíři dějin umění. - Románský, gotický, renesanční, barokní, klasicistní sloh, realistický směr malby, secese, surrealismus, kubismus, abstrakce…		Zaměření na detaily a celek figury, krajiny. L. da Vinci … Rembrandt Van Gogh S. Dali
3	- Dokáže vyjádřit zkratku myšlenky díla, její symboliku, - Umí porovnat různá grafická vyjádření. - Ověřuje si komunikační účinky obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci ve své tvorbě. - Ovládá výtvarné prvky reklamy.	Grafika: - tisk z výšky, z hloubky, z plochy, - práce spojená s textem, - Propojení s fotografií, videem, animací… Počítačová grafika: - využití různých programů		Leták, plakát, Vstupenky, doplňkové reklamní prostředky… H. T. Lautrec A. Warhol

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
4	- Vnímá prostorové využití objektů. - Chápe vizuální i haptické pojetí děl. - Rozpozná znaky významných dějinných období světové sochařské kultury.	Prostorové vytváření: - asambláže, keramika, papír, přírodniny… - práce s netradičními materiály v prostoru, dějiny sochařství - besedy		Egypt, Řecko, Michelangelo, H. Moor, Roden P. Picasso… A. Giacometti
5	- Žák ovládá principy kompozice v ploše na zarážku, na osu, diagonálu, středový bod… - Umí barevně sladit text s obsahem díla, - Umí vybrat tvar, velikost, typ písma pro příslušné dílo.	Písmo: - použití v ploše letáku, plakátu, netradičních poutačů. Grotesk lineární, plošný, písmo stínové, zrcadlově obrácené…		Leták, plakát, poutač, Obal DVD, CD
6	- Rozumí pojmům exteriér, interiér, architekt, urbanista, úběžníky, horizontála, …	Architektura: - urbanistické celky měst. - Návrhy pro sídlištní zástavbu.		Paříž, Barcelona, Návštěva MINIUNI
7	- Snaží se pochopit nové cesty a směry dnešní doby ve výtvarné kultuře. - Zpracování nynějších problémů ve výtvarném pojetí – feminismus, terorismus. - Umí vyjádřit své hodnocení,dovede diskutovat o nových formách .	Nové směry: - land art, instalace, happeningy, performance, videoart, konceptuální umění		Akce v přírodě, na ulici… M. Knížák
8	- Žáci vnímají kulturní dědictví, které je jim předkládáno na výstavách. - Chápou umění jako součást všedního dne. - Umí se orientovat v čase výtvarných kultur. - Znají některá jména českých i světových výtvarníků, Ví, kam zajít do galerií.	Besedy o umění, návštěvy galerií		Světoví výtvarníci

5.8. Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot[1], o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu

[1] **Je vhodné usilovat o to, aby předkládané názory nebyly v příkrém rozporu s názory zákonných zástupců žáků.**

pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Školám se současně doporučuje vyrovnávat pohybový deficit žáků III. (příp. II.) zdravotní skupiny a jejich potřebu korektivních cvičení zařazováním povinného či volitelného předmětu, jehož obsah vychází z tematického okruhu Zdravotní tělesná výchova (jako adekvátní náhradu povinné tělesné výchovy nebo jako rozšíření pohybové nabídky). Tato nabídka vychází ze situace v moderní společnosti, která v mnohém život usnadňuje, ale paradoxně tím vyvolává už v dětském věku četná zdravotní oslabení, která je nutné napravovat a korigovat (z nedostatku intenzivního a vhodně zaměřeného pohybu, z dlouhodobého setrvávání ve statických polohách, z nadměrného příjmu potravy v nevhodné skladbě, z nekvalitního ovzduší, z četných stresových situací, nepříznivých sociálních vztahů atd.). Základní vzdělávání tak reaguje na poznatky lékařů, že zdravotních oslabení v celé populaci přibývá a zdravotně oslabené dítě potřebuje větší množství spontánních i cíleně zaměřených pohybových aktivit než dítě zdravé. Účast ve zdravotní tělesné výchově vede žáky k poznání charakteru jejich zdravotního oslabení i míry a rozsahu omezení některých činností. Současně předkládá konkrétní způsoby ovlivňování zdravotních oslabení (speciální cvičení, všestranně zaměřené pohybové činnosti, relaxační techniky, plavání atd.) a jejich zařazování do denního režimu žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnotu v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.

- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

- je realizována v 1. - 5. ročníku,
- v každém ročníku jsou 2 hodiny týdně.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech,
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, další pohybové činnosti,
- činnosti podporující pohybové učení - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech.

Organizace - žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění - relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Průřezová témata – v tomto předmětu jsou realizována:

OSV osobností, sociální a morální rozvoj
MK Lidské vztahy,
EV Vztah člověka k prostředí,

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků.

Kompetence k učení:

Žáci:

- jsou vedeni k osvojení si základního tělocvičného názvosloví,
- učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení,
- změří základní pohybové výkony a porovnají je s předchozími,
- orientují se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích.

Učitel:

- umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

Kompetence k řešení problémů:

Žáci:

- uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagují v situaci úrazu spolužáka,
- řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím.

Učitel:

- dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní:

Žáci:

- jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích,
- učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají,
- zorganizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty.

Učitel:

- vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých,
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci.

Kompetence sociální a personální:

Žáci:

- jsou vedeni k jednání v duchu fair – play
- dodržují pravidla, označí přestupky, respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině.

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat,
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanská:

Žáci:

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevují přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti,
- spojují svou pohybovou činnost se zdravím,
- zařazují si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení,
- jsou vedeni ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení,učí se být ohleduplní a taktní.

Učitel:

- žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní:

Žáci:

- jsou vedeni učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě,
- učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 1.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou. - Zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění. - Zná kompenzační a relaxační cviky.	- příprava ke sportovnímu výkonu - příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti		
2 3	- Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti. - Dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků. - Dbá na správné dýchání. - Zvládá vyjádřit melodii rytmem pohybu.	- cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - jednoduché tanečky, základy estetického pohybu		
4	- Zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní. - Zná pojmy z pravidel sportů a soutěží.	- tělocvičné pojmy - komunikace v TV		
5 6	- Dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě. - Zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti. - Jedná v duchu fair-play, - Zná a dodržuje základní pravidla her, - Používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv.	- bezpečnost při sportování		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
7 8 9	- Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích. - Je schopen soutěžit v družstvu. - Je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo. - Zvládne přihrávku jednoruč, obouruč. - Zná techniku hodu kriketovým míčkem. - Zná nízký start. - Zná princip štafetového běhu. - Nacvičí skok do dálky. - Účastní se atletických závodů.	základy sportovních her: - míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, - organizace při TV, - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her a soutěží, zásady jednání a chování základy atletiky: - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu	**OSV** **Sociální rozvoj** *Mezilidské vztahy* (chování podporující dobré vztahy)	
10	- Zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod., jednoduchá cvičení na žebřinách. - Nacvičuje skoky přes švihadlo. - Dokáže podbíhat dlouhé lano. - Provádí cvičení na lavičkách.	základy gymnastiky: - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, - průpravná cvičení a úpoly		
11	- Projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti. - Učí se respektovat zdravotní handicap. - Zná význam sportování pro zdraví.	vztah ke sportu: - zásady jednání a chování – fair-play		

Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 2.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou. - Zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění.	- příprava ke sportovnímu výkonu - příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *Psychohygiena* (uvolnění, relaxace)	
2	- Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti. - Dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků. - Dbá na správné dýchání. - Zná kompenzační a relaxační cviky. - Zvládá vyjádřit melodii rytmem pohybu.	- cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - jednoduché tanečky, základy estetického pohybu	**MK** *Lidské vztahy* (tolerance, empatie)	
3	- Zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní. - Zná pojmy z pravidel sportů a soutěží.	- tělocvičné pojmy - komunikace v TV		
4	- Dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě. - Zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti. - Používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv. - Jedná v duchu fair-play.	- bezpečnost při sportování		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
5	- Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, - Jedná v duchu fair-play. - Zvládne přihrávku jednoruč, obouruč. - Zná a dodržuje základní pravidla her. - Je schopen soutěžit v družstvu. - Je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe družstvo.	základy sportovních her: - míčové hry a pohybové hry, - pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, - organizace při TV, - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her a soutěží, - zásady jednání a chování		
6	- Zná techniku hodu kriketovým míčkem. - Zná nízký start. - Zná princip štafetového běhu. - Nacvičí skok do dálky. - Účastní se atletických závodů.	základy atletiky: - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu		
7	- Zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod. - Jednoduchá cvičení na žebřinách. - Umí skákat přes švihadlo. - Dokáže podbíhat dlouhé lano. - Provádí cvičení na lavičkách. - Provádí přetahy a přetlaky.	základy gymnastiky: - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, - průpravná cvičení a úpoly		
8	- Zvládne techniku jednoho plaveckého stylu. - Provádí skoky do vody.	základní plavecká výuka: - základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, - hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí		
9	- Projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti. - Učí se respektovat zdravotní handicap. - Zná význam sportování pro zdraví.	vztah ke sportu: - zásady jednání a chování – fair-play		

Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 3.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou, - Zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění.	- příprava ke sportovnímu výkonu - příprava organismu, - zdravotně zaměřené činnosti		
2	- Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti, - Dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, - Dbá na správné dýchání, - Zná kompenzační a relaxační cviky, - Uplatňuje zásady pohybové hygieny.	- cvičení během dne, - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - jednoduché tanečky, základy estetického pohybu		
3	- Zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, - Zná pojmy z pravidel sportů a soutěží, - Rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje.	- tělocvičné pojmy - komunikace v TV		
4	- Dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě, - Zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti, - Používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv, - Jedná v duchu fair-play.	- bezpečnost při sportování		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
5	- Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, - Umí přihrávky jednoruč a obouruč, driblink, - Rozlišují míč na basketbal a volejbal, - Učí se ovládat hru s basketbalovým míčem, - Nacvičuje střelbu na koš, - Nacvičuje přehazovanou, - Zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti, - Je schopen soutěžit v družstvu, - Umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji, - Je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe družstvo, - Pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje.	základy sportovních her: - míčové hry a pohybové hry, - pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, - organizace při TV, - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her a soutěží, - zásady jednání a chování	**OSV** **Sociální rozvoj** *kooperace a kompetice* (rozvoj dovedností pro spolupráci)	
6	- Zná techniku hodu kriketovým míčkem, - Zná princip štafetového běhu, - Uběhne 60 m, - Zná taktiku při běhu na delší vzdálenost, - Umí skákat do dálky, - Nacvičí správnou techniku skoku z místa, - Účastní se atletických závodů.	základy atletiky: - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu		
7	- Zvládne cvičení na žíněnce – napojované kotouly apod., - Naučí se správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze.	základy gymnastiky: - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, - průpravná cvičení a úpoly		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
8	- Projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti, - Respektuje zdravotní handicap, - Zná význam sportování pro zdraví, - Zvládne základní kroky některých lidových tanců, - Seznámí se s dětských aerobikem, - Seznámí se s kondičním cvičení s hudbou.	vztah ke sportu: - zásady jednání a chování – fair-play		
9	- Zvládne techniku 2 plaveckých stylů – prsa a kraul, - Osvojí si techniku dalšího plaveckého stylu, - Provádí skoky do vody.	základní plavecká výuka: - základní plavecké dovednosti, - 2 plavecké styly, - hygiena plavání a adaptace na vodní prostředí		

Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 4.

	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou, - Zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění.	**příprava ke sportovnímu výkonu:** - příprava organismu, - zdravotně zaměřené činnosti		
2 3 4	- Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, - Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením, - Zvládne základní kroky lidových tanců, seznámí se s dětským aerobikem a kondičním cvičením s hudbou, - Dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti, - Dbá na správné dýchání, - Zná kompenzační a relaxační cviky, - Uplatňuje zásady pohybové hygieny.	- cvičení během dne, - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – tanečky, základy estetického pohybu		
5	- Zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, - Zná pojmy z pravidel sportů a soutěží, - Rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje.	**tělocvičné pojmy:** - komunikace v TV		
6	- Dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě, - Adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka, - Zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti, - Používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv, - Jedná v duchu fair-play.	- bezpečnost při sportování	**EV** *vztah člověka k prostředí* (prostředí a zdraví)	

	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
7 8 9	- Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, vytváří varianty osvojených pohybových her, zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti, - Umí přihrávky jednoruč a obouruč, dribling, - Rozlišují míč na basketbal a volejbal, - Učí se ovládat hru s basketbalovým míčem, - Nacvičuje střelbu na koš, - Nacvičuje přehazovanou, - Zná pravidla přehazované, malé kopané a řídí se jimi, - Zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti, - Je schopen soutěžit v družstvu, - Umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji, - Je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe, družstvo, - Pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje.	**základy sportovních her:** - míčové hry a pohybové hry, - pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, - organizace při TV, - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her a soutěží, - zásady jednání a chování	**MK** *lidské vztahy* (podíl na spolupráci)	
10	- Zná techniku hodu kriketovým míčkem, - Zná princip štafetového běhu, - Uběhne 300 m, - Zná taktiku při běhu – k metě, sprintu, vytrvalostního běhu, - Umí skákat do dálky, - Nacvičí správnou techniku skoku z místa, Účastní se atletických závodů.	**základy atletiky:** - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu		
11	- Zvládne cvičení na žíněnce – napojované kotouly, stoj na hlavě apod., - Provádí přitahování do výše čela na hrazdě, - Umí správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku, výskok do kleku a dřepu, - Provádí cvičení na švédské bedně, - Zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí.	**základy gymnastiky:** - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, - průpravná cvičení a úpoly		

	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
12	- Projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti, respektuje zdravotní handicap, - Zná význam sportování pro zdraví, - Dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, - Dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky.	**vztah ke sportu:** - zásady jednání a chování – fair play	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *Sebepoznání, sebepojetí* (zdravé a vyrovnané sebepojetí)	
13	- Zvládne jízdu na kole na dopravním hřišti, zná jednoduchá pravidla silničního provozu,	**výchova cyklisty:** - dopravní hřiště		

Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 5.

	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou, - Zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění.	příprava ke sportovnímu výkonu: - příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *Sebepoznání a sebepojetí* (moje tělo)	
2 3 4 5	- Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, - Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením, - Zvládne základní kroky lidových tanců, seznámí se s dětským aerobikem a kondičním cvičením s hudbou, - Dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti, - Dbá na správné dýchání, - Zná kompenzační a relaxační cviky, - Uplatňuje zásady pohybové hygieny.	- cvičení během dne, - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – tanečky, základy estetického pohybu		
6	- Zná a užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, - Zná pojmy z pravidel sportů a soutěží, - Rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje.	tělocvičné pojmy: - komunikace v TV		

	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
7 8	- Dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě, - Adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka, - Zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti, - Používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv, - Jedná v duchu fair-play.	- bezpečnost při sportování		
9 10 11	- Respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví, - Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích,vytváří varianty osvojených pohybových her, zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy, zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti, - Umí přihrávky jednoruč a obouruč, dribling, - Rozlišují míč na basketbal a volejbal, - Učí se ovládat hru s basketbalovým míčem, - Nacvičuje střelbu na koš, - Nacvičuje přehazovanou, - Zná pravidla přehazované, malé kopané a řídí se jimi, - Zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti, - Je schopen soutěžit v družstvu, - Umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji, - Je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe družstvo, - Pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje.	**základy sportovních her:** - míčové hry a pohybové hry, - pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, - organizace při TV, - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových dovedností		

	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
12	- Zná techniku hodu kriketovým míčkem, - Zná princip štafetového běhu, - Uběhne 400 m a 800 m, - Zná taktiku při běhu – k metě, sprintu, vytrvalostního běhu, při běhu terénem s překážkami, - Umí skákat do dálky, - Nacvičí správnou techniku skoku z místa, - Účastní se atletických závodů.	**základy atletiky:** - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu	**EV** *vztah člověka k prostředí* (prostředí a zdraví)	
13	- Umí šplhat na tyči, - Zvládne cvičení na žíněnce – napojované kotouly, kotouly vpřed a vzad s různým zakončením, stoj na hlavě apod., - Provádí přitahování do výše čela na hrazdě, - Umí správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku, výskok do kleku a dřepu, - Provádí cvičení na švédské bedně, - Zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí – kruhy, žebřiny, lavičky apod., - Provádí kondiční cvičení s plnými míči.	**základy gymnastiky:** - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, - průpravná cvičení a úpoly činností – her a soutěží, - zásady jednání a chování		
14	- Projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti, - Respektuje zdravotní handicap, - Zná význam sportování pro zdraví, - Dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, - Dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon, porovnat ho s předchozími výsledky.	**vztah ke sportu:** - zásady jednání a chování – fair-play	**MK** *lidské vztahy* (integrace jedince)	

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně. Výuka je dělená – chlapci, dívky.

Plány jsou navrženy pro jednotlivé ročníky, obsahují učivo pro dívky i chlapce. Dovednosti, které jsou specifické pouze pro chlapce nebo dívky, jsou označeny v závorce (D, CH).

Vzdělávání je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole,
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu,
- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot,
- motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků,
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV kooperace a kompetice, seberegulace a sebeorganizace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti,
EV vztah člověka k prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žáci:

- poznávají smysl a cíl svých aktivit,
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost,
- užívají osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu,
- různým způsobem zpracují informace o pohybových aktivitách ve škole.

Učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok,
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu,
- dodává žákům sebedůvěru,
- sleduje pokrok všech žáků.

Kompetence k řešení problémů:

Žáci:

- vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů,
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů,
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit,
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí,
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí.

Učitel:

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení,
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů.

Kompetence komunikativní:

Žáci:

- komunikují na odpovídající úrovni,
- si osvojí kultivovaný ústní projev,
- účinně se zapojují do diskuse.

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování,
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá,
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat.

Kompetence sociální a personální:

Žáci:

- spolupracují ve skupině,
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu,
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají,
- si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj.

Učitel:

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch,
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat,
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá,
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy.

Kompetence občanské:

Žáci:

- respektují názory ostatních,
- si formují volní a charakterové rysy,
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace,
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit,
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví,
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák,..).

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé,

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování,
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní:

Žáci:

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce,
- spoluorganizují svůj pohybový režim,
- využívají znalostí a dovednosti v běžné praxi,
- ovládají základní postupy první pomoci.

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování,
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti.

Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 6.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli, - Zvládá techniku nové atletické disciplíny, - Získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy.	Význam pohybu pro zdraví, rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců. **Atletika:** - Běh vytrvalostní do 12 min. - Rychlý běh 60 m - Skok daleký - Hod kriketovým míčkem na dálku a na cíl (z místa)		dráha u školy, terén
2	- Komunikace v Tv – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, - Zvládá kotouly vpřed a vzad ve vazbách, cvičební prvky na hrazdě a kruzích, - Dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí, - Při cvičení uplatní svůj fyzický fond, - Používá správnou techniku.	**Gymnastika:** - Akrobacie - kotoul vpřed ve vazbách - Hrazda - výmyk, vzepření - Kruhy - houpání, seskok - Přeskok – koza – roznožka a skrčka na šíř - Šplh na tyči - Úpoly - přetlaky a přetahy		školní tělocvična sokolovna
3	- Uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech.	**Sportovní hry:** - ringo (s jedním kroužkem) - dívky - vybíjená - přehazovaná - stolní tenis - malá kopaná – chlapci	**OSV** **Sociální rozvoj** *kooperace a kompetice* (sebeovládání, sebekontrola, vůle)	tělocvična sokolovna

4 5	- Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	**Zdravotně orientovaná zdatnost:** - **rozvoj, kondiční programy, manipulace se zatížením** - kruhový trénink - Význam pohybu pro zdraví - Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách.		Tělocvična

Projekty: další (i netradiční) pohybové činnosti – bruslení, běh na lyžích, plavání

Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 7.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli, - Zvládá techniku atletické disciplíny i další náročnější techniky, - Získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy. - Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky: čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	**Atletika:** - Běh vytrvalostní do 12 min. - Rychlý běh 60 m - Skok daleký - Hod kriket. míčkem na cíl a na dálku - Štafetové hry		běžecká dráha u školy, terén
2	- Zvládá stoj na rukou s dopomocí, cvičební prvky na hrazdě i kruzích, - Dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí, - Při cvičení uplatní svůj fyzický fond, - Používá správnou techniku, - Užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka	**Gymnastika:** - Akrobacie - kotoul vpřed ve vazbách a sestavách - stoj na rukou s dopomocí - Hrazda - výmyk - přešvih P a L nohou - závěs v podkolení - Kruhy - houpání - otáčení v záhupu a předhupu p 180 st. - Přeskok – skrčka nadél přes kozu - Šplh na tyči - Úpoly - přetahy a přetlaky		školní tělocvična, sokolovna
3	- Uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, - Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, v soutěži, při rekreačních činnostech.	**Sportovní hry:** - přehazovaná - ringo - stolní tenis - košíková - kopaná a florbal - chlapci		Tělocvična, sokolovna

4	- Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti.	- Kondiční cvičení - kruhový trénink - cvičení ve hvězdici - úpoly		tělocvična
5	- Zvládá bezpečný pohyb na běžeckých lyžích a zvládá základní techniky sjezdového lyžování.	- LVK – lyžařský výcvikový kurz (sjezdové i běžecké lyžování). Týdenní pobyt na horách.		Velké Karlovice
6	- Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, - Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, - Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu.	- Význam pohybu pro zdraví - Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech- v nestandardním prostředí, první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného. - Turistika a pobyt v přírodě – přesun v terénu, uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, základy orientačního běhu, přežití v přírodě, nouzový přístřešek, zajištění vody, tepla, potravy pro přežití v přírodě.	**EV** *vztah člověka k prostředí* (prostředí a zdraví)	

Projekty, kurzy: LVK, další (i netradiční) pohybové činnosti – bruslení, běh na lyžích, plavání

Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 8.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli - Zvládá techniku nové atletické disciplíny - Získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy	**Atletika:** - Běh vytrvalostní do ~~10~~ 12 min. - Rychlý běh 60 m - Skok daleký - Hod granátem, vrh koulí		hřiště u školy, terén
2	- Zvládá přemet stranou, cvičební prvky na hrazdě a kruzích - Dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí - Při cvičení uplatní svůj fyzický fond. - Používá správnou techniku	**Gymnastika:** - Akrobacie - kotoul vpřed a vzad ve vazbách, stoj na hlavě, přemet stranou - Hrazda - výmyk, zákmihem seskok - Kruhy – svis vznesmo - Švédská bedna nadél – kotoul, koza – roznožka a skrčka - Šplh na tyči - Úpoly - přetlaky a přetahy		školní tělocvična sokolovna
3	- Uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech - Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - Dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků, rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	**Sportovní hry:** - Kopaná, florbal, volejbal, přehazovaná		tělocvična sokolovna

4	- Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. - Dokáže rozdělit své síly při dlouhodobější zátěži - Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu - Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností (zatěžovanými svaly) - Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	- Kondiční cvičení: - Kruhový trénink, překážková dráha - Význam pohybu pro zdraví - Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *Seberegulace a sebeorganizace* (regulace vlastního jednání a prožívání)	tělocvična
5	- Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - Předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	- Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech		

Projekty: další (i netradiční) pohybové činnosti – bruslení, běh na lyžích, plavání

Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 9.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli - Zvládá techniku nové atletické disciplíny - Získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy	**Atletika:** - Běh vytrvalostní do 12 min. - Běh 60 m - Skok daleký - Hod granátem,vrh koulí		hřiště u školy, terén
2	- Zvládá přemet stranou, cvičební prvky na hrazdě a kruzích - Dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí - Při cvičení uplatní svůj fyzický fond. - Posoudí provedení osvojené pohybové činnosti, označí zjevné pohybové nedostatky a jejich možné příčiny.	**Gymnastika:** - Akrobacie - přemet stranou - Hrazda - výmyk, ze svisu stojmo odrazem snožmo podmet - Kruhy – svis vznesmo - Švédská bedna nadél – kotoul, koza – roznožka a skrčka - Šplh na tyči - Úpoly - přetlaky a přetahy		školní tělocvična sokolovna
3	- Uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech - Dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků	**Sportovní hry:** - Kopaná, florbal, volejbal, ringo, přehazovaná		tělocvična sokolovna
4	- Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. - Dokáže rozložit své síly při dlouhodobější zátěži - Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně s konkrétním účelem - Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností (zatěžovanými svaly)	**Kondiční cvičení:** - Kruhový trénink, překážková dráha - Význam pohybu pro zdraví - Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových disbalancí	**OSV** **Morální rozvoj** *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti* (dovrdnosti pro řešení problémů a rozhodování)	tělocvična

5	- Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší - Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech		

Projekty: další (i netradiční) pohybové činnosti – bruslení, běh na lyžích, plavání

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět:

v 6., 7. a 8. ročníku 1 hodina týdně.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- zodpovědné chování podporující zdraví,
- upevňování návyků pozitivně ovlivňujících sociální, fyzické a psychické zdraví,
- rizika ohrožující zdraví a různé aktivní způsoby ochrany zdraví sociálního, psychického i fyzického,
- osvojování a uplatňování zásad zdravého životního stylu,
- zodpovědné chování při každodenních rizikových situacích a mimořádných událostech, ochranu zdraví a životů,
- předcházení úrazům,
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování,
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc,
- rozšiřování a prohlubování poznatků o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, morální rozvoj
MK kulturní diference, lidské vztahy,
MdV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žáci jsou vedeni k:

- efektivnímu učení,
- vyhledávají a třídí informace, využívá je v procesu učení,
- vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy,
- plánují, organizují a řídí vlastní učení.

Učitel:

- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků,
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů,
- zařazuje metody, při kterých docházejí k závěrům , řešením sami žáci,
- sleduje při hodině pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů:

Žáci:

- vnímají nejrůznější problémové situace – mimořádné situace, krizové situace a plánují způsob řešení problémů,
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů,
- kriticky myslí,

- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí.

Učitel:

- klade otevřené otázky,
- ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb,
- podněcuje žáky k argumentaci.

Kompetence komunikativní:

Žáci:

- komunikují na odpovídající úrovni,
- si osvojí kultivovaný ústní projev,
- účinně se zapojují do diskuze,
- uplatňují bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské, vztahy

Učitel:

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu,
- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů,
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky.

Kompetence sociální a personální:

Žáci:

- spolupracují ve skupině,
- se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu,
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají.

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat,
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé,
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování.

Kompetence občanské:

Žáci:

- respektují názory ostatních,
- si formují volní a charakterové rysy,
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace,
- chápou základní ekologické souvislosti, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí,
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví.

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé,
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky,
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky.

Kompetence pracovní:

Žáci:

- si zdokonalují grafický projev,
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce,
- mohou využít ICT pro hledání informací,
- využívají znalostí v běžné praxi,
- ovládají základní postupy první pomoci.

Učitel:

- umožňuje žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou,
- encyklopediemi,…
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti,
- vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích.

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví
Ročník: 6.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3 4 5 6 7 8 9	- Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě, - Vysvětlí role členů komunity. - Dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých, - V případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc. - Usiluje v rámci svých možností o aktivní podporu zdraví, - V rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky. - Dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek. - Projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech a také na silnici nebo železnici, - Předchází situacím ohrožujícím zdraví a osobní bezpečí.	**Život v rodině a mimo ni:** - postavení a role muže a ženy - komunikace - přátelství, komunikace, láska **Rozvoj osobnosti:** - osobnost dítěte - vyzrálost, duševní a tělesné zdraví - vlastní identita - hodnotové postoje, řešení problémů v mezilidských vztazích (pomáhající a prosociální chování) **Péče o zdraví:** - denní režim – vyváženost práce a odpočinku; pohyb, zdravý životní styl - volný čas - zdravá výživa, pitný režim - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví (ovzduší, osvětlení, hluk apod.) **Zneužívání návykových látek:** - kouření, alkoholismus - pozitivní životní cíle a hodnoty **Úrazy a první pomoc** **Osobní bezpečí:** - krizové situace - dětská krizová centra - Ochrana obyvatelstva za mimořádných událostí – varovné signály, evakuace, prevence vzniku mimořádných událostí atd.	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění) *sebepoznání a sebepojetí* (moje vztahy k druhým lidem) *seberegulace a sebeorganizace* (organizace vlastního času) *psychohygiena* (uvolnění – relaxace) *kreativita* (originalita) **Sociální rozvoj** *poznávání lidí* (poznávání se ve třídě) *mezilidské vztahy* (podpora, pomoc) *komunikace* (dialog) *kooperace a kompetice* (řešení konfliktů) **Morální rozvoj** *řešení problémů a rozhodovací dovednosti* (zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu) *hodnoty, postoje, praktická etika* (spolehlivost) **MK** *kulturní diference* (člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky) *lidské vztahy* (udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi) **MdV** *kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* (chápání podstaty mediálního sdělení)	

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví
Ročník: 7.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2	- Umí charakterizovat mimoř. situace, - Vyjmenuje složky integrovaného záchranného systému, - Zná zásady ochrany člověka za mimořádných situací - Zná zásady kolektivní ochrany obyvatelstva - Zná potenciální nebezpečí - Zná zásady chování po vyhlášení mimoř. situace, - Zná zásady chování po vyhlášení evakuace, - Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí a mimořádných událostí.	**Mimořádné situace:** - charakter mimořádné situace - tísňová volání - potenciální nebezpečí - varovný signál a chování po jeho vyhlášení - evakuace - improvizovaná ochrana - havárie s únikem nebezpečné látky	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (řešení problémů) *sebepoznání a sebepojetí* (jak se promítá mé já v mém chování) *seberegulace a sebeorganizace* (regulace vlastního jednání i prožívání) *psychohygiena* (dobrý vztah k sobě samému) *kreativita* (schopnost vidět věci jinak, citlivosti) **Sociální rozvoj** *poznávání lidí* (chyby při poznávání lidí) *mezilidské vztahy* (empatie a pohled na svět očima druhého) *komunikace* (řeč těla, řeč zvuků a slov) *kooperace a kompetice* (pozitivní myšlení)	
3	- Uvědomuje si práva i povinnosti členů rodiny, - Ovládá běžné asertivní techniky, - Ovládá teorii i praxi správného stolování, - Sestaví evidenci rodinného rozpočtu.	**Život v rodině a mimo ni:** - práva a postavení členů rodiny - komunikace v rodině - zařízení bytu - zásady stolování - ekonomika domácnosti - rodinný rozpočet		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
4	- Vysvětlí souvislosti mezi tělesným a duševním zdravím, - Vyjmenuje běžné infekční choroby, ví, jak jim předcházet, - Ovládá relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu a předcházení stresu.	**Péče o zdraví:** - zdraví tělesné a duševní - cesty přenosu nákaz a jejich prevence - nemoci respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, stykem se zvířaty - handicapovaní lidé a jejich integrace - základy první pomoci - prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění	**Morální rozvoj** *řešení problémů a rozhodovací dovednosti* (problémy v seberegulaci) *hodnoty, postoje, praktická etika* (spravedlnost, respektování) **MK** *lidské vztahy* (udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi)	
5	- Uplatňuje zásady zdravého stravovacího režimu, - Orientuje se ve specifických potřebách výživy v době dospívání, - Vysvětlí význam stravy pro zdraví.	**Zdravá výživa:** - pyramida zdravé výživy - alternativní výživové směry - poruchy výživy		
6	- Vyjmenuje legální i nelegální drogy, zná jejich účinky na lidský organismus, - Ovládá způsoby odmítání drog, - Ví, kde hledat pomoc pro sebe i druhé.	**Zneužívání návykových látek:** - rizikové chování (alkohol, kouření apod.) - drogy legální a nelegální - druhy drog a jejich účinek na lidský organismus - doping - drogy a legislativa		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
7 8	- Uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování v rizikových situacích, - Vyhledá odbornou pomoc sobě i druhým, - Rozlišuje mezi závažnými a méně závažnými poraněními, - Samostatně zvládá základní postupy 1. pomoci, včetně základů obvazové techniky, - Poskytne nezbytnou 1.pomoc i při vážnějších poraněních.	**Osobní bezpečí:** - nebezpečné situace – šikana - kriminalita mládeže - násilí mířené proti sobě samému a násilné chování - asertivní chování - nebezpečí komunikace prostřednictvím lektronických médií - bezpečnost při sportu - bezpečnost v silničním provozu - rizika silniční a železniční dopravy - zásady první pomoci – postup v případě dopravní nehody		
9 10	- Ovládá základní pojmy z oblasti sexuality , - Zná a respektuje základní pravidla hygieny, - Chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování a ~~U~~uvede argumenty pro odložení pohlavního života do doby plné zralosti, - Respektuje změny v období dospívání a vhodně na ně raguje - Vysvětlí početí a vývoj plodu, orientuje se v průběhu porodu.	**Sexuální výchova:** - dospívání – období změn - základní pojmy z oblasti sexu (promiskutita) - rozmnožování - zdraví reprodukční soustavy		

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví
Ročník: 8.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Zná práva dítěte, - Vyjmenuje formy náhradní rodinné péče, - Uvědomuje si úskalí partnerství a manželství.	**Rodina:** - úmluva o právech dítěte - rodina úplná a neúplná, náhradní rod. péče - konflikty v manželství	**OSV** **Sociální rozvoj** *mezilidské vztahy* (lidská práva jako regulativ vztahů)	
2	- Dovede posoudit způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za zdraví své i druhých, - Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví, - Uplatňuje zásady prevence chorob, - Ví, kde hledat odbornou pomoc.	**Člověk ve zdraví a nemoci:** - faktory ovlivňující vznik nemoci - péče o nemocné - alternativní medicína - psychická onemocnění; těžké životní situace		
3	- Sestaví jídelníček odpovídající zásadám zdravé výživy, - Rozumí pojmu „klamavá reklama“, uvede příklad, - Ovládá hygienické zásady při manipulaci s potravinami.	**Zdravá výživa:** - denní spotřeba potravin - zpracování a využití potravy v těle - reklama a hygiena potravin - zásady výběru a zpracování potravin		
4	- vyhodnotí možný manipulativní vliv vrstevníků, - uplatní komunikační obranu.	**Prevence zneužívání návykových látek:** - příčiny vzniku drogové závislosti - druhy závislostí		
5	- rozpozná agresivní chování, dokáže se přiměřeně bránit, ví, kde hledat odbornou pomoc, - popíše improvizovaný transport raněného.	**Osobní bezpečí:** - agresivita - domácí násilí - krizová centra - předcházení nebezpečí - transport zraněného		

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
6	- uvědomuje si etický aspekt partnerství a rodičovství, - orientuje se v rozdílech sexuálního chování jednotlivců (homosexuální, bisexuální), - vyjmenuje způsoby ochrany proti nežádoucímu těhotenství, orientuje se ve vhodnosti jejich použití, - vysvětlí rizika nechráněného styku, - vyjmenuje nejčastější pohlavní choroby, ví, jak se chránit, - orientuje se v zákonech vztahujících se k sex. životu.	**Lidská sexualita:** - zamilovanost, láska - poruchy pohlavní identity - předčasná sexuální zkušenost - sexuální deviace - pohlavní choroby - problémy těhotenství a rodičovství mladistvých - plánované rodičovství, antikoncepce, - sexualita a zákon		

5.9. Člověk a svět práce

PRACOVNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

RVP ZV nepojmenovává vyučovací předmět v této vzdělávací oblasti. Proto byl pro 1. i 2. stupeň zvolen název Pracovní výchova.

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět pracovní výchova se vyučuje v 1. až 5. ročníku po jedné hodině týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Pracovní výchova patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

Práce s drobným materiálem:

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů,
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů,
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce,
- lidové zvyky, tradice a řemesla.

Konstrukční činnosti:

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční),
- sestavování modelů,
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem.

Pěstitelské práce:

- základní podmínky pro pěstování rostlin,
- péče o nenáročné rostliny,
- pěstování rostlin ze semen,
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování.

Příprava pokrmů:

- pravidla správného stolování,
- příprava tabule pro jednoduché stolování.

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Průřezová témata

OSV	seberegulace a sebeorganizace, kreativita
VDO	občanská společnost a škola
VMEGS	Evropa a svět nás zajímá
MK	lidské vztahy, etnický původ
EV	základní podmínky života, vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

- žáci si osvojují základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě,
- učitel umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí,
- učitel pozoruje pokrok u všech žáků.

Kompetence k řešení problémů:

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů,
- žáci promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů,
- učitel se snaží rozvíjet u žáků tvořivost, vede je k uplatňování vlastních nápadů.

Kompetence komunikativní:

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, učí se popsat postup práce,
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie.

Kompetence sociální a personální:

- učitel vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci,
- žáci pracují ve skupině, vytvářejí společné práce, při kterých se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku.

Kompetence občanské:

- učitel vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- učitel umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence pracovní:

- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků,
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů,
- učitel zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá,
- žáci správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami.

Vyučovací předmět: Pracovní výchova
Ročník: 1.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír. - Vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru.	- práce s drobným materiálem - papír	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (organizace vlastního času) *kreativita* (originalita)	
2	- Dovede navlékat, aranžovat, třídit při sběru přírodní materiál. - Pracuje podle slovního návodu nebo předlohy.	- práce s drobným materiálem - přírodniny		
3	- Umí stříhat textil a nalepit textilii.	- práce s drobným materiálem - textil		
4	- Dovede sestavovat stavebnicové prvky. - Umí montovat a demontovat stavebnici.	- konstrukční činnosti		
5	- Zná základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání.	- pěstitelské činnosti		
6	- Zná základy správného stolování a společenského chování.	- příprava pokrmů	**VDO** *občanská společnost a škola* (vztahy, atmosféra)	

Vyučovací předmět: Pracovní výchova
Ročník: 2.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Umí mačkat, trhat, lepit, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír. - Umí vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru.	- práce s drobným materiálem - papír, karton	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (nápaditost)	
2	- Dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit při sběru přírodní materiál. - Pracuje podle slovního návodu nebo předlohy.	- práce s drobným materiálem – přírodniny		
3	- Umí stříhat textil a nalepit textilii.	- práce s drobným materiálem – textil		
4	- Dovede sestavovat stavebnicové prvky. - Umí montovat a demontovat stavebnici.	- konstrukční činnosti	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (organizace vlastního času)	
5	- Zná základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání, kypření. - Umí zasít semena - Provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování.	- pěstitelské práce	**EV** *základní podmínky života* (půda)	
6	- Chová se vhodně při stolování. - Připraví tabuli pro jednoduché stolování. - Připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně).	- příprava pokrmů	**VDO** *občanská společnost a škola* (vztahy, atmosféra)	

Vyučovací předmět: Pracovní výchova
Ročník: 3.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Umí mačkat, trhat, lepit, polepovat, stříhat, vystřihovat, překládat a skládat papír, - Umí vytvářet jednoduché prostorové tvary z papíru.	- práce s drobným materiálem – papír, karton		
2	- Dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit při sběru přírodní materiál, - Pracuje podle slovního návodu nebo předlohy.	- práce s drobným materiálem – přírodniny	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (schopnost vidět věci jinak)	
3	- Umí navléknout jehlu, udělat uzel, stříhat textil, - Naučí se zadní steh, - Umí přišít knoflíky, - Umí slepit textilii, vyrobí jednoduchý textilní výrobek.	- práce s drobným materiálem – textil	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (organizace vlastního času)	
4	- Dovede sestavovat stavebnicové prvky, - Umí montovat a demontovat stavebnici.	- konstrukční činnosti.		
5	- Zná základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání, kypření, - Umí zasít semena, - Provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování.	- pěstitelské práce	**EV** *vztah člověka k životnímu prostředí* (příroda obce)	
6	- Orientuje se v základním vybavení kuchyně, - Chová se vhodně při stolování, - Připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyně), - Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch.	- příprava pokrmů	**MK** *lidské vztahy* (tolerance)	

Vyučovací předmět: Pracovní výchova
Ročník: 4.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Dovede polepovat, tapetovat, - Vytváří prostorové konstrukce.	- práce s drobným materiálem – papír, karton		
2	- Seznámí se se základy aranžování, - Seznámí se s různým materiálem v návaznosti na lidové tradice, - Udržuje pořádek na pracovním místě.	- práce s drobným materiálem - přírodniny	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (citlivost, tvořivost)	
3	- Umí navléknout jehlu, naučí se přední a zadní steh, přišít knoflíky, - Udržuje pořádek na svém pracovním místě, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.	- Práce s drobným materiálem – textil	**MK** *etnický původ* (kulturní skupiny)	
4	- Montuje a demontuje stavebnici, - Dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky - pracuje podle slovního návodu, předlohy, - Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.	- konstrukční činnosti	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (vlastní jednání a empatie)	
5	- Zná základy péče o pokojové květiny, - Zná rozdíl mezi setím a sázením, - Zná množení rostlin odnožemi a řízkováním, - Umí zvolit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí, - Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny, - Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.	- pěstitelské práce	**EV** *vztah člověka k prostředí* (příroda obce)	
6	- Orientuje se v základním vybavení kuchyně, - Seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené kuchyně, - Zná pravidla správného stolování a společenského chování, - Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, - Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch.	- příprava pokrmů	**VDO** *občanská společnost a škola* (vztahy, atmosféra) **MK** *lidské vztahy* (solidarita)	

Vyučovací předmět: Pracovní výchova
Ročník: 5.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Dovede polepovat, tapetovat, - Vytváří prostorové konstrukce.	- práce s drobným materiálem – papír, karton	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (tvořivost)	
2	- Seznámí se se základy aranžování, - Seznámí se při činnosti s různým materiálem v návaznosti na lidové tradice.	- práce s drobným materiálem - přírodniny	**EV** *vztah člověka k prostředí* (životní styl) **MK** *etnický původ* (způsoby života)	
3	- Zvládne různé druhy stehu - přední, zadní, ozdobný, - Udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.	- práce s drobným materiálem – textil		
4	- Montuje a demontuje stavebnici, - Dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky, - Umí pracovat podle slovního návodu, předlohy nebo jednoduchého schématu, - Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.	- konstrukční činnosti	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (vůle)	
5	- Zná základy péče o pokojové květiny, - Zná rozdíl mezi setím a sázením, - Zná množení rostlin odnožemi a řízkováním, - Seznámí se s rostlinami jedovatými a alergiemi, - Vede pěstitelské pokusy a pozorování, - Umí zvolit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí, - Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze.	- pěstitelské práce	**VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (zážitky a zkušenosti)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
6	- Orientuje se v základním vybavení kuchyně, - Seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů, - Zná pravidla správného stolování a společenského chování, - Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze, - Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch.	- příprava pokrmů	**VDO** *občanská společnost a škola* (vztahy, atmosféra) **MK** *lidské vztahy* (solidarita)	

PRACOVNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

RVP ZV nepojmenovává vyučovací předmět v této vzdělávací oblasti. Proto byl pro 1. i 2. stupeň zvolen název Pracovní výchova.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět pracovní výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6.,7.,8. a 9. ročníku.

Časová dotace v učebním plánu je 1 vyučovací hodina týdně.

Vzhledem k materiálně technickým podmínkám a pedagogickým záměrům školy jsou vybrány tématické okruhy pro skupinu chlapců a skupinu dívek, které jsou vyučovány odděleně.

Vzdělávání v pracovní výchově chlapců směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména při ručním opracování materiálu,
- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci, osvojení si práce s dostupnou mechanizací a technikou, včetně techniky výpočetní, a to v základní uživatelské úrovni,
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně,
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě,
- získávání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci,
- seznámení s historií významných a zajímavých vynálezů technického pokroku pro poznání a pochopení kontinuity vývoje technické vyspělosti a ekonomických podmínek života společnosti.

Vzdělávání v pracovní výchově dívek směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména činnostech v domácnosti, vedení domácnosti apod.,
- poznání vybraných technologických výrobních postupů, materiálů a jejich užitných vlastností, surovin a plodin a osvojení si jednoduchých pracovních postupů pro běžný život,
- osvojení si a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně,
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě,
- získání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojování potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

V předmětu pracovní výchova se prolínají průřezová témata:

OSV seberegulace a sebeorganizace, kreativita
EV vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení:

Žák:

- poznává smysl a cíl učení,
- má pozitivní vztah k učení prostřednictví zadávaných úkolů v rámci výuky,
- umí posoudit vlastní pokrok,
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich.

Učitel:

- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů,
- vede žáky aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou,
- pozoruje pokrok u všech žáků v hodině.

Kompetence k řešení problémů:

Žák:

- promýšlí pracovní postupy praktických cvičení,
- při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správní řešení,
- poznatky aplikuje v praxi.

Učitel:

- zajímá se o náměty,
- klade otevřené otázky.

Kompetence komunikativní:

Žák:

- učí se správnému technologickému postupu při práci,
- při komunikaci používá správné technické názvosloví,
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků.

Učitel:

- zadává úkoly při kterých žáci spolupracují,
- vede žáky, aby na sebe brali ohledy.

Kompetence sociální a personální:

Žáci:

- pracují ve skupinách,
- spolupracují při řešení problémů,
- přispívají k diskusi a respektují názory jiných,
- učí se věcně argumentovat.

Učitel:

- podle potřeby pomáhá žákům,

- každému žákovi umožňuje zažít úspěch,
- dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence občanské:

Žáci:

- respektují pravidla při práci,
- dokáží přivolat pomoc při zranění,
- chápou základní ekologické souvislosti, chrání a oceňují naše kulturní tradice a historické dědictví,
- projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům.

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování,
- dodává žákům sebedůvěru.

Kompetence pracovní:

Žák:

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci,
- používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály,
- dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých,
- dbá na ochranu životního prostředí,
- své znalosti využívá v běžné praxi.

Učitel:

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů,
- pozoruje pokrok při práci v hodině,
- jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli,
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok.

Vyučovací předmět: Pracovní výchova - chlapci
Ročník: 6.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	**Práce s technickými materiály:** - Je seznámen s řádem učebny, s bezpečností a hygienou práce, - Zná zásady poskytnutí první pomoci při úrazu	- organizace a bezpečnost práce	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (organizace vlastního času) *kreativita* (originalita, pružnost nápadů) **EV** **Vztah člověka k prostředí** (přírodní zdroje, zajišťování ochrany životního prostředí	
2	- Je schopen načrtnout jednoduchý náčrtek výrobku.	- technické náčrty a výkresy, technické informace		
3	- Zvládá základní postupy při opracování dřeva, měření, orýsování, řezání, broušení a vrtání - Umí použít správné nástroje pro určitou práci - Umí zvolit správný materiál pro určitý výrobek	- pracovní postupy - zhotovení výrobků ze dřeva		Sázecí kolík Hrací kostka. Truhlík Brousek na tužky
4	**Pěstitelské práce:** - Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	- péče o čistotu a pořádek v okolí školy, trávníky, atrium, školní hřiště a zahrada		

Vyučovací předmět: Pracovní výchova - chlapci
Ročník: 7.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	**Práce s technickými materiály:** - Dokáže porozumět technickému výkresu a vyrobit podle něj výrobek, umí použít a vybrat správné nářadí pro obrábění kovů.	- technické kreslení - nárys, půdorys, bokorys, řez a detail - jednoduché pracovní operace a postupy	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (organizace vlastního času) *kreativita* (originalita, pružnost nápadů) **EV** *Vztah člověka k prostředí* (přírodní zdroje, zajišťování ochrany životního prostředí	
2	- Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti při práci s nástroji a nářadím, poskytne l. pomoc při úrazu.	- organizace a bezpečnost práce		
3	- Dokáže vyrobit jednotlivé části výrobku z jednotlivých částí (ohyby, závity) a je schopen sestavit hotový výrobek.	- ohýbání plechu a drátu – kolmý a kulatý ohyb) - šroubové spoje a řezání závitů - pracovní postupy – výrobek z ocelového pásku a kulatiny - montáž celého výrobku z jednotlivých částí		Drátěný háček Zámečnická svěrka

Vyučovací předmět: Pracovní výchova - chlapci
Ročník: 8.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	**Práce s technickými materiály :** - Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň.	- jednoduché pracovní operace a postupy	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (organizace vlastního času) *kreativita* (originalita, pružnost nápadů) **EV** *Vztah člověka k prostředí* (přírodní zdroje, zajišťování ochrany životního prostředí	
2	- Je schopen sestrojit jednoduchý technický výkres a orientovat se v něm.	- technické kreslení - pravoúhlé promítání		
3	- Zná způsoby opracování plastických hmot včetně jejich vlastností.	- umělé hmoty – vlastnosti a opracování		Plastová lžíce na boty, plastový věšák
4	- Zvládá základní postupy při opracování železa a oceli.	- pracovní postupy - zhotovení výrobků ze dřeva, ze železa a z plastu, kombinace materiálů		Nůž na papír Dřevěný svícen.
5	- Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, zná zásady poskytnutí 1. pomoci.	- organizace a bezpečnost práce		
6	**Pěstitelské práce:** - Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.	- péče o čistotu a pořádek v okolí školy, trávníky, atrium, školní hřiště a zahrada		

Vyučovací předmět: Pracovní výchova - chlapci
Ročník: 9.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	**Design a konstruování:** - Provádí montáž a demontáž jednoduchého zařízení.	- návod, předloha, náčrt, plán, schéma a jednoduchý postup práce - montáž a demontáž vodovodní baterie, jejich částí, výměna těsnění - jízdní kolo – demontáže a montáž dílčích součástí kola	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (organizace vlastního času) *kreativita* (originalita, pružnost nápadů) **EV** *Vztah člověka k prostředí* (přírodní zdroje, zajišťování ochrany životního prostředí	
2	- Provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení.	- údržba a oprava skluznic na běžeckých a sjezdových lyžích, broušení a údržba hran - zapojení základních elektrických obvodů v domácnosti (elektromontážní stavebnice)		
3	- Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy při práci s nástroji a nářadím, - Poskytne první pomoc při úrazu.	- organizace a bezpečnost práce		
4	**Pěstitelské práce:** - Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.	- péče o čistotu a pořádek v okolí školy, trávníky, atrium, školní hřiště a zahrada		Úřad práce - informační a poradenské středisko.
5	**Svět práce:** - Orientuje se v pracovních činnostech vybraných oblastí, - Posoudí své možnosti v oblasti profesní orientace, - Využije profesní informace pro výběr vhodného vzdělávání.	- možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, informace a poradenské služby - zaměstnání a způsoby hledání, informační základna pro volbu povolání - problémy nezaměstnanosti, úřady práce		Úřad práce - informační a poradenské středisko.

Vyučovací předmět: Pracovní výchova - dívky
Ročník: 6.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	**Příprava pokrmů:** - Orientuje se v základním vybavení.	- Vybavení kuchyně - Seznámení s el. spotřebiči	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (organizace vlastního času) *kreativita* (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity) **EV** *vztah člověka k prostředí* (pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí)	
2	- Dbá na bezpečnost.	- Bezpečnost při vaření		
3 4	- Dodržuje hygienická pravidla a předpisy, - Umí udržet pořádek a čistotu při práci v učebně.	- Zásady hygieny potravy		
5 6 7 8 9	- Umí jednoduché činnosti při přípravě pokrmů, - Umí použít vhodné pomůcky a náčiní, - Získává poznatky o úpravě pokrmů, - Zná základní dovednosti a návyky, - Ovládá základní principy stolování.	- Recepty a návody, kuchařské knihy - Úprava pokrmů - Studená kuchyně - Skladování potravin - Úprava stolu – stolování		
10 11	**Pěstitelské práce:** - Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin, - Používá vhodné pracovní pomůcky.	- Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování , výživa rostlin - Zelenina –osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny - Péče o čistotu a pořádek v okolí školy, trávníky, atrium, školní hřiště a zahrada		

Vyučovací předmět: Pracovní výchova - dívky
Ročník: 7.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámka
1	**Provoz a údržba domácnosti:** - Používá vhodné pomůcky a materiály.	- Výběr vhodného materiálu – polštář, zástěra, batoh, sáček na obuv	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (organizace vlastního času) *kreativita* (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity) **EV** *vztah člověka k prostředí* (význam odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince)	
2 3	- Dodržuje zásady ochrany a bezpečnosti při práci, - Umí zapojit šicí stroj, žehličku.	- Bezpečnost při šití a žehlení		
4	- Zvládá jednoduché postupy ručního šití.	- Základy ručního šití, druhy stehů – vzorník		
5 6	- Využívá dovednost, estetiku, vkus, úpravu, - Využívá znalosti v domácnosti.	- Šití polštáře, batohu, zástěry		módní a odborné časopisy
7	- Orientuje se v návodech, obsluze šicích strojů a žehliček.	- Návlek spodní a vrchní nitě, zapojení šicího stroje a žehličky		
8	- Zná základy pletení a háčkování.	- Základy pletení a háčkování – základní oko, hladce, obrace		
9	**Pěstitelské práce:** - Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.	- Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování , výživa rostlin		
10	- Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu.	- Okrasné květiny –osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů květin - Květiny v interiéru a exteriéru, řez, jednoduchá vazba		
11	- Používá vhodné pracovní pomůcky.	- Péče o čistotu a pořádek v okolí školy, trávníky, atrium, školní hřiště a zahrada		

Vyučovací předmět: Pracovní výchova - dívky
Ročník: 8.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	**Příprava pokrmů:** - Má představu o základních činnostech při přípravě pokrmů. - Volí správnou odpovídající technologii	- Polévky, omáčky, saláty, pečivo, úpravy masa, ryb a drůbeže - Úpravy tepelné, za studena	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (organizace vlastního času) *kreativita* (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity) **EV** *vztah člověka k prostředí* (pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí)	
2	- Umí využít profesní informace.	- Kuchařské knihy, vhodná sestava jídel		
3	- Organizuje a plánuje pracovní činnost, zvládá pracovní postupy.	- Režim dne, životospráva a vhodná sestava jídelníčku		
4	- Má představu o předpisech a hygienických pravidlech.	- Hygiena výživy – výživa člověka		
5	- Má znalosti o výživě člověka, potravě.	- Zásady správné výživy – výživová hodnota		
6	- Ovládá základní principy stolování a obsluhy u stolu.	- Úprava stolu a bytu, podávání základních druhů pokrmů a nápojů - Společenské chování, hygiena v kuchyni		
7	**Pěstitelské práce:** - Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.	- Léčivé rostliny, koření – podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů - Rostliny jedovaté, alergie		
8	- Používá vhodné pracovní pomůcky.	- Péče o čistotu a pořádek v okolí školy, trávníky, atrium, školní hřiště a zahrada		

Vyučovací předmět: Pracovní výchova - dívky
Ročník: 9.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	**Svět práce:** - Orientuje se v pracovních činnostech vybraných oblastí.	- Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů.	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *seberegulace a sebeorganizace* (stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení, plánování učení a studia) *kreativita* (schopnost dotahovat nápady do reality) **EV** *vztah člověka k prostředí* (naše obec a příroda, kultura obce a její ochrana)	
2	- Posoudí své možnosti v oblasti profesní orientace.	- Problémy nezaměstnanosti, úřady práce		Úřad práce
3	- Využije profesní orientace pro výběr vhodného vzdělávání.	- Zaměstnání a způsoby hledání, informační základna pro volbu povolání.		
4	- Zná důležitá práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů.	- Psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele		
5	**Pěstitelské práce:** - Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin.	- Ochrana rostlin, choroby rostlin, plevele - Ovocné rostliny, zelenina, okrasné rostliny - sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů rostlin		
6	- Používá vhodné pracovní pomůcky.	- Péče o čistotu a pořádek v okolí školy, trávníky, atrium, školní hřiště a zahrada.		

5.10. Volitelné předměty

U předmětů, které jsou vyučovány, máme vypracovánu charakteristiku a jsou rozpracovány v tabulkách s výstupy, učivem a průřezovými tématy.

U dalších nabízených volitelných předmětů je uvedena charakteristika, cíle a výstupy vyučovacího předmětu. Tabulky budou postupně doplňovány podle zařazení předmětu do výuky.

5.10.1. Volitelné předměty 1. – 5. ročník

Seminář z českého jazyka

je realizován v 5. ročníku spolu se seminářem z matematiky

časová dotace je 1 hodina za dva týdny

Charakteristika předmětu

- navazuje na předmět český jazyk a literatura; vycházíme z charakteristiky předmětu Český jazyk a jeho očekávaných výstupů
- prohlubuje učivo, je jeho nadstavbou

Cíle a výstupy vyučovacího předmětu

- směřuje k rozšiřování znalostí jazykových jevů v ústní i v písemné podobě
- vede k systematickému využívání různých zdrojů informací
- umí určit všechny slovní druhy
- umí určit mluvnické kategorie u podstatných jmen, přídavných jmen, zájmen, číslovek a sloves
- používá s porozuměním přejatá slova
- umí užít přímou řeč v mluvené i v psané podobě
- umí určovat větné členy základní (podmět a přísudek) i rozvíjející
- poznává druhy přídavných jmen, zájmen i číslovek
- automaticky používá znalostí o shodě přísudku s podmětem
- dokáže graficky znázornit složitější souvětí
- správně píše velká písmena u vlastních podstatných jmen

Seminář z matematiky

je realizován v 5. ročníku spolu se seminářem z českého jazyka

časová dotace je 1 hodina za dva týdny

Charakteristika předmětu

- navazuje na vyučovací předmět matematika; vycházíme z charakteristiky předmětu Matematika a jeho očekávaných výstupů
- prohlubuje učivo, působí jako i nadstavba

Cíle a výstupy vyučovacího předmětu

- směřuje k osvojení aritmetických operací
- vede k rozpoznávání a uvědomování si určitých typů změna závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů
- směřuje k určování a znázorňování geometrických útvarů a ke zkoumání tvarů a prostoru vede k uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života
- umí zapsat a přečíst čísla do 1000 000
- orientuje se na číselné ose v oboru do milionu
- umí sčítat a odčítat zpaměti i písemně do milionu
- umí násobit deseti, stem, tisícem
- umí zaokrouhlovat
- násobí písemně jedno, dvoj i trojciferným činitelem
- umí dělit písemně jednociferným i dvouciferným dělitelem
- řeší slovní úlohy v oboru do milionu
- převádí jednotky času, délky, objemu, hmotnosti a plochy
- řeší slovní úlohy s časovými údaji , údaji v cenících
- zná římské číslice
- zná pojem zlomek
- zná pojmy rovina, polorovina, trojúhelník pravoúhlý, rovnostranný, rovnoramenný
- umí sestrojit čtverec, obdélník a všechny typy trojúhelníků
- umí změřit a vypočítat obvod trojúhelníku i obvody čtyřúhelníků
- pozná a pojmenuje čtyřúhelníky
- umí vypočítat obsah čtverce a obdélníku
- dovede zapsat a použít data z grafu ve čtvercové síti
- dbá na přesnost a čistotu rýsování

Anglický jazyk 1. stupeň

je realizován v 1. a 2. ročníku

v každém ročníku jedna vyučovací hodina týdně

Charakteristika volitelného vyučovacího předmětu

Vyžíváním hravých forem – her, říkadel, písniček, soutěží, výukových programů na PC, nápodobou učitele či audio nahrávek se žáci seznamují se základy jazyka a s tím související slovní zásobou, která je rozvíjena v tématických celcích. Žáci prozatím rozlišují pouze zvukovou podobu slova.

Cíl předmětu:

Cílem je získávání vztahu žáka k výuce cizího jazyka hravou formou.

Výstupy

- Žák umí pozdravit, rozloučí se, vyjádří souhlas a nesouhlas, poprosí a poděkuje.
- Představí sebe a členy rodiny.
- Umí pojmenovat barvy, části oblečení.

- Umí vyjádřit velikost a délku (vybraná oposita).
- Umí pojmenovat části těla,hlavy, používá sloveso mít.
- Počítají do 10.
- Pojmenují některé druhy ovoce, zeleniny a některé běžné potraviny.
- Používají sloveso like – mám rád.
- Pojmenují vybraná domácí zvířata.
- Umí pojmenovat vybrané hračky, vyjádřit jejich polohu předložkami v, na, vedle.
- Reagují na základní povely a pokyny. Umí dát pokyn.
- Mají pojem o zvycích a tradicích v anglicky mluvících zemích v přiměřeném rozsahu.

Vyučovací předmět: Anglický jazyk – volitelný předmět
Ročník : 1. - 2.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	– Umí pozdravit, rozloučí se, osloví osobu, vyjádří souhlas a nesouhlas**.** Poprosí a poděkuje. – Umí pojmenovat barvy. – Umí vyjádřit velikost a délku (vybraná oposita). – Umí pojmenovat části těla, hlavy, používá sloveso mít. – Umí počítat do deseti. – Umí představit sebe a členy rodiny. – Pojmenují některé běžné potraviny a vybrané druhy ovoce a zeleniny. Používají sloveso like – mám rád. – Pojmenují vybraná domácí zvířata. – Reagují na základní povely a pokyny. Umí dát pokyn. – Mají pojem o zvycích a tradicích v anglicky mluvících zemích v přijatelném rozsahu.	Pozdravy . Barvy. Vybraná oposita. Části hlavy. Části těla. Čísla do 10. Členové rodiny. Ovoce, zelenina, potraviny. Domácí zvířata. Pokyny.	**MK** *Multikulturalita* (jazyk jako nástroj dorozumění) **VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (zvyky a tradice anglicky mluvících národů)	Pokud je možno, je vhodné učivo prolínat do všech ostatních předmětů.

Metody, formy, nástroje, pomůcky: Opakování slyšeného slova,říkanky, básničky, písničky, audio nahrávky, řízené/doplňování dle vzoru/ i neřízené dialogy,obrazový materiál,kartičky, slovníky-pokud možno i obrázkové,hraní scének,jazykové hry-pexesa,domino, kvarteta atd.

Hudební činnosti

Volitelný předmět je realizován ve 3. – 5. ročníku

V každém ročníku jedna vyučovací hodina týdně

3. – 5. ročník

Volitelný předmět je zaměřen:

- Na práci s dětským hlasem
- N správné dýchání a držení těla při zpěvu
- Na kultivaci pěveckého i mluveného projevu
- Na hru na jednoduché hudební nástroje a jejich využití
- Na aktivní vnímání hudby

Během výuky se žáci seznámí i s díly autorů našeho regionu

Vyučovací předmět: Hudební činnosti – volitelný předmět
Ročník: 3.-5.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Umí vytleskat a taktovat dvoučtvrteční a tříčtvrteční takt, - Naučí se zpívat vybrané písně, - Dbá na správné dýchání.	Vokální činnosti: - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) - hudební rytmus - dvojhlas -intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny)	**MK** *multikulturalita* (specifické rysy jazyků) **OSV** **Osobnostní rozvoj** *Rozvoj schopnosti poznávání* (cvičení dovedností zapamatování)	
3	Pozná hudební nástroje Umí doprovázet na rytmické nástroje.	Instrumentální činnosti: - hra na hudební nástroje - rytmizace, hudební hry		
4	- Rozliší rytmus valčíku a polky, - Umí polkové a valčíkové kroky -Umí pohybově vyjádřit nálady, -Seznámí se s relaxací, -Seznámí se s krajovými lidovými tanci, -	Hudebně pohybové činnosti: - taktování, - pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace)		
5	- Zná některá díla známých autorů - Poslechem rozezná hudební nástroje - Rozezná vážnou hudbu, zábavnou, slavnostní, relaxační.	Poslechové činnosti: - hudba vokální, instrumentální, hudební nástroje, - hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, …)	**MK** *etnický původ* (odlišnost x rovnost lidí) **MK** *Kulturní diference* (člověk jako součást etnika)	

Výtvarné činnosti

jsou realizovány v 3.- 5. ročníku

v každém ročníku jedna vyučovací hodina týdně

3. – 5. ročník

Žák zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem. Umí míchat barvy, dovede používat různé druhy štětců podle potřeby. Dokáže rozlišit teplé a studené barvy. Žák zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem, perem, modeluje z plastelíny, hlíny, papíru, využívá přírodnin k vytváření nového objektu.

Vyučovací předmět: Výtvarné činnosti – volitelný předmět
Ročník: 3.-5.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami - Umí míchat barvy - Rozliší teplé a studené barvy	- Malba – rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy, teplé a studené barvy, kombinace barev, hra s barvou	**OSV** Osobnostní rozvoj, kreativita, originalita	Náročnost práce bude postupně od třetího ročníku úměrně zvyšována dle věku žáků.
2	- Zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), perem, měkkou tužkou, rudkou, uhlem - Dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu - Zvládne práci s linií	- Kresba – rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace na ploše, vnímání velikosti	**OSV** Osobnostní rozvoj, kreativita, originalita	Náročnost práce bude postupně od třetího ročníku úměrně zvyšována dle věku žáků.
3	- Modeluje z plastelíny, keramické hlíny, tvaruje papír - Zpracovává přírodní materiály - Zvládne koláž, frotáž	- Techniky plastického vyjádření – tvarování, stříhání, lepení, trhání - Papír - stříhání, lepení, trhání, práce s šablonou - Plastelína, keramická hlína – hnětení, tvarování, vykrajování - Přírodní materiál – dotváření na základě smyslového vnímání	**OSV** Osobnostní rozvoj, kreativita, originalita	Náročnost práce bude postupně od třetího ročníku úměrně zvyšována dle věku žáků.

Pohybové hry

jsou realizovány v 3. – 5. ročníku

v každém ročníku jedna vyučovací hodina týdně

3. – 5. ročník

Žák: dodržuje hygienu a bezpečnost pohybových her, komunikuje při pohybových činnostech, rozvíjí své pohybové dovednosti, posuzuje je, ovládá kompenzační a koordinační cvičení (význam pohybu pro zdraví), dbá na správné držení těla při různých činnostech, dbá na správné dýchání, seznamuje se základními pravidly kolektivních her. (vybíjená, košíková, přehazovaná, minikopaná).

Očekávané výstupy volitelného předmětu pohybové hry korespondují s očekávanými výstupy povinného vyučovacího předmětu tělesná výchova pro příslušný ročník.

Vyučovací předmět: Pohybové hry - volitelný předmět
Ročník: 3.-5.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou, - Zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění.	- příprava ke sportovnímu výkonu - příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti		
2	- Dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, - Dbá na správné dýchání, - Zná kompenzační a relaxační cviky,	- cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - jednoduché tanečky, základy estetického pohybu		
4	- Dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, - Zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti, - Používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv, - Jedná v duchu fair-play.	- bezpečnost při sportování		
5	- Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, - Jedná v duchu fair-play, - Zvládne přihrávku jednoruč, obouruč, - Zná a dodržuje základní pravidla her, - Je schopen soutěžit v družstvu, - Je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe družstvo.	**základy sportovních her:** - míčové hry a pohybové hry, - pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, - organizace při TV, - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her a soutěží, - zásady jednání a chování	**OSV** *Kooperace a kompetice* (sebeovládání, sebekontrola, vůle)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
7	- Zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod., - Jednoduchá cvičení na žebřinách, - Umí skákat přes švihadlo, - Dokáže podbíhat dlouhé lano, - Provádí cvičení na lavičkách, - Provádí přetahy a přetlaky.	**základy gymnastiky:** - cvičení na nářadí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, - průpravná cvičení a úpoly		
9	- Projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti, - Učí se respektovat zdravotní handicap, - Zná význam sportování pro zdraví.	**vztah ke sportu:** - zásady jednání a chování – fair-play		

5.10.2. Volitelné předměty 6. – 9. ročník

Svět médií

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení:
Svět médií se vyučuje jako samostatný předmět v 7. ročníku, 1 hodinu týdně v průběhu jednoho pololetí.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Svět médií je zaměřeno na:
- rozvíjení základních poznatků a dovedností týkajících se mediální komunikace a práce s médii
- správné vyhodnocování sdělení z hlediska jejich záměru (informace, přesvědčování, manipulace, zábava)
- získání základních vědomostí o historii médií
- prohlubování jazykové kultury v oblasti veřejné komunikace, diskuse, dialogu, argumentace
- využívání technických mediálních prostředků k získávání informací, tištěných i digitálních materiálů
- rozvíjení schopnosti vnímat estetická sdělení, obraz, zvuk, specifickou znakovou řeč
- vytváření kritického odstupu od mediálních sdělení, správné interpretace a hodnocení
- práci v realizačním týmu, rozvíjení schopnosti přizpůsobit se, tolerance, věcné argumentace

Vyučovací předmět Svět médií je propojen s těmito předměty:
Č – jazyková kultura, slohové postupy, styly, forma psaná, mluvená
ICT – práce na PC, internet, video, DVD, diktafon, programy MS Word, prezentace
D – historie médií, hlavní objevy – knihtisk, rozhlas, telefon, TV…, média dříve a dnes
Z – rozšíření médií ve světě, propojování světa v rámci globalizace, svět a region, média v místě bydliště
HV, VV – estetika, kultura, ovlivňování vkusu, média jako zábava, film, časopisy, hudba manipulativní, hudba jako kulisa

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení:
Učitel:
- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- vede žáky k užívání terminologie z oblasti médií
- vede žáky k práci s různými druhy médií

Žák:
- vyhledává a třídí informace
- osvojuje si základní mediální pojmy
- hodnotí výsledky svého učení
- pracuje s různými druhy médií

Kompetence k řešení problémů
Učitel:
- vytváří modelové problémové situace
- zadává úkoly, které umožňují různé druhy řešení
- vede k plánování

Žák:
- volí optimální způsob řešení problému
- kriticky a uvážlivě rozhoduje
- řeší problém samostatně i ve skupině

Kompetence komunikativní
Učitel:
- vede žáky k přesné formulaci myšlenek
- vede žáky k ohleduplnému vyjadřování a jednání
- vede žáky k věcné argumentaci

Žák:
- formuluje myšlenky přesně, v logickém sledu
- naslouchá a reaguje na názory jiných
- zapojuje se do diskuse o médiích
- využívá mediální komunikační prostředky a technologie

Kompetence sociální a personální
Učitel:
- vede žáky k dodržování pravidel slušného chování
- podporuje v žácích sebedůvěru

Žák:
- spolupracuje ve skupině, přijímá pravidla
- poskytne pomoc, popřípadě o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i v rámci třídy
- chápe základní principy etiky v médiích

Kompetence občanské
Učitel:
- vede žáky k respektování názoru jiných
- vede žáky k ochraně národních tradic

Žák:
- respektuje přesvědčení druhých lidí
- respektuje a chrání naše národní tradice
- rozlišuje mediální tvorbu naši a cizí
- prezentuje se v rámci školní mediální komunikace (časopis)

Kompetence pracovní
Učitel:
- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti práce
- vede žáky k využívání znalostí a dovedností v praxi
- podporuje u žáků pracovní morálku a disciplinu

Žák:
- dodržuje pravidla bezpečnosti práce
- využívá své znalosti v praxi
- pracuje svědomitě, plánovaně

Volitelný vyučovací předmět: Svět médií
Ročník:-7.

ČV	Výstup	Učivo	Poznámky
1	- Při vyhledávání na Internetu hodnotí, srovnává fakta, rozlišuje podstatné od nepodstatného, data ověřuje pomocí různých věrohodných zdrojů, dbá na správnost a přesnost získaných i vytvářených dat	- Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality – co je médium, druhy médií, vývoj médií, základní pojmy z oblasti médií	
2	- Zapojuje se do mediální komunikace (školní časopis, chápe význam médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy a naplnění volného času	- Vliv TV a internetu n aděti, diskuse, média v době našich rodičů a prarodičů a dnes.	
3	- Srovnává získané údaje z reklam, s praktickými zkušenostmi a teoretickými znalostmi	- Regulace a autoregulace v mediích	
4	- Rozlišuje realitu od fikce, zaujímá vlastní postoj k přislušné problematice		
5	- Využívá médií jako zdroje informací a naplnení volného času, vytváří si představu o roli médií v každodenním životě regionu, v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti	- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – zpravodajská hodnota, výběr zpráv	
6	- Seznamuje se s internetovým zpravodajstvím, reklamními prvky, rozvíjí schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritický odstup od nich	- Tvorba titulků, propaganda	
7	- Orientuje se v odborném textu, odlišuje podstatné od nepodstatného	- Bulvár, regionální zpravodajství	
8	- Vnímá různé typy psaných a mluvených jazykových prostředků, vybírá vhodné tvary peo různé komunikativní styly	- Reklama – jak se dělá reklama, podoby reklamy, jak reklama přesvědčuje	
9	- Rozlišuje mezi bulvární a významnou mediální informací, vyhodnocuje obsah a věrohodnost	- Tvorba reklamního sloganu, citáty o reklamě	
10	- Rozšiřuje si znalosti o současném dění, vhodně argumentuje, zapojuje se do diskuzí.		
11	- Aktivně sleduje zpravodajství a sestavuje vlastní	- Fungování vliv médií ve společnosti – televize, vývoj televizního vysílání, vysílací schéma, sledovanost a měření sledovanosti, zábavné pořady, relity show, televize a film.	
12	- Rozlišuje důležité informace od méně podstatných		
13	- Pracuje aktivně s denním tiskem		

ČV	Výstup	Učivo	Poznámky
14	- Chápe význam internetu v životě jedince, uvědomuje si celosvětovou provázanost a důležitost tohoto média	- Internet, vnik, seznamování přes internet, chat, zdroj informací	
15	- Využívá mediálních služeb k získání informací, ověřuje pravdivost informací z masmédií		
16	- Rozlišuje nebezpečné vlivy na vlastní názor v medializovaném sdělení	- Objektivita informací a zpracování	
17	- Seznamuje se s osobní i oficiální www tvorbou různých autorů či skupin, vnímá stylizační rozdílnost, srovnává kvality daných sdělení, obhacuje svou slovní zásobu a své znalosti studiem internetových děl.	- Stavba mediálních sdělení a vnímání autora – manipulace, stereotypy v mediálním sdělení, etický kodex novináře, etický kodex reklamy, časopisy pro mládež, jejich vliv, úroveň, skladba, srovnání různých tiskovin	
18	- Rozeznává manipulativní chování v oblasti komunikace		
19	- Volí vhodná slova, vyjadřuje se přesně, komunikačně správně, vystihuje příslušnou problematiku.		
20	- Vnímá hudebně zaměřené pořady jako zdroj informací a kvalitní zábavy		
21	- Volí při mluveném i psaném projevu vhodné výrazové prostředky, svým projevem zaujme čtenáře a posluchače.		
22	- Zpracovává vlastní dokumenty, které jsou následně kvalitním zdrojem pro osobní www stránky či školní časopis.		
23	- Řeší zákonitosti výběru a užití písma, vnímá jeho sdělovací, výrazovou a estetickou funkci, popisuje účinek reklamy na člověka ve vztahu k osobnímu prožitku.		

Ruský jazyk

je realizován v 7. – 9. ročníku

v každém ročníku dvě vyučovací hodiny týdně

Charakteristika předmětu:

Volitelný předmět ruský jazyk slouží k získání základních znalostí a konverzačních dovedností ve druhém cizím jazyce

7. ročník

- žák ovládá tvary písmen azbuky
- užívá pozdravy
- čte a píše krátké texty
- podá základní informace o sobě a své rodině
- formuluje správně otázky na jméno, věk, bydliště apod.

8. – 9. ročník

- žák správně skloňuje běžná podstatná jména
- ovládá časování frekventovaných sloves
- správně použije významová slovesa v čase minulém, přítomném a budoucím
- počítá do 1000
- čte s porozuměním texty odpovídající slovní zásobě
- stručně reprodukuje přečtený text

Psaní na počítačové klávesnici

Předmět je realizován v 7. ročníku po dobu jednoho pololetí 1 hodina týdně.

Cílem předmětu je naučit žáky ovládat počítačovou klávesnici všemi deseti prsty bez očního kontaktu s písmeny (tzv. naslepo). V předmětu je využíván jako didaktická pomůcka počítačový program určený k tomuto účelu. Důraz je kladen především na přesnost koordinace prstů a rychlost psaní. Konečným výstupem předmětu je urychlení a zkvalitnění práce s počítačem, a to především s textovým editorem

Předmět je určen zejména žákům, u nichž je v budoucnosti zvýšený předpoklad práce s počítačem.

Vyučovací předmět: Psaní na počítačové klávesnici
Ročník: 7.
Cíl: Ovládat počítačovou klávesnici všemi deseti prsty bez očního kontaktu s písmeny (tzv. naslepo)

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- V textovém editoru dokáže otevřít existující soubor, upravit vlastnosti písma a odstavce. - Dokáže vytvořit tabulku, opravit její vzhled, vyplnit ji daty (text, čísla).	- Využití programů Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint) pro tvorbu a zpracování zadaných témat - Základy psaní na klávesnici deseti prsty: - postavení prstů na klávesnici - seznamování se s výukovými programy - Využití internetu, encyklopedií a ostatní literatury jako zdroje informací	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování)	
2	- Orientuje se na klávesnici, zná funkce nejdůležitějších kláves - Zná oblasti kláves pro jednotlivé prsty - Zvládá opis neznámého textu.			
3	- Na základě znalostí práce s textem a grafikou dokáže zpracovat písemnou práci na zadané téma, která splňuje zadané požadavky.			
4	- Urychlení a zkvalitnění práce z počítačem, především s textovým editorem			

Sportovní hry

jsou realizovány v 7. – 9. ročníku

v každém ročníku jedna hodina týdně

Vzdělávání je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc
- pochopení pravidel jednotlivých sportovních her

Obsah je především zaměřen na hry – vybíjená, přehazovaná, kopaná, florbal, košíková, volejbal.

Cíle vyučovacího předmětu

7. ročník

- volí odpovídající sportovní oblečení, správně používá terminologii
- zvládá techniku sportovních her, zná pravidla jednotlivých her
- zvládá organizaci herních činností
- umí použít různé herní systémy, herní kombinace, herní činnosti
- dodržuje pravidla fair play
- zná a dodržuje pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech
- rozvíjí zdravou soutěživost, dbá na čestnost a spravedlnost

8. – 9. ročník

- volí odpovídající sportovní oblečení, správně používá terminologii
- zvládá techniku sportovních her, zná pravidla jednotlivých her
- zvládá organizaci a řízení herních činností
- umí použít různé herní systémy, herní kombinace, herní činnosti
- dodržuje pravidla fair play
- dokáže zorganizovat školní turnaj
- zná a dodržuje pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech
- rozvijí zdravou soutěživost, dbá na čestnost a spravedlnost

Očekávané výstupy volitelného předmětu sportovní hry korespondují s očekávanými výstupy povinného vyučovacího předmětu tělesná výchova pro příslušný ročník.

Vyučovací předmět: Sportovní hry
Ročník: 7. - 9.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1.	- Získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy.	- Míčové hry (vybíjená, přehazovaná, košíková, florbal, kopaná) - pravidla - nácvik nahrávek - taktika - hra	**OSV** **Sociální rozvoj** *kooperace a kompetice* **(**seberegulace v situaci nesouhlasu, dovednost navazovat na druhé, pozitivní myšlení; jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů; vedení a organizování práce skupiny; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže; podřízení se) **EV** *vztah člověka k prostředí* (prostředí a zdraví)	
2.	- Při cvičení uplatní svůj fyzický fond. - Používá správnou techniku.			
3.	- Uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech.			
4.	- Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti.			
5.	- Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť.			

Informatika

volitelný předmět je realizován 6., 8. a 9. ročníku

v každém ročníku jedna vyučovací hodina týdně

Charakteristika předmětu

Předmět Informatika navazuje na povinný předmět Informační a komunikační technologie (5. – 9. ročník). Doplňuje tento předmět v 6., 8. a 9. ročníku.

Cíl vyučovacího předmětu, očekávané výstupy:

Náplň v jednotlivých ročnících odpovídá tématům povinného předmětu Informační a komunikační technologie, která doplňují. Jsou prohlubovány hlavně praktické dovednosti žáků.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, s tabulkami a k tvorbě prezentací a webových stránek. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů používají elektronickou poštu.

Očekávané výstupy volitelného předmětu informatika korespondují s očekávanými výstupy povinného vyučovacího předmětu Informační a komunikační technologie.

Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 6.

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
5	- Orientuje se ve struktuře složek, rozlišuje místní a síťové disky. - Dokáže vytvořit složku nebo prázdný soubor, přejmenovat je, zkopírovat či přesunout, případně odstranit je. - Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.	- využití programů Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint) pro tvorbu a zpracování zadaných témat - využití internetu, encyklopedií a ostatní literatury jako zdroje informací - základy psaní na klávesnici deseti prsty: – postavení prstů na klávesnici – seznamování se s výukovými programy - základy programování – práce s programem Baltík	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – pružnost nápadů, originalita; mezilidské vztahy) *rozvoj schopnosti poznávání* (cvičení dovednosti, zapamatování, řešení problémů) **VMEGS** *objevujeme Evropu a svět* (životní styl, vzdělávání mladých Evropanů)	7. roč.: - při tvorbě prezentací návaznost na ostatní výukové předměty
6	- Ovládá práci s textovými editory a využívá vhodných aplikací - Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem.			
7	- Zná význam pojmů Internet a web.			
9	- Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji. - Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost. - Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.			
10	- Zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě. - Dokáže vytvořit jenoduchou prezentaci.			
11	- Zná rozdíl mezi bitmapovou a vektorovou grafikou, - Ovládá práci s grafickými editory a využívá vhodných aplikací			
12	- Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji. - Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost. - Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.			

Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 8. a 9.

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
6	- Ovládá práci s textovými editory a využívá vhodných aplikací - Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem. -	- využití programů Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint) pro tvorbu a zpracování zadaných témat - využití alternativních textových, grafických a tabulkových editorů (Open Office apod.) - využití internetu, encyklopedií a ostatní literatury jako zdroje informací - základy tvorby webových stránek v editorech, základy HTML - pořizování a úpravy digitálních fotografií - tvorba videa z fotografií - úprava videosekvencí pořízených digitálním fotoaparátem - základy programování – práce s programem Baltík	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *kreativita* (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – pružnost nápadů, originalita; mezilidské vztahy) *rozvoj schopnosti poznávání* (cvičení dovednosti, zapamatování, řešení problémů) **VMEGS** *objevujeme Evropu a svět* (životní styl, vzdělávání mladých Evropanů)	
9	- Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji. - Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost. - Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.			
11	- Zná rozdíl mezi bitmapovou a vektorovou grafikou, - Ovládá práci s grafickými editory a využívá vhodných aplikací - Pozná a dokáže upravit základní nedostatky fotografií			
13	- Ovládá práci s tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací			

Konverzace v anglickém jazyce

Volitelný předmět je realizován v 8. – 9. ročníku

V každém ročníku jednu hodinu týdně

Charakteristika předmětu

Anglická konverzace je určena žákům, kteří již mají za sebou aspoň tři roky povinné školní výuky angličtiny.

Cílem je rozvíjet schopnost vyjádřit svoje myšlenky, automatizovat mluvnické jevy a získat větší samostatnost a jistotu v ústním projevu.

Vyučovací předmět: Konverzace v anglickém jazyce
Ročník: 8

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata,	Poznámky
1 2 3 4	- Pohotově a jazykově správně reaguje na každodenní situace, diskutuje, zdůvodňuje - Samostatně vede jednoduchý dialog - Rozumí souvislým projevům učitele nebo rodilých mluvčích - Reprodukuje vyslechnutý nebo přečtený text	- Pozdravy, poděkování, prosba, omluva - Rodina, škola, zaměstnání rodičů, volný čas, naše město - Časopisy, filmy v původním znění - Odhadne význam neznámého slova, vypráví příběh, dokončí příběh		

Vyučovací předmět: Konverzace v anglickém jazyce
Ročník: 9

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata,	Poznámky
1 2 3 4	- Pohotově a jazykově správně reaguje na každodenní situace, vyjádří svůj názor - Sestaví účelný otazník, dělá průzkum a vyhodnocuje výsledky - Rozumí přiměřeně náročným autentickým materiálůmh - Hovoří na známá témata včetně reáliít	- Roční období, počasí, příroda a svět kolem nás - Volný čas, zájmy, koníčky, účelné využití volného času - Autentické texty, reklamy, inzeráty - Návštěva lékaře, běžné nemoci, vztahy v rodině		

Seminář z českého jazyka

je realizován v 9. ročníku
v devátém ročníku jedna vyučovací hodina za čtrnáct dní

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu seminář z českého jazyka je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu,
- vyjádření reakcí a pocitů žáků,
- pochopení role v různých komunikačních situacích,
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama,
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání záměru autora, hlavní myšlenky
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání.

Seminář je koncipován jako prostor pro doplnění a rozšíření, popřípadě procvičení **gramatického učiva** probíraného v hodinách českého jazyka v příslušném ročníku. Tematicky jej lze doplnit dle přání žáků a momentální situace o učivo z oblasti slohu nebo literatury.

V 9. ročníku je zařazena **příprava k přijímacím zkouškám** a cvičné testy z českého jazyka.

Průřezová témata a výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků se kryjí s vyučovacím předmětem český jazyk a literatura.

Vyučovací předmět: Seminář z českého jazyka
Ročník: 9.

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití.	**Obecné poučení o českém jazyce**: - původ a základy vývoje češtiny, - skupiny jazyků, - jazykověda.	**OSV** **Sociální rozvoj** *komunikace* (komunikace v různých situacích) **MdV** *kritické čtení a vnímání mediálních sdělení* (rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných) *stavba mediálních sdělení* (příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení) *vnímání autora mediálních sdělení* (identifikování názorů a postojů autora v mediálním sdělení) *fungování a vliv médií ve společnosti* (role medií v politických změnách)	
2	- Správně vyslovuje hlásky a hláskové skupiny, - Dbá na kladení správného přízvuku u slov a vět.	**Zvuková stránka jazyka:** - hláskosloví, - spisovná výslovnost, - zvuková stránka věty		
3	- Rozeznává různé způsoby tvoření slov, - Používá poznatky při písemném dělení slov.	**Tvoření slov:** - stavba slova, - odvozování, skládání a zkracování slov, - kořen, předpona, přípona a koncovka slova	**OSV** **Sociální rozvoj** *mezilidské vztahy* (vztahy a naše skupina / třída) **VMEGS** *Evropa a svět nás zajímá* (rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa)	

ČV	Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
4	- Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími jazykovými příručkami, - Rozeznává přenesená pojmenování.	**Slovní zásoba a význam slova:** - slova významově nadřazená a podřazená, - slovo a sousloví, - homonyma, antonyma, synonyma, - odborné názvy, - slova jednoznačná, mnohoznačná	**MdV** *tvorba mediálního sdělení* (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení) *práce v realizačním týmu* (utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce týmu)	
5	- Správně třídí slovní druhy, - Tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci, - Ovládá mluvnické kategorie ohebných slovních druhů.	**Tvarosloví:** - ohebné a neohebné slovní druhy, - vlastní jména a názvy, obecná jména přejatá, - přechodníky		
6	- Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, - Určuje druh souvětí, - Má přehled o členění složitého souvětí.	**Skladba:** - věta jednoduchá, - souvětí podřadné a souřadné, - věta jednočlenná a dvojčlenná, - větný ekvivalent, - pořádek slov ve větě, stavba textu, valence sloves	**MK** *kulturní diference* (jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti) *lidské vztahy* (vztahy mezi kulturami) *multikulturalita* (multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti)	
7	- V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební.	**Pravopis:** - procvičování ú/ů, z/s, i/y, bě/bje, vě/vje, pě, mně/mě		

Seminář z matematiky

je realizován v 9. ročníku

v devátém ročníku dvě vyučovací hodiny měsíčně

Seminář z matematiky je zaměřen na problémové a náročnější úlohy, směřující k procvičování učiva 8. a 9. ročníku ZŠ a přípravu ke studiu na střední škole.

Cíl a výstupy korespondují s učivem vyučovacího předmětu matematika 9. ročníku. Je zaměřen na problémové a náročnější úlohy z běžného života a procvičování a prohlubování učiva. Žáci jsou připravováni na přijímací zkoušky.

Vyučovací předmět: Seminář z matematiky
Ročník: 9.

ČV	Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
1	- Rozkládá výrazy na součin (vytýkáním, pomocí vzorců). - Provádí početní operace s lomenými výrazy.	- Výrazy (rozklady na součin, početní operace s lomenými výrazy) - Rovnice s neznámou ve jmenovateli - Soustavy rovnic (řešení soustav, slovní úlohy řešené pomocí soustav rovnic) - Lineární a nelineární funkce - Podobnost - Nerovnice - Tělesa (povrchy a objemy kužele, jehlanu a koule) - Goniometrické funkce - Finanční matematika (složitější úlohy na jednoduché úročení)	**OSV** **Osobnostní rozvoj** *rozvoj schopnosti poznávání* (cvičení pozornosti, soustředění, dovednosti zapamatování, dovednosti pro učení a studium) **OSV** **Morální rozvoj** *řešení problémů a rozhodovací dovednosti* (zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu) **OSV** **Sociální rozvoj** *kooperace a kompetice* (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci - seberegulace v situaci nesouhlasu; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci – řešení konfliktů, podřízení se vedení a organizace práce skupiny) **OSV** **Sociální rozvoj** *kreativita* (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity – pružnost nápadů, originalita, schopnost dotahovat nápady do reality	

Seminář přírodních věd

Je realizován v 9. ročníku

V devátém ročníku jedna vyučovací hodina týdně

Charakteristika předmětu:

Předmět je zaměřen na komplexní rozšiřování a prohlubování vzdělávacího oboru Člověk a příroda. Klade důraz na prožitkové poznávání přírody (přírodovědné vycházky, práce s přírodninami, vlastní badatelská práce). Je zaměřen na budování a rozvíjení pozitivního vztahu k přírodě. Zabývá se tvorbou přehledných a informačně hodnotných záznamů o průběhu a výsledcích prováděných experimentů a měření.

Cíl vyučovacího předmětu:

- žák je schopen se orientovat v základních ekologických pojmech (populace, diverzita, biom, ekosystém)
- porovnává různé typy přizpůsobení různým životním podmínkám
- rozlišuje přírodní a umělé ekosystémy, dokáže vytvářet potravní řetězce
- porovnává druhové bohatství jednotlivých pater
- uvádí příklady zásahů člověka do krajiny (kladné i záporné), analyzuje tyto zásahy, hodnotí jejich význam a důsledky
- rozlišuje jednotlivé typy biomů a uvede příklady typických organismů
- je schopen zařadit organismy jednotlivých biomů do systému a uvést jejich základní znaky
- ovládá práci s mikroskopem

Umění pro život

Předmět je realizován v 7. - 9. ročníku, v každém ročníku jedna vyučovací hodina týdně, nejlépe 2 vyučovací jednotky za 14 dní (1.hodina tvorba, 2.hodina diskuse).

Charakteristika vyučovacího předmětu a vzdělávací obsah :

Volitelný předmět Umění pro život by měl sloužit jako čas k dalšímu rozšíření znalostí i dovedností z **estetických oborů**, čas k seznámení se se současnou, ale i dávnou tvorbou hudební, literární i výtvarnou. Čas by měl být vyplňován i tvorbou aktivní, tvořivou, kreativní. Hlavní náplní by byla diskuse o tvorbě samé, ať dětské – tvůrčí, či umělecké.

Předmět by měl rozvíjet estetické cítění, pozitivní postoj k veškerému umění, pochopení jednotlivých rozdílů v kulturách různých zemí, národů, etnik.

7. ročník

Tyto první ročníky by byly zaměřeny převážně na výtvarnou – tvořivou činnost, hudební poslechy, hudební vlastní dětskou tvorbu, literární rozbory textů. Hodiny budou stavěny na artefiletické činnosti

Očekávané výstupy

- žák umí používat pomůcky v zadaných výtvarných technikách

- žák umí uplatnit doprovod na jednoduché hudební doprovodné nástroje
- žák ovládá kompozici a stavbu jednoduchých literárních textů,
- zvládá přednes a čte text s porozuměním
- umí komunikovat s ostatními spolužáky, řeší společné zadání úkolů
- chápe a hodnotí díla v souvislosti s dobou
- dovede naslouchat myšlenkám druhých

8. - 9. ročník

Tyto ročníky by byly zaměřeny více na rozbory estetických děl – výtvarných, hudebních, literárních, již existujících klasických prací / divadlo a jejich scény, rozbory literárních textů a jejich dramatizace, doplnění výtvarnými ilustracemi našich i světových výtvarníků, propojení literatury, filmu,fotografie, publicistiky, obrazu a hudby v klasických, již existujících dílech /

Hodiny budou stavěny na artefiletické činnosti

Očekávané výstupy

- žák teoreticky ovládá základní tvorbu literární, hudební, výtvarnou
- žák získá základní informace o české kinematografii
- žák chápe propojení jednotlivých estetických složek
- chápe propojení kultury a doby
- chápe rozdíly jednotlivých kultur
- umí komunikovat a spolupracovat s ostatními spolužáky při společné tvorbě
- seznamuje se s regionálním děním, kulturou českou, evropskou i světovou
- umí vést diskusi, umí dát prostor druhému, umí naslouchat myšlenkám druhých
- umí sám vytvořit estetické dílo některého z jednotlivých oborů
- získává nové vědomosti, poznatky a dovednosti

Technické kreslení

je realizováno v 9. ročníku

v devátém ročníku 1 hodina týdně

Předmět je zaměřen na pečlivé a přesné rýsování a na přípravu žáků, kteří se chystají studovat technické obory.

Žáci se seznámí s vhodnými pomůckami k rýsování. Poznají zásady kótování a volby měřítka ve strojírenských i stavařských výkresech. Žáci se naučí metody názorného zobrazování těles.

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1. Pravidla pro hodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení jsou zpracována na základě zákona 561/2005 a vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání.

Obecné zásady:

- při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi,
- při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáků, k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

6.1.1. Pravidla pro hodnocení skupinové práce

A. Hodnocení průběhu

Hodnocení skupiny jako celku zahrnuje:

- souhru mezi členy skupiny při vyhledávání a třídění informací
- vzájemnou komunikaci a pomoc mezi členy skupiny při řešení a zpracování dílčích úkolů
- konečnou společnou formulaci a prezentaci výstupů

Hodnocení jednotlivých členů skupiny zahrnuje:

- schopnost přijímat a respektovat rady a pokyny ostatních členů skupiny či vedoucího skupinové práce
- umění zaujímat vlastní postoj ke způsobu řešení
- schopnost vyhledávání a třídění informací
- svědomitost při plnění přidělené části úkolu
- prezentace výstupu, ústní, písemná, PPT

B. Hodnocení výstupů sleduje:

- dodržení tématu zadání
- úplnost
- způsob a úroveň obsahového a grafického zpracování
- preciznost
- úroveň konečné prezentace
- obhajobu zvolených postupů a řešení
- dodržení časového vymezení

Desatero pro hodnocení samostatných prací a projektů (krátkodobých, dlouhodobých)

- dodržení tématu zadané práce
- dodržení rozsahu a formy práce
- schopnost vyhledávání informací z různých zdrojů

- úroveň zpracování vyhledaných informací
- obsahová úroveň zpracování
- grafická úroveň zpracování
- uplatnění vlastních nápadů
- formulace vlastních názorů vztahujících se k zpracovanému tématu
- dodržení termínu odevzdání
- vlastní iniciativa nad rámec práce

6.2. Hodnocení a klasifikace

Cíle hodnocení:

- zajistit žákovi zpětnou vazbu, která vypovídá, zda žák dosahuje předpokládaných cílů,
- poskytnout žákovi návod, jakým způsobem má postupovat, aby odstranil a postupně odstraňoval nedostatky,
- poskytnout žákovi informaci o individuálním pokroku,
- motivovat žáka pro další učení,
- naučit žáka pracovat s chybou.

Kritéria pro hodnocení

- zvládnutí výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v rámci individuálních možností dítěte
- schopnost řešit problémové situace
- úroveň komunikačních dovedností
- schopnost vykonávat činnosti smysluplně
- řešit předpokládané problémy tvůrčím způsobem
- změny v chování, postojích a dovednostech
- míra zodpovědnosti a tolerance, kterou žák pociťuje

Formy ověřování vědomostí a dovedností žáků

- písemné práce, slohové práce, testy, sondy, diktáty, cvičení…
- ústní zkoušení a mluvený projev
- zpracování referátů a prací k danému tématu
- úprava sešitů, samostatné aktivity a domácí úkoly
- modelové a problémové úkoly, kvízy, křížovky, rébusy…
- výroba, pomůcek, modelů, laboratorní práce…
- projektové a skupinové práce
- projektové dny celoškolní a projektové dny ročníkové zařazované na konci školního roku
- osobnostní kurzy v 6. a 8. ročníku
- soustavné diagnostické pozorování žáka
- týdenní školy v přírodě
- vědomostní a dovednostní testy Kalibro a Cermat

6.2.1. V předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuze. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost.Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuze. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí.

Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuze. Je schopen studovat podle návodu učitele. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu

se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

6.2.2. Ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí.Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

6.3. Hodnocení a klasifikace žáků se spec. vzdělávacími potřebami

6.3.1. V předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

- ovládá bezpečně požadovaná fakta, pojmy, definice a poznatky,
- myšlení pohotové, dobře chápe souvislosti, myslí logicky správně,
- je schopen samostatně studovat vhodné texty,
- pracuje uvědoměle a aktivně v týmu, jeho působení je velmi přínosné,
- je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních členů,
- vyjadřuje se výstižně a poměrně přesně,
- umí a používá kompenzační pomůcky,
- pracuje spolehlivě s upraveným textem,
- po zadání práce pracuje samostatně.

Stupeň 2 (chvalitebný)

- v podstatě uceleně ovládá požadovaná fakta, pojmy, definice a poznatky,
- myslí logicky správně,
- je schopen s menší pomocí samostatně studovat vhodné texty,
- pracuje částečně aktivně v týmu, jeho působení je přínosné,
- je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních členů,
- vyjadřuje se méně výstižně, ale poměrně přesně,
- umí a dovede použít kompenzační pomůcky,
- pracuje spolehlivě s upraveným textem,
- po zadání práce učitelem pracuje s jistotou.

Stupeň 3 (dobrý)

- má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných faktů, pojmů, definic a poznatků,
- myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v logice se vyskytují chyby,
- je schopen studovat vhodné texty podle návodu učitele,
- pracuje částečně aktivně v týmu, jeho působení je částečně přínosné,
- je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů s dopomocí učitele,
- vyjadřuje se obtížně a nepřesně,
- dovede použít kompenzační pomůcky s návodem učitele,
- pracuje spolehlivě s upraveným textem,
- nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat.

Stupeň 4 (dostatečný)

- má závažné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných faktů, pojmů, definic a poznatků,
- v myšlení se vyskytují závažné chyby,
- je nesamostatný v práci s vhodnými texty,
- práce v týmu se pouze účastní, jeho působení je občas přínosné,
- málokdy je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů,

- jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti,
- kompenzační pomůcky používá s návodem učitele obtížně a s chybami,
- má velké obtíže při práci s upraveným textem,
- závažné chyby dovede s pomocí učitele opravit.

Stupeň 5 (nedostatečný)

- požadované poznatky si neosvojil,
- samostatnost v myšlení neprojevuje,
- je nesamostatný v práci s vhodnými texty ani s podněty učitele,
- žák nepracuje pro tým,
- správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen,
- jeho ústní a písemný projev má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti,
- kompenzační pomůcky nedovede použít ani s návodem učitele,
- s upraveným textem nedovede pracovat,
- chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele.

6.3.2. Ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného působení

Stupeň 1 (výborný)

- v činnostech je velmi aktivní se zájmem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost,
- pracuje velmi tvořivě, samostatně, plně využívá osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí,
- jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný,
- osvojené dovednosti, vědomosti a návyky aplikuje tvořivě.

Stupeň 2 (chvalitebný)

- v činnostech aktivní, převážně samostatný,
- úspěšně rozvíjí své osobní předpoklady,
- projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky,
- osvojené dovednosti, vědomosti a návyky aplikuje samostatně, má zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

- v činnostech je méně aktivní, samostatný, pohotový, občas i pasivní,
- nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu,
- jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb,
- jeho dovednosti a vědomosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele,
- nemá aktivní zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

- v činnostech je málo tvořivý, často pasivní,
- rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé,
- úkoly řeší s častými chybami,

- dovednosti a vědomosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele,
- projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

- v činnostech je skoro vždy pasivní,
- rozvoj schopností je neuspokojivý,
- jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu,
- minimální osvojené dovednosti a vědomosti nedovede aplikovat,
- neprojevuje zájem o práci, práci druhým znemožňuje.

6.4. Celkové hodnocení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

prospěl(a) s vyznamenáním

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 1 písm. e)

prospěl(a)

Žák prospěl, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

neprospěl(a)

Žák neprospěl, je -li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

6.5. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáků,
- sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování,
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové, …),
- kontrolními písemnými pracemi,
- analýzou výsledků různých činností žáků,
- konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

– Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů.

– Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

- Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost.
- Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škola sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkušuje.
- Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.
- Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě.
- Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.
- V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje zákonné zástupce vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.
- Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní učitele s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobů získávání podkladů.

6.6. Hodnocení práce v zájmových útvarech

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- **pracoval(a) úspěšně**
- **pracoval(a)**

6.7. Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

6.8. Sebehodnocení

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka tak, aby se shodli na výsledné známce. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

6.9. Hodnocení chování

Výchovná opatření podle § 31 Školského zákona jsou udělována za méně závažné porušování kritérií chování podle školního řádu.

Snížený stupeň z chování je udělen z závažné porušování kritérií chování podle školního řádu.

6.10. Výstupní hodnocení

Hlavním obsahem výstupního hodnocení je vyjádření o dosažené výstupní úrovni vzdělání ve struktuře vymezené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Dále výstupní hodnocení žáka obsahuje vyjádření o:

možnostech žáka a jeho nadání,

předpokladech pro další vzdělávání nebo pro uplatnění žáka,

chování žáka v průběhu povinné školní docházky,

dalších významných skutečnostech ve vzdělávání žáka.

Výstupní hodnocení vydá škola žákovi na konci prvního pololetí školního roku, v němž splní povinnou školní docházku. Výstupní hodnocení vydá škola žákovi na konci prvního pololetí také v pátém a sedmém ročníku, jestliže se hlásí ke vzdělávání ve střední škole. V případě podání přihlášky k přijetí do oboru vzdělání, v němž je jako součást přijímacího řízení stanovena rámcovým vzdělávacím programem talentová zkouška, je žákovi vydáno výstupní hodnocení do 30. října.

6.11. Slovní hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje tak zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

6.12. Komisionální přezkoušení

- Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- Komise je tříčlenná a tvoří ji:
  - předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,

- zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

- Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
- Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
- Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

6.13. Opravná zkouška

- Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- Žák koná opravnou zkoušku v případě, že byl na konci druhého pololetí klasifikován stupněm nedostatečně nejvýše ve dvou předmětech.
- Termíny opravných zkoušek určí ředitel školy tak, aby byly vykonány nejpozději do 31. srpna. Pokud se žák v tomto termínu z vážných důvodů nemůže k opravné zkoušce dostavit, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do té doby žák navštěvuje podmínečně nejbližší vyšší ročník.
- Žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku.
- O termínu konání opravné zkoušky informuje třídní učitel písemně zákonného zástupce. Žák, který se bez vážných důvodů ve stanoveném termínu k opravné zkoušce nedostaví a do dvou dnů se neomluví, je klasifikován z daného předmětu stupněm prospěchu nedostatečný.

6.14. Přezkoušení

Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení. Je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, může zástupce žáka požádat o komisionální přezkoušení příslušného školního inspektora. V takovém případě jmenuje komisi školní inspektor. Přezkoušení provede komise do deseti dnů. Výsledek přezkoušení je konečný, další přezkoušení žáka je nepřípustné.

6.15. Dodatečná zkouška

Dodatečnou zkoušku koná žák:

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci prvního pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí, ve výjimečných případech do konce klasifikačního období za druhé pololetí.
- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci druhého pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena do 31. srpna příslušného školního roku, nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník. Žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován ani do 15. října, opakuje ročník.
- který podle posouzení vyučujícího nemá v daném předmětu dostatečný počet známek ve srovnání s ostatními žáky třídy z důvodu vysoké absence. O dodatečné zkoušce rozhoduje pedagogická rada na návrh vyučujícího daného předmětu.

6.16. Postup do dalšího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

6.17. Autoevaluace školy

Autoevaluace – vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a §12 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

6.17.1. Oblasti autoevaluace

- materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání,
- průběh vzdělávání,
- školní klima a vzájemné vztahy s rodiči a veřejností,
- výsledky vzdělávání,
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- soulad realizovaného školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

6.17.2. Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (jsou stanoveny v rámcovém plánu práce pro každý školní rok).

6.17.3. Nástroje autoevaluace

- rozbor dokumentace školy,
- rozhovory s učiteli, rodiči,
- dotazníky pro zákonné zástupce, žáky a učitele,
- srovnávací prověrky, dovednostní testy,
- hospitace.

6.17.4. Časové rozvržení autoevaluačních činností

- hospitační činnost (v průběhu celého škol. roku),
- sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulý školní rok (začátek škol. roku),
- projednání struktury vlastního hodnocení školy s pedagogickou radou (§9 vyhlášky č.15/2005 Sb.) (do konce září),
- projednání vlastního hodnocení školy v pedagogické radě za minulý školní rok (do konce října),
- dovednostní testy žáků – Kalibro, Scio
- srovnávací prověrky (průběžně celý škol. rok),
- dotazníky na klima školy (1x za 2 roky),
- průběžně: rozhovory s učiteli a žáky,
- výstupy z jednání školské rady.